1884 TIZENNYOLCZADIK ÉVFOLYAM. 277. SZÁM. BUDAPEST, KEDD, OKTÓBER 7

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
KÉZIRATOKAT VISSZA NEM KÜLDÜNK.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy egész évre 20 frt | Egy negyedévre 5 frt
Egy fél évre ... 10 frt | Egy hóra 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 30 kr. Francia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám 6 krajczár.

EGYETÉRTÉS

KIADO-HIVATAL:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE
VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
Hirdetéseket felvesz a külföldön:
Bécsben: Főügynökségünk: Stern Moritz hirdetési irodája, I. Wollzeile Nr. 22.
Oppelik A., I. Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolf, I. Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I. Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és Társa, I. Wollzeile Nr. 12.
Dukes Miksa, I. Riemergasse Nr. 12.
Schalek Henrik, I. Wollzeile Nr. 14.
Herndl Alajos, I. Wollzeile Nr. 25.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Párisban: R. Mosse, 40, r. Notre-Dame-d.-Vict. Agence Havas (place de la Bourse).

Mit tanuljunk a külföldtől?

Trefort Ágost minden kétségen kivül legszellemesebb tagja a kabinetnek. Nem először mondjuk mi ezt. A miniszterelnök nem engedi ugyan minisztertársait a parlamenti vitákban részt venni, de ha mégis néha-néha a kultuszminiszter felszólalásához szerencsénk van: az a nap a kabinetnek is mindig szerencsés napja. Mert azon a napon némi jelét látjuk annak, hogy a miniszter urak is tudnak gondolkodni, eszmélni és észlelni — ha akarnak. A kultuszminiszter beszédében mindig találunk eszmét, jó humort és gondolkodási anyagot, — a miniszterelnökében csak replikát és triplikát, — a többi minisztérében semmit.

Trefort Ágost dolgozik folytonosan. A nélkül, hogy ez uttal közoktatási politikájának birálatába akarnánk bocsátkozni vagy egyházpolitikai működését helyeselhetnők: el kell ismernünk, hogy kezén a magyar felsőbb oktatás ügye többet lendült előre, mint előtte egy század alatt. Hogy a tanerők megválasztásában az egyetemeknél nem a legszerencsésebb, ez ugyan eléggé nyilvánvaló, de ennek tanerőink szerény mérvei mellett az is az oka, hogy a párttekintetek alól ő sem akarja vagy ő sem képes magát emanczipálni.

Azonban most mind nem erről akarunk beszélni, hanem pozsonyi beszédéről.

Érdekes és furcsa beszéd ez nagyan, mintha csak nem is miniszter tartotta volna. Ellenzéki férfiu szájába való ez a beszéd s nem a Tisza-kabinet egyik tagjának szájába.

Trefort Ágost, mint elmondja, külföldi utazást tett. Fiatal korának szenvedélyébe esett vissza. A negyvenes években mentek ifju politikusaink Német-, Franczia-, Angolországokba utazni, hogy haza hozzák onnan a politikai bölcseséget. Pulszky, Szemere, Trefort, Eötvös, Rosty, Gorove s többen, sokan, nagyok és kicsinyek, neves és névtelen emberek kalandozták be Európa mivelt államait s irták aztán az utazási naplókat és röpiratokat és vezérczikkeket, melyek csak ugy duzzadoztak a reformeszméktől, de a melyek mégis rettentő üresek valának amaz eszközök előállitásának megmagyarázásában, melyekkel a reformeszmék diadalra vihetők volnának.

Nos hát ilyenforma utazási beszéd a kultuszminiszternek pozsonyi beszéde.

Szépen, érdekesen, röviden és szellemesen adja elő, hogy Németország mily magasan áll a tudomány mivelésében, Francziaország ipari működésében mily kiváló az alaki csinosság és művészi becs, Anglia pedig mily nagy bölcseséggel intézi nemzetgazdasági és államgazdasági ügyeit.

Igaza van. Ama három ország specifikus jelleme csakugyan ilyen. De ilyen már régóta. És ezt mi is tudjuk, az egész ország tudja nagyon régen. Ezelőtt negyven évvel már ugyanezt irta és beszélte maga Trefort Ágost is és valamennyi külföldön járt kortársa és irótársa is. A kérdés az, mi konzekvencziát von le ebből számunkra az utazó kultuszminiszter.

Azt, hogy nekünk iparos állammá kell lennünk, hogy nyers termelésünket és ipari termelésünket arányba kell hoznunk, s hogy ekként nemzetgazdasági önállóságra kell törekednünk, mert különben s ezek az ő szavai: «gazdaságilag és államilag okvetlenül tönkremegyünk.»

Ebben is igaza van tökéletesen. De ez sem ujság mi előttünk. Maga a kultuszminiszter igen jól emlékezik arra, hogy a mikor ezelőtt negyvenhárom évvel Liszt Frigyes munkája magyar nyelven napvilágot látott: hazánk egész politikai világa azt az igazságot vallá és hangoztatá, sőt hozzá is látott ahhoz, hogy ezt gyakorlatilag megvalósitsa hazánk egész területén.

Az Ausztriával közös vámterületből kilépni s államjogilag önálló vámterületet alkotni, akkor nem tudtunk s körülbelül nem is akartunk. Nyers terményeinknek mulhatlanul kellett az osztrák piacz, de iparunkat védelmezni akartuk s ezért állitók fel társadalmilag a nemzeti védegyletet. Egyik módja volt ez az önálló közgazdasági élet kezdetleges megteremtésének, s maga Trefort Ágost is lelkesült ez intézmény mellett.

S ma? Ma két dologról egy szót sem szólt pozsonyi beszédében a kultuszminiszter.

Az egyik dolog az, hogy mi módon lehetünk mi iparos állammá s közgazdaságilag önállóvá? S a másik, a melyről hallgatott, az: hogy Anglia, Franczia- és Németország mi módon lett iparos állammá s közgazdaságilag önállóvá.

Pedig mindkét kérdésre megfelelhetett volna szellemes kultuszminiszterünk. És mi üdvözöltük volna őt, ha ifjukori szenvedélyébe egészen visszaéli magát, s ha nem elégedett volna meg a nagy nyugoti országok állapotának egyszerü leirásával, hanem, mint negyven év előtt tette, egész mértékben kivonta volna hazánkra nézve az üdvös tanulságokat.

Igen: önálló közgazdasági létre törekszik hazánkban mind az a politikus, a ki hazánk ipari termelését emanczipálni akarja Ausztriának ipari fölénye alól s a ki ekként módot akar a nemzetnek nyujtani arra, hogy hiányzó ipara is előálljon s minden szomszéddal szemben lassankint versenyképessé váljék.

Ha pedig Trefort Ágost más módot is tud arra, miként lehet mai viszonyaink közt az egyedül helyes közgazdasági politikát megteremteni: nagy kár volt neki ezzel elő nem állani. Nagyon szivesen okulnánk tőle és utána.

És még egy megjegyzést a pozsonyi beszédre.

Trefort Ágost szép, gazdag és igaz obszervácziókat csinált ama három hatalmas országban. Hanem csonkákat.

Ő ugyanis jól megvizsgálta, hogy mit csinál ott a nép és társadalom, de teljesen figyelmen kivül hagyta, hogy mit csinálnak ott a kormányok. Pedig talán érdemes dolog lett volna erre is figyelemmel lennie.

Negyven év előtt legalább erre is nagy figyelemmel volt. Akkor ugyan ő nem volt miniszter, sőt nem is álmodott arról, hogy valaha miniszter legyen, tehát akkori tanulságait minden esetre kevesebb hatalommal birt gyakorlati alkalmazásra hozni. Most állása, hatásköre s háta mögött nagy parlamenti többsége van amaz igazságokat győzelemre juttatni, nem is emlitve azt, hogy most a koronának is tanácsosa.

A pozsonyiak jó szivvel fogadták beszédét s meg is érdemelte. De a szellemes kultuszminisztert biztositjuk arról, hogy ha a miniszterek számára is hozott volna haza tanulságos igazságokat: beszédét a pozsonyiak még jobb szivvel fogadták volna. Mert amaz országokban a miniszterek egyedül csak saját nemzetük érdekeit tartják szemük előtt.

Pauler Tivadar.

Az igazságügyi kormányzat ellen mindig volt panasz, de soha annyi és annyira indokolt, mint a mióta *Pauler* Tivadar ül az igazságügyminiszteri székben. Ő egykor jó tanár hirében állott s nem alaptalanul. Ő a mi viszonyainkhoz képest mint jogtudós a tudomány terén nem minden jelentőség nélküli irói munkát végezett. Mint biró használhatlan vala; mint politikus és törvényhozó soha, egy jellel se árulta el, hogy akár a tudomány széles mezején, akár szorosan a mi viszonyainkra vonatkozva volna eszméje vagy kezdeményezési képessége és akarata. Ily körülmények közt lőn miniszterré az igazságügynél 1872-ben. Itt már kormányzó s igazgató, vezető és kezdeményező képességgel is kell birni az államférfinak. E képességek tisztán gyakorlatiak, ezekbe bele születni nem lehet, de a ki ezekre nem született: az el nem sajátitja őket, bármekkora alkalma legyen is hozzá. Pauler 1872 őszétől 1875 tavaszáig harmadfél éven át megmutatta, hogy ő minden — s igen sok — tiszteletreméltó tulajdona mellett is az igazságügy vezetésére absolute képtelen. Ennek tudata volt az egyik főok, a miért őt a fuzió kormányából kihagyták. De 1878-ban *Tisza* Kálmán ujra rá bizta az igazságügyi tárczát. És azóta több mint hat év telt el. Uj és hosszabb gyakorlat s uj és igazabb próba. S a nagy próba csak igazolta a régebbi tanulságot. A kodifikáczió rosszul ment, vagy sehogyse ment. A kinevezések körül virágzott a protekczió. Polgári peres eljárásunk valódi reformja teljesen elaludt. Bünvádi eljárásunk kodex nélküli és botrányos állapotban. A börtönrendszer visszaesésben. A segéd és kezelő személyzet oktalan és helytelen takarékossági kezelés miatt elégtelen. Igazságügyi épületek itt a fővárosban hiányzanak. Maga pedig az igazságügyi adminisztráczió mind a központi kormányzatnál, mind az első bíróságoknál képzelhetetlenül botrányos állapotban. — Mind ez okok miatt a jogászvilág — birák, ügyvédek tanárok stb. — évek óta hangsulyozza már szaklapokban, parlamentben, egyesületi gyülésekben, kamarai feliratokban a jobb igazságügyi kormányzat szükségét s *Pauler* Tivadar elejtését. Ez ideig hiába. Most az egyik legtekintélyesebb szakközlöny, a «*Magyar Igazságügy*» intéz *Pauler* Tivadar ellen tárgyilagosan ugyan, de mégis sulyos támadást. S a támadás sulyát növeli az, hogy e közlönynyel felsőbb biróságaink s jogászköreink legkitünőbb férfiai közül többen benső viszonyban állanak. Hogy *Pauler* Tivadarnak vagy *Tisza* Kálmánnak az igazságügyi tárczával mi szándéka: ezt természetesen nem tudjuk, de hogy a parlamentben az igazságügyi kormányzat s annak mai vezetője ellen kemény támadások fognak alkalmilag intéztetni: ez előttünk minden kétségen kivül áll.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése okt. 6-án.

I.

A képviselőház mai ülését is jobbára a választások vették igénybe. A napirend előtt tett elnöki bejelentések közül felemlithető, hogy a karczagi törvényszék Papp Elek, a pozsonyi törvényszék pedig Simonyi Iván mentelmi jogának felfüggesztését kéri. A tanácskozások rendjének megállapitására vonatkozó elnöki javaslattal szemben *Csanády* Sándor azt inditványozta, hogy az interpellácziók jövőre az ülés kezdetén terjesztessenek elő. A ház megmaradt az eddigi gyakorlat mellett. Az elnök felszólitotta azokat a képviselőket, kik valamely összeférhetetlen állással birnak, hogy nyolcz nap alatt nyilatkozzanak az iránt: melyik állást kivánják megtartani; továbbá azokat a képviselőket, kik két kerületben választattak meg, hogy nyilatkozzanak az iránt: melyik kerületet óhajtják megtartani. A napirend első tárgyát az osztályok kisorsolása képezte, s igy sorsolás utján megalakult a ház kilencz osztálya, azután beadták a szavazatokat a ház bizottságaira és a kilencz biráló bizottságra. A szavazás három szavazólapon, három urnába, egyszerre történt. A szavazás, melynek eredményét holnap hirdetik ki, hosszabb időt vett igénybe, de minden élénkebb mozgalom nélkül folyt le. A képviselők kevés érdeklődést tanusitottak a bizottságok választása iránt, s a pártok jelöltjeiből összeállitott együttes névsoron nem igen változtattak. Csak a közlekedési bizottság névsorában törölték negyvenöten a kormánypárt által jelölt Krausz Lajos nevét. Ezek a törlések annyival érdekesebbek, mert Krausz Lajos helyébe Gromon Dezső nevét jegyezték, amiből nyilvánvaló, hogy a kormánypárt tagjai voltak elégületlenek a jelölttel. Mindazáltal Krausz Lajost is megválasztották. A többi jelöltet csaknem egyhangulag választották, egyiknél-másiknál akad csak két-három szavazatkülönbség. A választások után felolvasták másodszor a trónbeszédet, mire *Vizsolyi* Gusztáv, utalva az eddigi gyakorlatra, inditványozta, hogy a válaszfelirati javaslat szerkesztésére küldjön ki a ház egy 21 tagu bizottságot, melyben a huszonegyedik tagsági hely tartassék fenn a horvátoknak. *Madarász* József kijelenti, hogy nincsen kifogása a bizottság kiküldésének, de fönntartja a jogot arra, hogy ő és elvbarátjai annak idején külön válaszfelirati javaslatot nyujtsanak be. A ház elfogadta a Vizsolyi inditványát, s a válaszfelirati bizottság tagjainak megválasztása a holnapi ülés napirendjére tüzetett ki. A holnapi ülés napirendjének megállapitása után az ülés véget ért.

II.

Elnök: Péchy Tamás; jegyzők: Rakovszky István, Berzeviczy Albert, Hoitsy Pál.

A kormány részéről jelen vannak: Szapáry Gyula gr., Pauler Tivadar, Trefort Ágoston, Bedekovics Kálmán.

Az elnök bemutatja a belügyminiszter átiratát, mely szerint ő felsége az országgyülés képviselőháza által néhai Mária Anna ő felsége elhalálozása alkalmából bemutatott részvét feliratot, köszönetének nyilvánitása mellett, tudomásul vette. Tudomásul vétetik.

Bemutatja a magyar királyi belügyminiszter átiratát, a melylyel megküldi a képviselőház számvizsgáló bizottságának, a letéti pénztárnak 1881. évi julius hó 29-től 1884. évi május hó 31-ig, tehát három évi bevételeiről és kiadásairól, valamint a képviselőház pénztárának 1884. évi január hó 1-től ugyanezen év május hó 31-éig terjedő bevételeiről és kiadásairól vezetett számadásokról szóló jelentését. E jelentés kinyomatása és a ház tagjai között leendő szétosztása elrendeltetik; napirendre tüzése iránt a ház annak idején fog intézkedni. Bemutatja a közmunka- és közlekedési miniszterium átiratát, melynek kapcsában megküldi a magyar korona területén létező állami- és vasuti statisztikájának 1883. évről szóló példányát. A ház tagjai közt ki fog osztatni. Bemutatja a függő államadósságot ellenőrző országos bizottság elnökének átiratát, melylyel megküldi a bizottságnak a függő adósság 1885. évi kezelési költségeiről, valamint a bizottság működéséről szóló jelentését. A jelentés ki fog nyomatni, szétosztatni s előzetes tárgyalás és jelentéstétel végett ki fog adatni a pénzügyi bizottságnak.

Jelenti, hogy az osztályok megalakulása és teendőik teljesitése után a következő képviselők mutatták be megbizó leveleiket: *Doda* Traján karánsebesi, *Teleki* Domokos gr. magyarláposi, *Andrássy* Tivadar gr. terebesi, *Lits* Gyula vaáli, *Bánffy* György b. szilágysomlyói, *Roth* Pál deési és *Nyáry* Béla b. ipolysági és *Bissingen* Ernő gróf lugosi kerületbeli képviselő. Az állandó igazoló bizottságnak fognak kiadatni.

Bemutatja Tömöry József törvényszéki jegyzőnek, mint a karczagi kir. törvényszék vizsgáló birájának kérvényét, melyben csalással vádolt *Pap* Elek képviselő *mentelmi jogának felfüggesztését* kéri. A karczagi kir. törvényszék mint büntető biróságnak kérvényét, melyben hamis váddat és rágalmazással vádolt Pap Elek képviselő mentelmi jogának felfüggesztését kéri. Burián Pál pozsonyi kir. törvényszéki birónak, mint sajtóvizsgálóbirónak kérvényét, melyben Schenk Samu pozsonyi lakos feljelentése folytán a *Westungarische Grenzbote* «Eingesendet» rovatában megjelent közleményben foglalt állitólagos rágalmazás miatt *Simonyi* Iván képviselő, mint a nevezett lap kiadójának *mentelmi jogát felfüggesztetni* kéri. Mindezen kérvények a mentelmi bizottságnak fognak kiadatni.

Bemutatja továbbá a következő föliratokat: Abauj-Torna, Bars, Bereg, Esztergom, Jász-N.-Kun-Szolnok, Kolozs, Krassó-Szörény, Turóczmegyék, Arad, Pozsony, Szatmárnémeti és Székesfehérvár szab. kir. városok közönségeinek feliratait, melyekben az 1878: XVIII. t. cz. 100. és az 1876: VII. t. cz. 17. §-ainak módositását kérik. Zólyom, Temes, Torontál, Zemplénmegyék, Győr és Székesfehérvár szab. kir. városok közönségeinek feliratait, melyekben a *hivatalos rendőri közlönynek* hatóságok részére ingyen leendő kiadását elrendeltetni kérik. Torontál, Baranya, Hajdu, Moson, Sáros, Somogy, Sopron és Zemplénmegyék közönségeinek feliratait, a *czukor és a sörfogyasztási adónak* általános vagy ráutalási összegekben való megállapitásánál előforduló visszásságok megszüntetése iránt. Liptó, Szatmár, Turócz és Zalavármegyék feliratait, melyekben az 1874: 35. törvényczikk módositásáról szóló törvényjavaslat 20-dik §-ának mellőzését kérik. — Komárom, Maros-Torda, Szatmár és Zólyom vármegyék feliratait, melyekben *a községi takarékpénztárak* és az *állami tüzbiztositás* kötelező behozatalát kérik. Békés-, Csik-, Heves- és Maros-Torda vármegyék feliratait, melyekben kérik, hogy a főrendiház reformja ugy történjék, hogy a *felsőházban a megyék egyeteme is* képviselve legyen. Torontál és Mosony-vármegyék feliratát, melyekben az *1883. X. t. cz.-nek* hatályon kivül helyezését vagy módositását kérik. Liptómegye feliratát, melyben a *tüzkárok elleni kötelező állami biztositás* rendszerének életbe léptetését kéri. Sárosvármegye feliratát, melyben a *megyei tisztviselők* és szolgaszemélyzet *nyugdijképességét* törvényileg biztositani kéri. Szatmármegye feliratát, melyben a *Szamos, Tisza*, Kraszna, Tui és Batár folyók szabályozását állami segélylyel foganatba vétetni kéri. Torontálvármegye feliratát, melyben a kormányt arra utasittatni kéri, hogy a megjelölt nagyobb birtoktesteket elidegenités helyett telepitési czélokra használja fel és a *Gyurgyevóba telepitett csángók* más alkalmas kincstári telepre áthelyeztessenek. Arad, Kassa, Maros-Vásárhely, Pozsony és Székesfehérvár szab. kir. városok feliratait, melyekben az *állami segélyben nem részesülő törvényhatóságoknak* az állami teendők után felmerült költségeik 50%-át az állami kincstárból megtérittetni kérik. Mindezen feliratok kiadatnak a ház kérvényi bizottságának.

Az elnök ezután kéri a házat, hogy némely ügyekre nézve intézkedjék. Jelesen a házszabályok 35. §-a azt rendeli, hogy a ház időnkint határozza meg tanácskozásainak idejét és tartamát, továbbá azt is, hogy az interpellácziók beadása és az interpellácziókra adandó válaszok előterjesztése mikor történjék. Hasonlóképen, mivel a házszabályok világosan azt mondják, hogy a kérvények tárgyalása a tanácskozásra megszabott időben történjék, ez iránt is intézkedés szükséges.

Ezekre nézve tehát arra kéri a házat, hogy határozzon. A tanácskozásokra vonatkozólag legczélszerübb lenne megtartani az eddigi rendet, t. i. délelőtt 10 órától délután 2 óráig tartani a tanácskozásokat. (Helyeslés.) Csak arra kéri a ház tagjait, hogy 10 órakor pontosan megjelenjenek. Továbbá az interpellácziók beadásának és a válaszok megadásának ideje a házszabályok szerint szerdán és szombaton, még pedig az ülés végén van; de czélszerünek vélné, ha a mult országgyülés példája szerint ezeknek idejét is meghatároznák. Ezeket a tanácskozások befejezése utáni időre kitüzni nem lenne czélszerü, mert két óra után az igen fárasztó lenne a ház tagjaira nézve, hanem ahoz képest, a mint több vagy kevesebb interpelláczió van beadva, intézkedjék a ház, hogy félórával vagy egy órával előbb a tanácskozásra kitüzött idő eltelte előtt terjesztessenek elő az interpellácziók és az interpellácziókra adandó válaszok. (Helyeslés.)

A kérvényekre nézve azt javasolja, hogy azokat mindig szombaton egy órakor vegye a ház tárgyalás alá. (Helyeslés.)

Csanády Sándor: Az interpellácziókra nézve kiván megjegyzést tenni. (Halljuk!) Az 1872-iki évben, az interpellácziók az ülés kezdetén tétettek meg. Szerinte czélszerübb is ez azért, mert az ülés elején többen vannak jelen, a kik az interpellácziót és választ meghallgatják, és nem is kell a tanácskozásokat megszakitani. Ugyanazért azt kéri: mondja ki a ház, hogy az interpellácziók ezentul az ülések kezdetén fognak megtétetni. (Ellenmondások jobb felől.)

Az elnök: A gyakorlat eddig az volt, hogy az interpellácziók az ülés kezdetén bejelentettek és azután az ülés végén tétettek meg. Azt hiszi, czélszerü lesz a mellett megmaradni. (Helyeslés.) Megjegyzi, hogy a házszabályok szerint az interpellácziók sürgős esetekben bármikor beadhatók, az interpellácziós könyv azonban természetesen nem olvastatik fel minden nap, s igy, ha va-

---

Tourzel herczegnő emlékiratai.

Tourzel herczegnő az 1789—1795-iki rémes években XVI. Lajos és Mária Antoinette gyermekeinek nevelőnője volt («la gouvernante des enfants de France».) Az eseményekhez, melyeknek középpontja a királyi család volt, mindig közel állott, ugyszólva maga is átélte azokat és emlékiratokat hagyott hátra, melyeket — jóllehet Tourzel herczegnő már 1832-ben meghalt — csak most bocsátották közre. Unokájának, Des Cars herczegnek érdeme, hogy ez emlékiratok kiadattak. Az előszóban kinyilatkoztatta, hogy elejétől végig Tourzel herczegnőnek sajátkezü kéziratát adta változatlanul szedés alá.

Ez emlékiratok érdekes adatokkal fogják gazdagitani az e korba vágó irodalmat. A mű két vaskos kötetből áll és Mária Antoinette királyné mellképével van diszitve, mely a királynő 1792-iki arczképe után készült.

A franczia irodalom bővelkedik emlékiratokban. Nagy számmal képviselvék benne a nők, kik magukat műveikben rendszerint előtérbe igyekeznek állitani. A történelmi tények ily módon elferdittetnek, és az előadás gyakran nagyon is önző irányt és alanyi szinezetet tüntet föl. Annál meglepőbb tehát Tourzel herczegnő emlékirataiban, hogy saját személyét csak a legnagyobb szerénységgel állitja az elmondottak keretébe. Némely eseményeknél ő volt az egyedüli szemtanu, a királyi ház szükebb családi tanácskozásain pedig ő is gyakran résztvett, mint annak bizalmasa. A herczegnő irodalmi hagyatéka bizonyára nagy segitségére lesz a történetirónak egyes homályban volt körülmények földeritésében.

A rábizott gyermekek iránt a herczegnő nagy előszeretettel viseltetik. A dauphinnek, kit a királypártiak XVII. Lajosnak szerettek nevezni, jellemét, valamint testi és szellemi előnyeit illetőleg a legszebb bizonyitványt állitja ki. «Meglepően értelmes volt és gyönyörü testalkattal dicsekedhetett; lehetetlen több előkelőséget és méltóságot fejezni ki az érzelmekben, mint azt a fiatal herczeg tette.» Játékaiban különös hajlamot mutatott a katonásdi iránt; a tantárgyak közül főkép a történelmet szerette. Annak idején tudvalevőleg kételkedtek a dauphin halálában, később pedig kimulásának történetét igen eltérőleg, sőt gyakran elferditve közölték. Tourzel herczegnőnek nem volt szabad osztoznia a párisi Templeben a rábizott gyermekek fogságában. Csak jó későn sikerült bejutnia a dauphin egyetlen nénjéhez, mig amannak meglátogatásától eltiltották őt. A herczeg két utolsó órével azonban, kiknek szelid bánásmódjáról dicsérőleg emlékezik meg, érintkezésben maradt és a tőlük nyert értesitések alapján egész bizonyosnak mondja, hogy a dauphin a börtönben testileg elgyengülve, természetes halállal, nem pedig méreg által halt meg.

Az őröknek Simon Laurent borzasztó állapotban adta át a gyermekifjut. Gondozatlan teste teljesen elcsenevészett! Belsejét forró láz emésztette. Orvosnak nem volt szabad hozzá járnia, Dussault sebész pedig már későn jött. Jóllehet ez mindent megtett a gyermek érdekében, az elillanó életet már nem idézhette vissza. A fiatal herczeg állapota annyira megrenditette, hogy még előtte szállott sirba.

A herczegnő kételkedett növendéke kimultában. De meggyőződött róla dr. Jeanroinak, a királyi család egy régi barátjának elbeszéléseiből, kit szándékosan meghivtak a bonczoláshoz, hogy mint volt royalista a királyfinak természetes halállal való kimultát megerősithesse. Az az orvos, ki Dussault elhunyta után gyógykezelte a dauphint, évek multán a herczegnő előtt határozottan azt állitotta, hogy a királyfi nem méreg által mult ki. Ez orvos, midőn egy izben a herczegnő lakásán észrevette a szerencsétlen kis herczeg egy mellszobrát, igy kiáltott föl: «Nini, a dauphin! Ah, mily jól van eltalálva. A halállal való vivódás sem változtatta meg arczvonásainak szépségét.»

Egy más halotti bizonyiték következőleg jutott a herczegnő kezeibe. Kevéssel kedveltjének elhunyta után meglátogatta az akkor még mindig a Templeben levő herczegkisasszonyt a dauphinnél 5 évvel idősebb Marie Theréset, vagy mint nevezték, a «Madame la Dauphinet.»

«Madame bevezetett bennünket — irja a herczegnő — abba a terembe, melyben a király lakott. Szent borzalommal lépett be oda. A fiatal király elvesztése még annyira emlékezetemben volt, hogy alig volt bátorságom ama helyre lépni, hol ő annyit szenvedett. Kértem madamet, engedje meg, hogy ne kelljen őt a szobába kisérnem. A helyett inkább a kis torony szobájába léptem ... Madame aztán a könyvtárba vezetett minket és azt mondta nekem: «Ha érdekli önt az a füzet ott, meg fogja benne találni ama jelentéseket, melyeket a biztosok idehozatalunk óta szerkesztettek.» Nem kérettem magamat és rögtön hozzáfogtam a füzet átlapozásához. Napról napra láttam a fejedelmi foglyokról a konventnek tett jelentéseket. Ezek elég érthetően meggyőztek arról, hogy józanul nem szabad már semmikép abban reménykedni, hogy a dauphin még életben van. Mivel attól tartottam, hogy nem marad időm másra, mindenekelőtt azt néztem át, a mi a királyfira vonatkozott. Tudomást szereztem betegségének fokozatairól, utolsó pillanatairól, sőt egyes temetésére vonatkozó részletekről is.»

A fogházfelügyelő belépése megzavarta a herczegnőt további vizsgálódásaiban.

Igen érdekes a műben a királyi családnak meneküléséről szóló fejezet. Minden egyes mozzanat tudomásunkra jut, annyival is inkább, mert a herczegnő maga is a királyi családdal volt. A menekülésközben Korffnénak adta ki magát; XVI. Lajos király az ő komornyikjának, a királyné komornájának volt öltözve. A király még Párisban, de utközben is ugy nyilatkozott, hogy csak Montmédyig, vagyis az ország határáig fognak menekülni, nem pedig külföldre. XVI. Lajos tehát igazat szólt, midőn a menekülés meghiusulta után azt állitotta a nemzetgyülés előtt, hogy csak a határig akart eljutni.

AZ ELSŐ KLIENSEM

(EGY ÜGYVÉD ELBESZÉLÉSE.) 2 (Folytatás.)

— Angolból. —

I.

Akárki volt légyen is Mr. Brownlow, akár jogos, akár jogtalan igénye lehetett is kliensem iránt: ily kerek, ügyvéd által irott, másitást nem tűrő s fenyegetéssel végződő visszautasitás annyira ellenkezett öreg barátom szelid, habozó természetével, hogy tétováztam.

— Azt értsem-e ez alatt, Mrs. Wrench, hogy ez Mr. Brownlownak határozott kivánsága? kérdém.

Mrs. Wrench összeszoritá vékony ajkait s épenséggel nem nyájasan nézett rám.

— Minden bizonynyal, Mr. Carr ... Es azt kivánja, hogy azonnal irja meg a levelet. Kérem, ne is halaszsza későbbre.

A «kérem» szó igen ártatlan kifejezésnek látszik, de a mint Mr. Wrench ejtette ki, nagyon is jelentős volt.

Ugy vélekedvén, hogy ezzel a szóval el is intézte a dolgot, a mogorva arczu özvegy fölállt, összeszedte ruhája kopott széleit s rideg köszönéssel távozott.

— Vajjon ki lehet ez a Mrs. Richard Brownlow? tünődém magamban, a mint szögletes, visszatetsző alakja a zöld ajtón át eltünt. — Alkalmasint valami segély-kérő szegény rokon. Bajosan hiszem, hogy az öreg ur tudna valamit erről a dologról, s fogadni mernék, hogy utasitásom egyedül a bájos Mrs. Wrenchtől ered.

Hanem azért a levelet mégis megirtam. Bizonyos voltam abban, hogy ha meg nem teszem, Mrs. Wrench elkeseredett ellenségemmé lesz, s az ellenségszerzés olyan fényüzés volt, a mely mint fiatal ügyvédnek nem volt még módomban.

Ha az utasitás teljesitésével rosszat tettem, a felelősség őt terheli. Igy a legközelebbi posta elvitte levelemet az adott czimre — egy szegény városrész még szegényebb utczájába.

II.

A hét végén eljött hozzám Mr. Brownlow, ki most még félénkebbnek és idegesebbnek látszott, mint valaha.

A levélről semmit sem szólott, de miután elvégezte annak az ügynek a megbeszélését, a melynek intézését rám bizta volt, zavarodottan, kéjelmetlenül fészkelődött ide s tova.

Ellentmondó megjegyzéseket tett a vetésekről, az aratásról, szemmel láthatólag nem tudta magát elhatározni, hogy menjen-e már, vagy maradjon még.

Egyszer aztán visszaült a székre és majdnem suttogó hangon mondá:

— Nem tenne nekem egy szivességet, Mr. Carr? Kértem, hogy parancsoljon velem tetszése szerint.

— Tudom, hogy nem egészen illő dolog ilyet kérni, mondá, gyönge kisérletet téve, hogy nevessen, — de nem engedné-e meg irnokának, hogy bérkocsiba üljön s elvigyen egy levelemet? Magával fog hozni valakit ... Csak egy kis leányt ... Talán nem ellenezné ön, hogy a gyermekkel itt néhány perczig beszélgessek? ...

— Rögtön elküldöm az irnokot, viszonzám. — De hol a levél?

— Azt előbb meg kell irnom.

Asztalhoz ült s miután néhány iv papirosomat elpusztitott, végre megirt egy rövid levélkét.

Mrs. Richard Brownlownak volt czimezve, Silver-street, 18. szám.

— Tudja, nemde, hogy én pár nappal ezelőtt irtam ennek a hölgynek? kérdém.

— Tudom, viszonzá szomoruan, — tudom. A leányaim unszoltak. Bizonyára igazuk van, mert jó leányok, Mr. Carr, és soha egy perczre sem okoztak nekem kellemetlenséget... Oh, igen, az én leányaimnak mindig igazuk van. De nagyon szeretném látni azt a kis leányt.

Kiadtam irnokomnak a levelet meg a kellő utasitást; mikor visszamentem a szobába, az öreg ur ezt mormolta magában:

— Igen, látnom kell a kis leányt. A Richard leánykáját.

— Rokona önnek az a kis leány? kérdém.

— Unokám. Szegény Dick fiamnak a leánya. Dick rossz utra tért, Mr. Carr. Nem tudom elgondolni, hogy miért tért rossz utra, tevé hozzá panaszosan, tőlem soha sem hallott egy kemény, barátságtalan szót.

Ezt könnyen elhittem; de azon gondolkoztam, hogy vajjon egy-két kemény szó nem elejét vette volna-e annak, hogy fia rossz utra térjen.

— Igen, szégyent hozott mindnyájunkra, folytatá az öreg ur. Azután megházasodott s ezzel még tetézte a rosszat. Felesége nem volt hozzá illő. Azután összeveszett velem s olyanokat mondott, hogy kénytelen voltam megváltoztatni a végrendeletemet s neki semmit sem hagyni ... de ezt csak ijesztésül tettem, hogy megtörjem a büszkeségét, Mr. Carr. Haraggal vált meg tőlem s kiment külföldre. Soha sem láttam többé. Ivásra adta magát, azt mondják, s nemsokára meghalt. Nagy szégyenünkre vált, de egyetlen fiam volt s szeretném látni a kis leányt.

— Soha sem látta?

— Soha. Dick özvegye csak most jött vissza Londonba. Fiam halála óta adogattam neki valamit, bár a leányaim azt mondják, hogy tőlem semmit sem kivánhat. De nem engedhettem, hogy éhen haljon. Most aztán irt, hogy küldjek neki több pénzt, hogy a gyermeket, mint mondja, kellően neveltethesse. De ez csak nem kivánható tőlem, Mr. Carr, nemde?

Félénken tette föl a kérdést, mintha az én elhatározásom nagyfontosságu volna.

Tudtam, hogy itt nem arról van szó, hogy ő mit tehet, hanem arról, hogy Mrs. Wrench és huga mit engednek meg neki.

— Jobb lesz talán várakoznia, a mig meg nem látja, hogy milyen gyermek az unokája, mondám.

— Igaza van, ugy tetszik, viszonzá felderülő arczczal. — De, ugyebár, Mr. Carr, otthon nem szól erről?

Megnyugtattam, hogy nem szólok, s magamban álmélkodtam gyöngeségén.

Az ajtó csakhamar megnyilt s irnokom egy körülbelől tizenkét éves leánykát vezetett be.

laki a meghatározott napokon kivül ad be az interpellácziót, az elnöknél mindig bejelentendő. (Helyeslés.) Minthogy a főrendiház közölte a házzal tisztikarának névsorát, a ház tisztikarának névsorát hasonlóképen közölni kellene a főrendiházzal. (Helyeslés.) Felkéri az állandó igazoló bizottság tagjait, hogy a bizottságot a mai ülés végén megalakitsák. A házszabályok 30. §-a szerint még nem kezdhetik ugyan meg működésüket, de mindenesetre czélszerübb, ha már most megalakul a bizottság, hogyha majd tagjai az esküt letették, az utánnavaló napon a bizottság megkezdhesse működését, minthogy számos képviselőnek mandátuma még nincs elintézve.

Felkéri továbbá ama képviselőket, kik valamely *összeférhetetlen állást foglalnak el, hogy 8 nap alatt* jelentsék be, melyik állást kivánják megtartani. Valamint felkéri azokat a képviselőket is, kik két helyen vannak megválasztva, hogy jelentsék be, melyik mandátumot kivánják megtartani.

Következik a napirend első tárgya: **az osztályok kisorsolása**. Az osztályokba 388 képviselő fog soroztatni, minthogy a háznak három elnöke nem soroltatik osztályba. E szerint az első osztályba 44, a többi osztályba 43 képviselő sorsoltatik.

Az elnök: Az osztályok ki lévén sorsolva, miután az osztályok tagjainak nyomtatott lajstroma csak délután fog elkészülhetni, legczélszerübb lesz, ha az alakulás holnap d. e. 10 órakor történik meg. (Helyeslés.) Az osztályok azon termekben fognak megalakulni, melyekben az eredeti osztályok összegyültek, az illető termek száma a ház folyosóján kitett jegyzékben meg van jelölve.

Következik ezután a **bizottságok megválasztása.**

A szavazás három szavazólapon három külön urnába történik. Választatik a kilencz biráló bizottságba 7—7, az igazságügyi bizottságba 15, a pénzügyi bizottságba 20, a közlekedésügyi bizottságba 20, a közoktatási bizottságba 15, a kérvényi bizottságba 15, a gazdasági bizottságba 9, a naplóbiráló bizottságba 24, a véderő bizottságba 14, a könyvtári bizottságba 7, a mentelmi bizottságba 15, a számvizsgáló bizottságba 6, a zárszámadást vizsgáló bizottságba 14, az összeférhetlenségi bizottságba 9, a függő államadósságok ellenőrzésére kiküldött országos bizottságba 4 rendes és egy póttag.

A szavazás megtörténvén, a jegyzők megbizatnak, hogy azokat összeszámlálják és erről a holnapi ülésen jelentést tegyenek.

A trónbeszéd másodszor felolvastatik.

Vizsolyi Gusztáv: Az eddigi gyakorlat és szokás szerint a királyi trónbeszédre adandó válaszfelirati javaslat elkészitésére egy bizottság szokott kiküldetni. E parlamenti szokást és gyakorlatot ezuttal is követni és illetőleg folytatni óhajtván, javaslatba hozza, hogy egy 21 tagból álló bizottság küldessék ki és azt bizza meg a ház, hogy a trónbeszédre válaszfelirati javaslatot készitsen és azt a házhoz minél előbb benyujtsa. (Helyeslés.) E megválasztandó 21 tagu bizottságban a háznak tegnapelőtt más bizottságokra nézve hozott határozata értelmében egy hely üresen lene hagyandó a majdan megjelenendő horvát képviselők számára. (Helyeslés.)

Madarász József: (Halljuk! Halljuk!) Hozzájárul a Vizsolyi ohajtásaihoz. Ismeri a parlamenti gyakorlatot és alkotmányos fogalmakat s épen azért tudja, hogy a válaszfelirati javaslat elkészitésébe csakis azok folyhatnak be és azok fognak be is választatni, a kik azon alapon állanak, a mely alapot továbbra is a jelen kormány alatt fenntartani kivánják. Midőn tehát a javaslathoz hozzájárul a maga és elvtársai részéről fenntartja azon jogot, hogy midőn a ház küldöttsége be fogja adni válaszfelirati javaslatát, azok, kik ellenkező állásponton vannak, vagy kik nincsenek megelégedve a jelen kormányzati rendszerrel, ellenkező nézetü válaszfelirati javaslatokat szintén beadhassák. (Általános helyeslés.) Nincsen kifogása az ellen sem, hogy a horvát képviselők számára egy hely üresen hagyassék. Mivel azonban ugy van meggyőzödve, hogy a válaszfelirati javaslat a hét végeig valószinüleg már a ház asztalára le fog tétetni, bár nem volna az ellen sem kifogása, hogy egy tag választása későbbre hagyassék, de mert alig fognak «drága testvérek» a házban megjelenhetni, nem látna sérelmet abban, ha a többség azon helyet üresen nem hagyja. Azonban, mivel a tuloldalon alkalmasint jobban vannak értesülve a felől, hogy a válaszfelirati javaslat elkészültéig a többséghez tartozó horvát képviselők meg fognak-é jelenhetni vagy nem; természetesen az ellen sem lehet kifogása, ha egy hely üresen hagyatik.

Az elnök kijelenti, hogy a Vizsolyi által beadott javaslat értelmében a ház elhatározza, hogy a válaszfelirati bizottságba 21, illetőleg most csak 20 tagot fog választani. Javaslatba hozza, hogy ez mindjárt a holnapi ülésben történjék. (Helyeslés.) A mai ülés napirendje ki van meritve. A holnapi ülésre vonatkozólag legczélszerübb lenne, ha 10 órakor az osztályok alakulnának azon helyiségekben, melyek a folyósokon feljegyezve lesznek s az ülés 11 órakor tartatnék. Ezen ülés tárgyai lennének: a most megejtett szavazások eredményének kihirdetése, továbbá a biráló bizottság, valamint az összeférhetlenségi bizottság tagjainak eskületétele. Ezután következnék a választások érvényessége ellen beadott kérvényeknek és azon választásoknak, melyek a c) pont alá soroztattak, a biráló bizottságok közt való kisorsolása. Végre a válaszfelirati bizottság megválasztása. Arra kéri a holnapi ülésben kihirdetendő bizottságok tagjait, hogy az ülés után alakuljanak meg. Ha ez megtörtént, arra kéri a holnap feleskedendő bizottsági tagokat, hogy holnap hasonlóképen megalakuljanak. Egyéb tárgy nem levén, az ülést bezárja.

Az ülés végződik 12 óra 15 perczkor.

A képviselőház mai ülésében hozott határozat értelmében a holnapi ülésben választják meg a 21 tagu *válaszfelirati bizottságot*. Az eddigi megállapodások szerint a megválasztandó bizottság még ezen a héten elkésziti a javaslatot, s azt talán már szombaton a ház elé terjeszti, mely esetben a válaszfelirati vita *már a ház jövő hétfői ülésében megkezdődik*. — A képviselőház válaszfelirati bizottsága utóbbi értekezletén a következőket jelölte ki: Bánffy Béla gróf, Bárczay Gyula, Berzeviczy Albert, Bubics Zsigmond, Csernátony Lajos, Dániel Pál, Éber Nándor, Falk Miksa, Hegedüs Sándor, Huszár Károly b., Jókai Mór, Just György, Láng Lajos, Latinovics Gábor, Lukács László, Plachy Tamás, Porubszky Jenő, Szögyény M. Géza, Tisza Lajos gr., Wahrmann Mór.

A **főrendiház válaszfelirati bizottsága** ma délelőtt 10 órakor tartott ülésében megalakult, *Péchy* Manó gróf javaslatára *Széchen* Antal grófot választván meg elnökké. Az albizottság megkezdvén tanácskozását, — melyen *Tisza* miniszterelnök és *Szápáry* Gyula gr. pénzügyminiszter is jelen voltak — megállapodott az alapelvekre nézve, melyek a ház feliratában kifejezést fognak nyerni.

A képviselőház mai ülésében választották meg a **kilencz biráló bizottságot**, melyek közt a holnapi ülésben sorsolják ki a választások ellen beadott kérvényeket, s azokat a választásokat, melyeket az osztályok a c) pont alá soroztak. A szavazás eredménye, melyet a ház holnapi ülésében hirdetnek ki, következő. Megválasztattak:

Az *I. biráló bizottságba*: Antal Gyula, Apponyi Albert gr., Busbach Péter, Csanády Sándor, Darányi Ignácz, Engelmayer József, Rohonczy Gedeon.

A *II. biráló bizottságba*: Balogh Géza, Gaál Jenő (felvinczi), Gromon Dezső, Győrffy Gyula, Kérösy Sándor, Lázár Ernő, Literáty Ödön.

A *III. biráló bizottságba*: Beöthy Akos, Gajzágó Ferencz, Gergelyi Tivadar, Gref József, Kajuch József, Kazy János, Szathmáry Miklós.

A *IV. biráló bizottságba*: Grünwald Béla, Ivánka Imre, Matuska Péter, Sebő Imre, Szathmáry György, Véghső Gellért, Unger Alajos.

Az *V. biráló bizottságba*: Boros Bálint, Bossányi László, Haviár Dániel, Hodossy Imre, Krajtsik Ferencz, Rakovszky István, Török József gr.

A *VI. biráló bizottságba*: Bálintitt József b., Dárday Sándor, Demkó Pál, Horánszky Nándor, Probsztner Arthur, Sárközy Aurél, Szilágyi István.

A *VII. biráló bizottságba*: Bárczay Ödön, Elekes György, Horváth Lajos, Rácz Athanáz, Szabó László, Wasmer Adolf b., Zsilinszky Mihály.

A *VIII. biráló bizottságba*: Almásy Sándor, Andaházy Pál, Münich Aurél, Szilágyi Dezső, Szilágyi Virgil, Szlávy Olivér, Szomjas József.

A *IX. biráló bizottságba*: Baranyi Ödön, Bohus László, Ferenczy Miklós, Horváth Gyula, Rónay János, Szerb György, Veszter Imre.

E szerint a jelöltek mind megválasztattak, s minden bizottságban, ugy a függetlenségi, mint a mérsékelt ellenzéki pártnak egy-egy tagja van.

Az országgyülési **antiszemita-párt** ma délután értekezletet tartott, a melyen a párt tagjai teljes számmal jelentek meg. Az értekezlet tárgyát a válaszfelirati javaslat képezte. A multkori értekezlet megbizásából ugy báró *Andreánszky* Gábor, mint *Simonyi* Iván készitettek tervezetet, a mit ez értekezleten ma felolvastak. Általános eszmecsere kezdődött a két felirati javaslat fölött, a melyen élénk részt vett majd minden párttag. de a részletes megbeszélés és a két terv egyike vagy másikának elfogadása a holnap délután 5 órakor tartandó folytatólagos értekezletnek hagyatott fenn.

VIDÉK.

* **A turócz-szent-mártoni** «Národnie Noviny» heves czikket ir a nyitrai megyei hatóságok ellen. A mi Nyitramegyében történik, az csak egy török pasalikban történhetik, mondja a N. N. elkeseredésében. A czikk megirására az szolgáltatott alkalmat, hogy mint a N. N. értesül, Nyitrában a tormosi birótól minden ok nélkül hatóságilag elkonfiskálták a turócz-szent-mártoni Národnie Noviny és Cernoknyazsnik törvényileg nem üldözött számait.

* **Kőszegről** jelentik, hogy a város polgármesterévé ujból, immár ötödször Fügh Károly választatott meg.

* **Ilyefalvai** választóitól *Jókai* Mór, ki két mandátum közül a kassait tartja meg, e hó 10-dikén bucsuzott el.

* **A jász-nagykun-szolnokmegyei** főispáni állásra, mely Beniczky Ferencznek belügyi államtitkárrá lett kineveztésével megürült — mint értesülünk — nem *Földváry* Mihály pestmegyei alispán, hanem *Horthy* István, tekintélyes földbirtokos s a megyei u. n. unio-párt feje van kiszemelve s ha ez el nem fogadná, *Bárczay* Gyula orsz. képviselő.

* **Pestmegye** igazoló választmánya a napokban állitotta össze a megye legtöbb adót fizető bizottsági tagjainak névsorát a jövő 1885 ik évre. Ez előleges névjegyzék szerint legtöbb adót 60,293 frt 49 krt fizet dr. *Haynald* Lajos kalocsai bibornok-érsek. Utána jön *Fülöp*, Szász-Kóburg-Gotha herczege 29,012 frt 79 kr adóval. A többiek sorban igy jönnek; *Vigyázó* Sándor 23,815 frt 14 kr., b. *Prónay* Dezső 20.190 frt 86 kr., b. *Orczy* Andor 15,956 frt 16 kr. *Schossberger* Zsigmond 14,162 frt 21 kr, *Schossberger* Henrik 10,228 frt 51 kr, *Blaskovics* Ernő 9,083 frt 92½ kr, *Harkányi* Frigyes 7672 frt 41 kr. Ötezer forinton felül négyen fizetnek, köztük gr. *Szapáry* István főispán, háromezren fölül 12-en, két ezren fölül 20-an; ezeren fölül 79 en, köztük *Földváry* Mihály alispán, ezeren alul 176-an. Legutolsó a névsorban *Atlasz* Manó boldoghi kereskedő, kinek adója 458 forint 43 krra rug.

A protestans főpapok a főrendiházban.

A tiszáninneni református egyházkerület rimaszombati közgyülésén a következő érdekes vita folyt le:

Fejes István s.-a.-ujhelyi ref. lelk sz a következő inditványt terjeszti elő: Miután már a közelebb lefolyt országgyülésen több és hivatalos oldalról is szóba hozatott a főrendi ház átalakitásának szüksége; — miután ez ügyben már a hivatalos sajtó utján is közzé lett téve a kormány azon szándéka, hogy a közelebb megnyitandó országgyülésnek első szakában előterjesztendi a javaslatot, mely a főrendiház átalakitását s ebben a prot. püspökök és világi főgondnokok részvételi jogát törvényhozásilag keresztül vinni lesz hivatva, mondja ki az egyházkerület miszerint: tekintve, hogy püspökeinek és egyházunk világi főgondnokainak a főrendiházba lehető bevitele, mielőtt a vallásfelekezetek teljes jogegyenlősége gyakorlatilag is nem nyer kifejezést, egyházunk önálló belkormányzati jogának részben, vagy egészbeni megszüntetésére vezetne, tekintve, hogy egyházfőink apostoli, egyszerü, de fenséges hivatásával a politikai küzdelem nemcsak össze nem egyeztethető, de még azon veszély is állhatna elő, hogy e küzdelem megválasztásuk alkalmából, a vallásos élet tisztaságának rovására, az egyes egyházak kebelébe is bevitetnék, tekintve, hogy egyházfőink javadalmaztatása általában csekélyebb, mintsem azok a főrendi házban a katholikus püspökök által kifejtett fény mellett egyházunk méltóságának külsőleg is nyomatékot adni képesek lennének, s igy annak szüksége állana elő, hogy e részben a kormány által segélyeztessenek, minek vészes következményei kiszámithatlanok; tekintve, hogy a főrendiházba hivandó prot. egyházfők száma akár csak némelyek, akár valamennyien kineveztetnek avagy egyházkerületeink által választatnának, az ellentétes érdekek képviselőivel szemben még a legjobb esetben is oly csekély lenne hogy azzal egyházi érdekeinket meg nem védhetnék, *egyházkerületünk a főrendi házban lehető képviseltetését püspökeink és főgondnokaink által nem kivánja*, s ahoz akaratával nem járulhat.

Szinnyei Gerzson elismeri ugyan a felvetett kérdés fontosságát, s nem vonja kétségbe, hogy egyházunk önkormányzati szervezetére nézve, egyházfőinknek a főrendiházba lehető bevitele komoly veszélyek magvát hordaná magában, de mivel e veszélyek még most határozott alakban fenn nem forognak, elleninditványt terjeszt elő, mely szerint határozatilag jelentse ki az egyházkerület, hogy a főrendiház átalakitásának kérdésével kapcsolatban Fejes István által tett inditványt, mivel az indokolásban jelzett veszélyek határozott alakban jelen nincsenek, el nem fogadja, sőt azt jegyzőkönyvbe sem véve, a napirendről leveszi.

Csider Károly ugy van meggyőződve, hogy az előbbi inditvány ez idő szerint s e helyen nem tárgyalható már csak azért sem, mert ez minden egyházkerület, minden egyházmegye, sőt minden egyes egyházközség legsajátabb belügyére vonatkozván, most és e helyen következményeiben tán döntővé lehető megállapodással azok elhatározását befolyásolni sem czélszerü, sem méltányos nem lenne. Egyébiránt nem teszi magáévá azok nézetét sem, kik a protestáns egyház fejeinek a főrendiházba lehető meghivását egyátalában vészesnek tartják egyházi alkotmányunkra nézve. Attól függ, minő alapon lesz a főrendiház átalakitva általában, milyen szempontok vezetendik a törvényhozást különösen egyházfőnökeink állá-ával szemben, és miként volna ezen sok tekintetben uj viszonya egyházunknak az állammal egyházi alkotmányunk keretébe beilleszthető. S épen ezért, tekintve, hogy egy erkölcsi testületnek, közgyülésileg kifejezett elhatározása messze kiható nyomatékkal bir, nem tartja helyesnek, hogy ugy ezen, mint a többi testvér- és rokon-egyházkerület, már eleve és szükség nélkül megkötött helyzetben várja be az eseményeket. Nem tartja különben az egyházkerület méltóságával, fontos teendőivel összeegyeztethetőnek azt sem, hogy hirlapok nem mindig megbizható forrásokból merített közleményei, avagy egyes, habár kormányon lévő, egyének többé-kevésbbé czélzatos kijelentései alapján meggyőződésének, követendő elhatározásának ünnepélyes alakban adjon kifejezést akkor, midőn e részbeni tanácskozása tárgyának alig van alakja, annál kevésbbé jelezhető veszély, melyről az ilyen mindenesetre, s minden irányban megvitatandó kérdésnek napirendről levételével járna. Ez okból az elleninditvány második részét fogadja el azon indokolással, hogy az egyházkerület látja szükségét annak, hogy ez ügygyel már most tüzetesen foglalkozzék.

Zombory Gedő sem egyik, sem másik inditványhoz nem járulhat. Azon korban élünk, melyben a vallásfelekezetek jogegyenlősége nem csak elvileg van kimondva, de — legalább erkölcsileg — a gyakorlati életben is érvényesülni kezd. Hogy pedig e jogegyenlőség minden társadalmi viszonyok közt érvényesüljön, az csak idő kérdése s ez épen egyik megtámadhatlan érvül szolgál neki arra, hogy intézményeinket a haladó kor szinvonalán látni ohajtsa. Nem látja tehát be, miért kellene egyházfőinknek olyan térről távol maradni, miért kellene olyan jogok élvezetétől tartózkodni, a melyen és a melyek által erkölcsi tekintélyük s tudományos képzettségük sulyával a közélet, a kormányzat, a törvényhozás jelentékeny tényezőivé lehetnek épen ugy, mint a katholikus püspökök és némely apát urak. Nem állitja, miszerint protestáns püspökeink apostoli hivatásával könnyen kibékithetők lennének a politikai élet gyakran ellentétes érdekekért küzdő hullámzásai, s e szempontból nem is tartja helyesnek, hogy a pap, mig a szeretet, béke s vallás igéinek hirdetésére van hivatva, pártállásában politikai harczokba vegyüljön, de mig a katholika egyház fejei hivataluk és nagybirtokaik képviseletében a főrendi háznak tagjai maradnak, addig a vallás és jog törvényben biztositott egyenlősége alapján megvárja sőt megköveteli, hogy oda egyházunk püspökei és annak világi főgondnokai szintén meghivassanak. De veszélyt sem lát ezen intézkedésben. A multak története kezeskedik arról, hogy püspökeink és világi főgondnokaink rendithetlen erélylyel és kitartá sal őrködnének ott is egyházi önkormányzati jogaink felett minden körülmények között, s ha nem tennék, itt vannak az egyházkerületek számadásra, felelősségre vonni a netán hütleneket, felemelni tiltakozó szavukat olyan törekvések ellen, melyek egyházi érdekeinket sértenék. — Kijelenti tehát, hogy a mennyibben a főrendi háznak ujjáalakitása alkalmából a teljes jogegyenlőség a protestáns egyház főnökeire is feltétlenül alkalmaztatnék e törekvést örömmel üdvözlendi s azokból mindkét inditványt egyszerüen mellőztetni kivánja.

Szentpétery Sámuel közvetitő inditványt ajánl, mert elismeri a kérdés nagy horderejét, mely beható tanácskozást igényel, ugyanazért Fejes inditványát a többi testvér és rokon egyházkerületekkel óhajtja közöltetni azon czélból, hogy az esetre, ha ez ügy hivatalosan is felmerül, az ezzel szemben elfoglalandó álláspontra nézve egyértelmü határozatot hozni lehessen.

Kovács Károly az elmondottak után Szentpétery javaslatát oly kiegészitéssel fogadja el, hogy az inditvány az egyházmegyével s ezek utján az egyház-községekkel is közöltessék, a püspök pedig kéressék meg arra, hogy ha e kérdés már a közel jövőben törvényhozási tárgyalás alá kerülne, az egyházkerület képviselőit rendkivüli közgyülésre hivja össze.

Makay János röviden csak azt kivánja megjegyezni, hogy ez egész tanácskozás puszta feltevésen alapul, s ha megtörténnék, a mi hasonló jogosultsággal feltehető, hogy püspökeinket a főrendi házba meghivni nem is akarják, ez az egész vita tárgytalanná lesz, sőt nevetségessé törpül. Különben az esetre, ha az egyszerü napirend nem fogadtatnék el, szavazatával Kovács Károly nézetét támogatja.

Mocsáry Lajos feltétlenül elfogadja Fejes inditványát, mert azon nézetben van, hogy egyházfőinknek a főrendiházba leendő bevitele ez idő szerint csak oly módon lehetséges, mely a jogegyenlőségnek csupán látszatával s nem lényegével dicsekedhetnék, melyért a bár távolabbi, de százados nehéz küzdelmek egyedüli czélját, vallásos intézményeink függetlenségét koczkáztatni nem hajlandó. Szemben azokkal, kik e kérdésnek napirendre hozatalát helytelenitik, a vitát czél- és tárgytalannak, időszerütlennek jelezték, ellenkező meggyőződésben van. A ki figyelemmel kiséri az eseményeket, a kormánykörök vezérférfiait, az tisztában lehet egy ilyen országos érdekü akár hirlap utján, akár szónoklatban tett czélzatos közlemény komolyságával. A kormányelnök nagyváradi beszéde s a félhivatalos közlemények után nem zárkózhatunk el azon kérdés megvitatásától, hogy minő magatartást kövessen protestans egyházunk azon esetben, ha a főrendi háznak már a trónbeszédben is jelzett átalakitása törvényhozásilag ugy vitetnék keresztül, hogy abban püspökeink és főgondnokaink is széket kapjanak. Számot kell vetnünk ama helyzet ránk sulyosodó következményeivel, hogy a kormány oly többséggel rendelkezik, mely egy ilyen törvényt is Tisza Kálmán akaratja szerinti alakban fog megszavazni. Nem helyes, ha mint gyermek eltakarva szemünket, mert nem látunk, azt hitetjük el magunkkal, hogy nincs veszély. Igen is, püspökeinknek a főrendi házba leendő vitele alapjából fogja kiforgatni egyházi alkotmányunk egész szervezetét, ha megtürjük, hogy e részben rólunk, nélkülünk hozassék egy olyan határozat, mely elé annál jogosultabb aggodalommal tekinthetünk, mert ha e részben komoly az elhatározás oda fön — és min egyébiránt nem kételkedhetünk — ugy már eddig is megkérdeztetnünk kellett volna. Azon módra nézve már, melylyel e kérdés a kormány által megoldatni czéloztatnék, lehetnek eltérők e vélemények: szónok, mig a jogegyenlőség feltétlenül alkalmazva nincs, mig közmüvelődési intézményeink a tanulmányi alapból jogos arányban nem segélyeztetnek, addig püspökeink főrendi minőségét veszedelmesnek látja azért, mert ottani jelenlétük a kormány javaslatainak egyházunk részéről való elfogadását fogja bizonyitani még akkor is, ha szavazatukat azoktól megvonnák. Eltekintve még a politikai és egyházi működés összeférhetlenségtől, nem kicsinyelhető veszélyt lát abban is, hogy egyházunk püspökeit, mint a főrendi ház tagjait képtelen oly fizetésben részesiteni, melyre méltóságuk megóvása czéljából szükségük volna s igy el kellene türnünk vagy azt, hogy midön tanácskozni mennek, a katholikus egyházfejedelmek fényes fogatai hintsék be talárjukat porral-sárral az idő szerint, vagy azt, hogy a kormány által kitartatva, a vagyon és gazdagság képviselőivel szemben fizetett szavazóknak tekintessenek.

Fejes István zárbeszéde után, melyben a feletti sajnálatának ad kifejezést, hogy ily nagy horderejü ügyben, habár rendes körülmények között erre több alkalom alig leend, egyértelmü megállapodásra jutni nem lehetett, határozati javaslatát, csak a Kovács Károly inditványa ellenében tartván fenn — visszaveszi.

E kijelentés után *Mocsáry* inditványára a közgyülés határozatilag kimondotta, miszerint: «Tekintettel azon eshetőségre, hogy a protestáns püspököknek az ujból szervezendő felsőházban ülési és szavazati jog adathatik: *egyházkerületünk elvárja, miszerint a kormány e részben, az érdekelt körök előleges meghallgatása nélkül, törvényhozási intézkedést kezdeményezni nem fog*; ehez hasonló határozat hozatala végett pedig ugy az ág. mint helv. hitvallásu egyházkerületek megkerestetnek.

KÜLFÖLD.

— okt. 6.

Az *egyiptomi kormány* végre nyilatkozott a pénzügyi intézkedés dolgában, melylyel a hatalmak tiltakozását provokálta volt. Mint mult éjjeli táviratunk jelentette, *Nubár* pasa kijelenté, hogy az államadósság törlesztésének felfüggesztése az egyiptomi államkincstár jelenlegi helyzete mellett feltétlenül szükséges volt. Ez azonban nem akadályozta meg — Anglia kivételével — a hatalmakat abban, hogy Nubár pasát és embereit *pörbe fogják*. Francziaország, Ausztria-Magyarország és Olaszország, pénzügyi képviselői ugyanis, mint egy tegnapi távirat jelenti, Nubár pasát az első folyamodásu nemzetközi törvényszék elé idézték. Meg vannak idézve mindazok az egyiptomi tisztviselők is, kik a kabinetek által törvénytelennek nyilvánitott intézkedés végrehajtásában közremüködni fognak. Minthogy a törvényszéki szünet folytán rövidebb határnapot kijelölni nem lehetett, az idézés október 20-ra szól, a mikorra már a most fennálló provizórium megszünik.

Courbet tengernagy, mint jelentettük, megkezdte az akcziót *Kelongból*. Az akczióról a tengernagy e hó 4-ikéről a következő jelentést küldte Kelongból: «A kikötőhelytől délkeletre levő védmüveket partra szállt csapataink ma ellenállás nélkül megszállották. Mielőtt tovább nyomulnánk *Tamsui*, vagy a kőszénbányák felé, a főhelyeket okvetlenül meg kell erősitenünk, hogy azokat csekély számu katonasággal is védhessük és a khinaiak több védmüvét szétrombolhassuk. A tamsui ütegek le vannak szerelve. Az elsülyesztett csónakok és torpedók eltávolitásán dolgozunk, hogy a hajókkal szabadon lehessen közlekedni.» Ezt a jelentést kiegésziti a Havas-ügynökségnek egy sangaii távirata, mely szerint a franczia csapatok tegnap megszállották Tamsuit.

A *békülésről* szóló hirekben kifogyhatatlan *Times* legujabban a következő táviratot veszi Pekingből: Megbizható hirek szerint Khina kész föltétlenül alávetni magát egy választott biróság itéletének a franczia-khinai viszály ügyében. Most, midőn a francziák ujabb akcziót kezdtek, ez a hir még ha igaz volna is — semmi fontossággal sem bir.

UJDONSÁGOK.

— okt. 6

— ***Személyi hirek.*** Chartres herczeg tegnap Budapestre érkezett és ma Alcsuthra utazott József főherczeg látogatására. — Báró *Orczy* Béla a király személye körüli minisztere tegnap Bécsbe utazott. — *Beniczky Ferencz* belügyminiszteriumi uj államtitkár ma a délelőtt folyamában mutatta be magát a miniszteriumban, Lukács György miniszteri tanácsos kiséretében, sorra járva az egyes ügyosztályokat. — *Szász Károly* szuperintendens és budapesti református lelkész jövő vasárnap e hó 12-én a délelőtt 10 órakor tartandó isteni tiszteleten fogja beköszöntő beszédét elmondani a kálvintéri helvéthitü egyházban. — *Péchy Tamásnál* a képviselőház tisztviselői szombaton az országos ülés után testületileg tisztelegtek, a képviselőház elnökévé történt megválasztatása alkalmából. — *Nagy Lajos* t. kanonok és csik-szentgyörgyi plébános tegnap tartotta aranymiséjét és ülte meg plébánosi kineveztetése negyedszázados évfordulóját. — *Berczelly Jenő* igazságügyminiszteri tanácsos törvényszékek, járásbiróságok és kir. ügyészségek megvizsgálása végett körutra indult; első állomása Komárom volt. — *Carol* román király és neje *Erzsébet* holnap délután Bécsbe érkeznek, s onnan két napi időzés után tovább indulnak Sigmaringenbe, hol a király atyja Károly Antal hohenzollerni herczeg e hó 21-dikén ünnepli meg aranymenyegzőjét. — *A német trónörökös* családjával e hó 4-kén Gries Bozen mellett levő tiroli gyógyhelyre érkezett és három hetet fog ott tölteni. — *Eugénia* ex-császárné Párisból már visszautazott Farnboroughe. — *Bonaparte Roland* herczeg Párisba érkezett. — *Marsan József* zombori kir. jószágigazgató Szegedre helyeztetett át, mert a zombori kir. jószágok igazgatóságát egyesitették a szegedivel; az eddigi szegedi jószágigazgató Nagy György a temesvári hivatal vezetését veszi át.

— **A müegyetem tanácsa** a mult héten egy határozatot hozott, mely szerint azok a müegyetemi hallgatók, kik a féléves vizsgálatot a kitüzött határidő alatt le nem tették, az év ismétlésére utasittatnak. E határozat nagy mozgalmat keltett a müegyetemen. Az illető hallgatók sérelmesnek tartják az intézkedést s felfolyamodnak ellene a közoktatásügyi miniszterhez. Egyuttal tegnap tartott gyülésükön kimondták azt is, hogy ha a miniszter a kérdést nem az ő javokra döntené el, *tömegesen elhagyják az egyetemet s külföldre mennek* folytatni pályájokat. Az érdekelt hallgatóknak azonban nagy a reményük, hogy a közoktatásügyi miniszter meg fogja változtatni a müegyetemi tanács határozatát, már csak azért is, mert — hir szerint, — nem egyhangulag hozták azt.

— **Munkácsy kegyelete.** Mint háladatos fiu, Munkácsy már huzamosabb ideje keresé a helyet, hol rég elhunyt szülői eltemetve vannak, de ez ideig sikertelenül. Miskolczon tartózkodása alatt nemrég azonban tudomására jött, hogy a keresett hamvak *a miskolczi temetőben* porladoznak. Rögtön elhatározta magát, hogy a drága helyet egy monumentális jellegü emlékkővel fogja diszitení, melynek tervezetével meg is bizta Fittler Kamil budapesti müépitészt.

— **Pater Hyacinthe,** az ismeretes franczia «szabad egyház» apostol, mióta kilépett a kath. egyház kebeléből és megházasodott, nem volt katholikus templomban. De tegnapelőtt mégis elment a párisi szalézi Ferencz plébá-

---

Szép, kedves, világos szemü, hosszu puha haju, okos arczu gyermek volt. Ruhája bár szegényes kelméből való, de csinos, tiszta volt.

A gyermeteg vonásokban némi hasonlatosságot tudtam találni az öreggel. Lehet, hogy természetes félénksége, melylyel ebbe az idegen szobába lépett be, még szembetünőbbé tette ezt a hasonlatosságot.

Mr. Brownlow feléje nyujtá kezét.

A kis leány odament hozzá s miután régi mód szerint bókolt, beletette kicsiny ujjait az aggastyán kezébe.

— Hogy hivnak, édesem? kérdé nyájasan a nagyapa.

— Miss Lilian Brownl ownak, szolgálatjára.

— Lilian . . ., Lilian, ismétlé az öreg ember. — Nagyon szép név . . . és tudod-e, hogy én ki vagyok?

— Ön a boldogult papának a papája, felelt a gyermek. — Mama azt mondta, hogy önhöz hoz el az a fiatal ember.

— Hát még mit mondott a mamád? kérdé Mr. Brownlow, nem épen helyesen.

— Azt mondta, hogy nagyon jól viseljem magamat, s akkor ön tán adna neki pénzt, hogy engem szép iskolába járathasson.

Az öreg ur igen mulatságos képet vágott, mikor ezt a gyermekesen őszinte vallomást hallotta. Fészkelődött székében s szeme mintegy segitségért folyamodott hozzám.

— Nagyon hasonlit önhöz, mondám, hogy más tárgyra tereljem a figyelmet.

Mr. Brownlownak tetszeni látszott megjegyzésem, s kezét a leányka vállára téve, figyelmesen és nyájasan nézett reá.

— Hasonlit, igazán? Igaz, olyan mint Dick. Egészen olyan szeme van, s az emberek mindig azt mondták, hogy Dick valósággal az apja fia.

— Igen ám, szólt, a gyermekhez fordulva, de ha nem járathatlak iskolába, adsz azért egy csókot, kicsikém?

— Szivesen, felelt a leány, mialatt sirásra állt a szája.

Föltartotta piczi piros száját. Az öreg ember számtalanszor megcsókolta, azután pedig térdére ültette s körülfogta karjával.

Az aggastyán és a gyermek együtt igen kedves látvány volt.

(Folytatása következik.)

PÁRBAJ A BAGNOBAN.

I.

A franczia menekültek közt, kik Genfben az első császárság korszakából maradtak, talán vannak még néhányan, kik egy különczre emlékezhetnek, kit rendesen Cheroute polgárnak neveztek, és a ki 1855-ben jelent ott meg először. Ismerték őt Párisban is; deczember 2-dikán ott harczolt; állitólag Dél-Amerikából jött, hol mint állitják, gyémántkereskedést üzött.

Rendesen bizonyos harmadrendü csapszékekben lehetett öt találni, hol a számüzöttek legaljasabb osztálya szokott volt gyülekezni. Cheroute mintegy harminczas vagy még pár évvel idősb ember volt, szakállas, borzas haju, herkulesi termetü, modora elég nyers s alig állott összhangzásban piperkőczös öltözetével. Vonásai zordságot és aljasságot árultak el, de épen nem butaságot, valóságos belleislei kiejtéssel beszélt, kifejezéseiben czinikus, véralkata heves volt. Első pillanatban baromi erőt sejthetett mindenki benne és ez erő környezetének félelmét keltette föl. Olyan volt, mint a nagy forradalom Jourdanja, Legendreje vagy Henriotja.

Megérkezésénél e borzasztó ember nem igen látszott arra gondolni, hogy erejét használja. Iddogált, pipázott és csevegett reggeltől estig egy féltuczat naplopóval, kiket bőkezüleg vendégelt meg. Mintha lehangolt és bus volna. Minduntalan szidta az embereket.

A köztársaság vaskalaposait bonzoknak nevezte. Talán azért haragudott rájuk, mert senki sem gondolt vele, pedig ő mindnyájokat személyesen ismerte, a londoniakat, a belgákat, ugyszintén a zürichieket, lausanneiket és genfieket. Némelykor oly ékesen szólólag emlékezett rólok, ugy ecsetelte őket, utánozta hangjukat, mozdulataikat, hogy lehetetlen volt őket benne fel nem ismerni s mindezt a legélczesebb megjegyzésekkel füszerezte. A kávéházakban és vendéglőkben mindenki kaczagott ötletein és utánzási remeklésén, a terem rengett a tapsvihartól, melyet fölidézett.

Ha Cheroute becsipett állapotában észrevette a tetszést, melyet keltett, hirtelen elhallgatott, fölkapta pipáját és egész estén át duzzogott.

Általában véve ritkán szólott.

Soha sem lehetett öt társaságban szónokolni hallani, mig az emelvényen a demagógok henczegtek, ő hallgatag maradt és minden szóra figyelt. Mintha tanulmányozná a szavalást. Magában mormogott, káromkodott, de szinte érthetetlenül.

— Nincs több fene gyerek! igy szólott rendesen, ha a népgyülésekből korhelytársai kiséretében hazajött.

Ezeknek a szegény ördögöknek nagy bajuk volt vele. Nem csak itatta, hanem el is kinozta őket. Volt köztük egy pár, ki elég bátor volt öt elhagyni. Napról-napra szenvedhetetlenebbé, zaklatóbbá lőn.

Midőn kijelenté, hogy megunta Európát s vissza készül térni Braziliába, senkinek se jutott eszébe e fölött busulni.

* * *

Sötét, ködös nap volt a csendes utczákon temetés vónult végig pap nélkül. Az ablakok mögött állók megvető pillantással kisérték a koporsót, melyet munkások vittek vállaikon. Elöl egy rongyos, sovány és halovány ember ment, vörös zászlót lobogtatva.

Cheroute, ki arra ment, ismerősökre akad és csatlakozott a kiserethez.

Toule polgár volt az, kit temettek, az államcsiny egyik számüzöttje, ki már az 1848-diki juniusi fölkelésnél is harczolt, csak ez utóbbi hőstettével dicsekedett, oly rossz hirben állott, hogy még saját pártja is visszavonult tőle.

Mély csend uralkodott, midőn a koporsót a temetőben leeresztették a sirgödörbe. A legszélsőbb forradalmárok, mintegy huszan, vörös virággal gomblyukaiban, nem nagy részvétet tanusitottak, egyikőjök halotti beszédet mondott fölötte.

Cheroute ezt a szónokot még soha sem látta. Mintegy 25 éves lehetett. Öltözete, noha egyszerü, középosztálybeli embert engedett benne sejtetni. Homloka nyilt, szakálla szőke, kék szemei egy pár fénylő csillagnak tetszettek sápadt arczán. Midőn szólani kezdett, Cheroute mintegy elbüvöltnek látszott. Ez erős és csengő hang rezgése mintegy villámszikra hatotta át a hallgatókat.

A bourgeois fölemlité a köztársasági párt távollétét a császárság ez esküdt ellenségének koporsójától s a halott nevében megköszönte nekik távollétüket. Elmondá, hogy e proletár nem egyszerü kormányforma változásért ontotta vérét 1851. deczemberében és 1848. juniusában. Amaz ellenség, mely ellen annyiszor fölkelt, melyet utált, átkozott végső lélekzeteig, a társadalmi rend volt!

Nem reprodukáljuk az egész beszédet, kivált most, midőn az olvasó abból semmi ujat nem tanul. Az, a mi e beszédben nagy hatással birt, a gondolatok tisztasága, kérlelhetlen logikája volt, ama meggyőzödés, mely a szónok minden szavából hangzott, ama tökéletes higgadtság, melylyel borzasztó theoriáit kifejtette. Ama vérfolyam mögött rámutatott a jövő aranyos partjaira, a békére, a fölélédt, férfias, büszke emberiségre. Ama kérlelhetetlen rajongók egyike előtt érezte mindenki magát, kik mindent, még szivüket is hitük örvényébe dobták, oly tiszta és szigoru lélek előtt, melyet semmi sem bir eltántoritani, kik készek bün elkövetésére hősiességből és vértanuságért.

Miután a jelenlevők mindegyike a koporsó után dobta a vérvörös virágot gomblyukából és visszatért a városba, Ceroute hasztalanul kereste a szónokot a csoportok közt, ez más uton távozott. Ceroute mindenkinél kérdezősködött e fiatal emberről.

A szónok neve d'Arluison volt, nemesi családból származott Dauphinéből. Az államcsiny idejében tengerész tiszt volt és egy déli megye fölkelésében tettleg részt vett. Elveszté állását és Cayennebe való számözetésre itéltetett. Mióta a külföldön élt, családja, mely nagy befolyással birt, tökéletes és feltétlen megkegyelmeztetését eszközölte ki. D'Arluison azt visszautasitotta. Ellentállott öreg apja parancsainak, kéréseinek, anyja könyeinek. Szive talán még gyöngédebb kérelmek ellen is küzdött. Egy régóta tervelt és óhajtott házasság örökre meghiusult.

Elvonulva, szegényesen élt. Mértani leczkéket adott, ez volt egyedüli keresménye.

Szélső forradalmi nézetei daczára, melyek őt a menekültek közt veszedelmes ujitónak tüntették föl, mindenki melyen tisztelte L'Arluisont. A mindennapi életben tartózkodó, de nagyon udvarias ember volt, több hires nevü emberrel összeköttetésben állott, noha ezek némelyikének ellentétese volt.

Cheroutenak egy kis vendéglőt a Plani-palaisban jelöltek ki, hol d'Arluison rendesen reggelizett és a melynek környékén leczkéket adott.

* * *

Másnap reggel Cheroute abba a vendéglőbe ment, három korhely bajtársa kiséretében.

D'Arluisont egy asztal előtt egyedül találták reggelijénél.

A megérkezők köszöntésére a fiatal ember alig észrevehető bólintással válaszolt és folytatta a reggelizést.

A bajtársak ismerték d'Arluisont, de nem közelebbről. Nem merték neki Cherouteot bemutatni, noha ez őket erre fölkérte.

Egy szomszéd asztal körül foglaltak helyet és abzinthet rendeltek.

Cheroute maga is zavartnak látszott, de utóbb mégis beszélni kezdett. Ez az ember mit sem olvasott, minden tudományt megvetett és csak tényeket fogadott el. Azonban mégis bizonyos tudákos önérzettel szólott proudhoni stylben, — tudta, hogy d'Arkluison ezeket a tanokat követte. — A megrögzött igazságról, a működések egyensulyáról, a kölcsönösségről, az ingyenes hitelről és az istenről vallott elveit, mind össze-vissza habarta egy negyed óra alatt. Hallgatói el voltak ragadtatva.

De az, a ki miatt Cheroute mindezeket a nagy igazságokat mondá, nem hallgatott rá, tovább evett s csak tányérjára nézett. Észrevehetőleg vonta össze szemöldökeit.

Cheroute egészen elmélyedt ékesszólásába. A temetőben hallott mondatok némelyekét idézte és hizelgően nyilatkozott róluk. Egyszerre csak összerezzent, midőn d'Arluison sápadt és szigoru arcza rápillantott.

— Megtiltom önnek, hogy magát köztársaságinak nevezze!

E rendkivüli tilalmat oly parancsoló hangon ejtette ki, hogy Cheroute minden merészsége daczára is csak hebegett.

— Ön nekem azt megtiltja . . .

— Hogy magát köztársaságinak nevezze.

A szerencsétlen szónok mintegy lidércz nyomást érzett, végre fojtott hangon igy szólott:

— De . . . én inkább vagyok az, mint ön.

Egy arczulcsapás volt a válasz.

E jelenet következései könnyen elképzelhetők.

A párbaj előzményei rendkivüliek voltak. A fegyvernem, a hely, az óra ki volt jelölve, minden rendezve, midőn Cheroute segédei éjfélkor egy sörcsarnokból jöttek ittasan s a történtekre visszagondolva oly észrevételeket tettek, melyektől szinte elborzadtak. Azonnal Plainpalaisba mentek, fölkeltették d'Arluisont, és ünnepies bevezetés után arra kérték, mondaná meg, vajjon ama szavakat, melyeket reggel hallatott, nem azt akarta-e mondani, hogy Cheroute a kormány kémje.

D'Arluison megnyugtatta őket, szavainak nem az volt értelme.

(Folytatása következik.)

niába, hogy jelen legyen elhunyt nővére Loyson k. a. gyászszertartásán. Loyson Hyacintheet neje és fia kisérték.

— *Kossuth Lajos* egy igen érdekes, még eddig kiadatlan és ismeretlen levelét közli az *Arad és Vidéke*, a mit nagy hazánkfia 1850. május 25-kén irt Cass tábornoknak Washingtonban. A levél története ez: Cass tábornok az amerikai kongresszus ülésén erélyes és nagyhatásu beszédet tartott Magyarország érdekében, a mikor már az egyesült államok a függetlenség kivivására minden tengeri és száraz erejüket felajánlották. Cass tabornok e beszéde folytán irta Kossuth a levelet, a melynek minden sorából forró hazaszeretet nyilatkozik. A levél, Sámi László forditásában igy hangzik:

Tábornok! Hat hónapja már, hogy a számkivetés kinjait szenvedem. A természet az ember lelkét csudás rugalmassággal ruházta fel. Könnyen eltüri a sors változásait s megszokja a szerencsétlenséget. De van egy dolog, mire a hazafi szive magát soha el nem tudja szánnia: a számkivetés fájdalma. Emlékezhetik ön azon velenczei patricziusra, ki számkivetésében árulást költött magáról csak azért, hogy a vérpadról még egy pillantást vethessen a Riáltóra. Ezen roppant vágyat én képes vagyok felfogni, annyival inkább, hogy ezen velenczeinek bár számüzve vala, hazája nagy és boldog volt, mig részemről én uram, megsebzett szivemben milliók fájdalmait, elnyomott hazám szenvedéseit hordozom, a nélkül, hogy szomoru vigasztalásom volna a gondolatban: hogy az kikerülhetlen következmény vala. Oh ha az isteni gondviselésnek tetszett volna megvédeni az árulástól, esküszöm a mindenható istenre, a zsarnokság dühöngő fenyegetései tajtékban törnek meg derék nemzetem keblén, mint rendithetlen kősziklán. Ezen alapos meggyőződésben lenni uram és a függetlenség érdemlett gyözelme helyett, nem találni mást, mint számkivetést, és a hazát lánczokban tudni, ez megmérhetlen fájdalom, ez oly keserv, a melynek neve nincsen. És nekem még nincs reményem, hogy ezen fájdalmamban enyhületet találjak, elmenvén letelepedni egy nagy szabad nép vendégszerető tüzhelyénél, hol a szabadság hatalma által teremtett csodás eredmények szemlélete az elcsüggedt szivet feleleveniti és az emberiség rendeltetése felöli hitet visszaadja. Nem gyáva panaszkodás az tábornok, mi velem ezeket mondatja, hanem a hála és őszinte köszönet előérzelme ön nemes részvételért. Értesitenem kellett önt sötét sorsomról, hogy ön érezhesse, mily kedves volt reám nézve azon világosság sugár, mely által ön Amerika fővárosából éjszakámat megvilágitá. Brusszába érkezett hozzám Tábornok ön nagyszerü beszédének hire, — azon távoli Brusszába, hol Hannibal sirt hazája szerencsétlenségén, — és megjósolta elnyomóinak bukását. Hannibal, mint én számüzött volt, de sokkal szerencsétlenebb vala, mint én, — mert őt népe hálátlansága kisérte a számkivetésbe, mig én enyéim szeretetét birám. Igen tábornok, ön hatalmas beszéde nemcsak a meg nem érdemelt szerencsétlenség iránt minden emelkedettebb szivben természetesen meg levő rokonszenvnek volt sugallata: az az isteni igazság kijelentése vala. — Az a világ szemei előtt egy felnyitott lap a végzet könyvéből. — Azon nap tábornok, az emberiség nevében ön itélőszékben ült, ki elitélte a zsarnokságot és zsarnokot és oly bizonyos, mint az egy igazságos isten: ön itélete beteljesülend. Lesz-e még részem e nagy munkában, vagy nem? Nem tudom. Nem rég szinte tényező eszköz valék a gondviselés kezében, — most élve el vagyok temetve. Alázatos szivvel fogadom el a tettrehivást, ha méltónak itéltetem; vagy alá fogom magam vetni a nemtevés kinzó sorsának, ha ugy kell lenni. Hanem bármi legyen az én saját rendeltetésem, tudom, hogy az ön itélete beteljesülend. Tudom, hogy a vén Európa az ifju Amerika napjának éltető sugaraitól megifjuland. Tudom, hogy az én népem, mely magát oly méltónak mutatta a függetlenségre, jelenlegi lealáztatásának daczára nagy sulyt tudand vetni az elhatározás mérlegébe, tudom — hogy meddig egy magyar él, ön neve Tabornok, szülőföldem legkedvesebbjei közé számittatik, mint megkülönböztetett emberé, ki méltólag magyarázá a nagy amerikai nép érzelmeit, s hozzánk szegény magyarokhoz vigasztaló reményt küldött akkor, midőn Európa elbetegesült (decrepit) politikusai ugy látszik, igyekeznének méltatlan elitéltetésünkre a pecsétet reá nyomni. Vegye ön, tábornok, egy becsületes szabadságbarát legforróbb köszönetét. Szabadjon remélenem, hogy ha Ujházi, legrégibb és legjobb barátom, jelenleg az amerikai státusoknál képviselőnk a szent ügy érdekében, mihez ön nemes pártfogását adá, valami oly dologban folyamodik önhöz, mit ön bölcsessége szerint hasznosnak és kivihetőnek itélend, nem fogja ön tölünk hatalmas segélyét megvonni. — Méltóztassék elfogadni nagyrabecsülésem és teljes tiszteletem biztositását. — *Kossuth Lajos*, Magyarország volt kormányzója. Cass tábornoknak Wasingtonba.

— *Kolemine asszony*, a hesszeni nagyherczeg felesége érdekében, mint emlitettük, Wothe k. a. könyvet irt. Ez érdekes kis müből közöljük a sokat emlegetett hölgy felől a következő életrajzi adatokat: Czapska-Hutten Alexandrine grófnő, Hutten-Czapski Ádám gróf kamarás leánya, egy orosz faluban született 1853 november 18-án, igy tehát most 31 éves. Anyja mindig «királykisasszony»-nak nevezte leánykáját és mikor egyszer a gyermek dajkájával sétált, egy czigányasszony ezt jósolta neki: «Korona lebeg homlokod fölött, de nem érinti meg soha!» Alexandrine grófnő gyönyörü hajadonná serdült és atyja halála után anyjával és Marie nővérével Stockholmba ment. A még mindig szép mama és a két leány II-dik Oszkár király udvarában fényes fogadtatásra talált; a három szép orosz nőt mindenki csak a három gráczianak nevezte. Marie grófnő Wrede Rasul József herczeghez, a stockholmi osztrák követség attachéjához ment nőül és ifjan halt el 1873-ban. Alexandrine grófnő szivében reménytelen, boldogtalan szerelem lángolt, de végre mégis oda nyujtá kezét a most Karlsruheban élő Kolemine orosz követségi titkárnak. A menyegző 1873. február 21-én volt. A házasságot még egy gyönyörü fiugyermek sem tehette boldoggá. A férjet diplomácziai küldetései először Bernbe, aztán Weimarba és végül Darmstadba vitték. A hesszeni fővárosban az érdekes orosz hölgy felkölté a nagyherczeg mély érdeklődését; a viszony gyorsan fejlett és 1884 április 30-án már megtörtént a nagyherczeg és Kolemine asszony titkos egybekelése. Ép ez nap volt a nagyherczeg Viktória leányának esküvője Battenberg Lajos herczeggel és a hesszeni nép czynizmust látott a dátum megválasztásában. «Pedig csak ez okból történt az egybekelés ép e napon,» irja a Wothe k. a. könyve, «mert a párnak az udvari menyegző zaja volt az első alkalom, észrevétlen megkötni a házasságot.» Az egybekelés után a nagyherczeg hirtelen elutazott Londonba Viktória királynéhoz, első neje anyjához; mint Kolemine asszony állitja, főleg az angol királyné volt az, a ki a házasság felbontását sürgette. A fiatal asszony egyedül maradt, védtelen annyi ellenség és fondorkodó közt. Mert az egész ország rosszalta a morganatikus házasságot, általános volt a megdöbbenés s mindenki a hesszeni örökösödés kérdését vetette föl. A hesszeni fejedelmi családban ugyanis csak egyetlen trónképes örökös van, a nagyherczeg tizenötéves fölöttébb gyönge testalkatu fia. Wothe k. a. igy ir: «Oly elhagyatott, oly zavart voltam», mondá nekem Kolemine asszony, «hogy mikor megrohantak, nem is tudtam, mit akarnak tőlem és ügyvédemet Horwitz jogtanácsost felhatalmaztam, hogy járjon el hetyettem teljesen a saját belátása szerint. Horwitz mindig oly sebesen olvasta a hosszu iratokat, meg én nem is tudok jól németül, meg fáradt is voltam» . . . szólt fájdalmasan a grófné. Május 31-én aláirta a Lotheisen, a nagyherczeg ügyvéde és Horwitz, a grófnő képviselője által fogalmazott szerződést, a mely kölcsönös megegyezés alapján a hesszeni tartományi törvényszék előtt meginditja a válókeresetet, a grófnénak huszezer márka évdijat rendel és Romrod grófnő czimét adja, azzal a kötelezettséggel, hogy a grófnő tartozik Hesszen területén kivül lakni. A törvényszék föl is bontotta a házasságot, azt adva okul, hogy a nagyherczeg a grófnő multját illetőleg csalódásban volt. «Vajjon a darmstadti körök pletykájának volt-e csakugyan alapja vagy nem, elég az hozzá, hogy a grófnő ügyvéde a házasságbontó okokat meglevőknek ismerte el a zárt ajtók mögött folyt tárgyaláson, mire a házasság felbontatott.» A felhozott tények azonban nem tétettek bizonyitási eljárás tényévé, jóllehet az ily dolgokban még az önbeismerés is elégtelen. A grófnőt mélyen sértette a pör vége, visszautasitotta a számára kiszabott évjáradékot és uj ügyvéde, Köhler által fölebbeztette az ügyet. Wothe k. a. meglátogatva Kolemine asszonyt köseni villájában, észrevette, hogy a hesszeni nagyherczeg neje áldott állapotban van. «Vajjon ki hányhatja szemére Romrod grófnőnek, hogy igyekszik magát férjének és gyermekét az apának megtartani? Én nem tehettem másként, becsületemnek tartoztam vele, hogy a válópört fölebbeztem,» mondá Kolemine asszony.

— **Hadsi Lója**, a bosnyák fölkelő vezér felől a szerajevói *hivatalos Bosn. Post* lap Medinába számüzetése alkalmából a következő egészen uj dolgokat irja: Hadsi Lója aligha teszi valaha lábát hazájába, a hova pedig *nem is tilos lépnie*, mert tudja, hogy honfitársai részéről nemcsak utálat és megvetés várna rá, hanem a nevetségesség átka is. Alkalmasint ez birta őt a kivándorlásra (?) meg a félelem, hogy saját hitsorsosai bosszujának áldozatául esik. Hogy ez állitásunkat megerősitsük, közlünk néhány vonást a rabló életéhől, a szerajevói anarchia idején. Hadsi Lója, kinek fivérét Travnikban zsiványságért kivégezték, a maga részéről a pénzszerzés kevésbbé merész, de annál jövedelmezőbb módját gondolta ki; megpróbálta koldulni a szerajevói konzulságoknál, saját honfitársai ellen kémül ajánlkozva és sikerült is neki itt-ott pénzt kicsalni, az alatt az ürügy alatt, hogy ő gondoskodik az idegen alattvalóknak a csőcselék által fenyegetett biztonságáról. Később levetette ezt az álarczot is, mert bizott magában, hogy néhány czigány és a népsöpredék aljából kikerült czinkos élén zsarolhatni fog, a vallásosság köpenyével takaródzva, mint a ki a «szent háborura» gyüjt. De a saját fegyverei lettek a veresége; mikor néhány mohamedán felszólitotta, hogy induljon hát a szent háboruba maga is és sokat emlegetett vitézségét bizonyitsa be a hitetlenek ellen való harczban: akkor még az a kis nimbus is elenyészett, a melylyel őt néhány kétségbeesett exisztenczia körül vette. Néhány czinkosával kivonult Kiszelyak felé, utközben agyonütve egy utast, néhány házat felgyujtva és kifosztva több keresztény parasztot. Kiszelyaknál Hadsi Lója meggyilkolt egy mohammedán fiut, aztán gyorsan visszatért Szerajevóba. Ily gaztettek láttára végre megemberelte magát a terrorizált ugynevezett hatóság és a meggyilkolt fiu anyjának panaszára halálra itélte Hadsi Lóját, de az itéletet végrehajtani nem volt bátorsága. De meg volt ijedve a hadsi is; minden egy koczkán forgott és utoljára kisérté meg föllázitani a népet, hogy pártjára álljon; a konakbeli terem ajtajában, a hol ép a «nagy tanács» ülésezett, hadsi Lója *sebet ejtett a saját lábán*, hogy részvétet ébreszszen maga iránt és a népet felingerelje a hatóság ellen, azt akarva elhitetni a tömeggel, hogy a hatóság bántotta őt és a hitért, a szabadságért vérzik. Ez volt azonban a gonosztevő legutolsó, de dugába dőlt csinye; a nép, mely előbb félt vad erejétől, nem törődött vele többé, mikor látta, hogy hadsi Lója többé nem fegyverfogható. Hogy ezután mi volt a sorsa, azt mindenki tudja. — Mint ma *Prágából* táviratozzák, hadsi Lója tegnap reggel *katonai fedezet alatt* Theresienstadtból oda érkezett és rögtön tovább szállittatott Bécs felé, honnan egyenesen Triesztbe viszik s onnan Suezen át Medinába. Ebből ugy látszik, hogy a hadsi Lója számüzetése még sem annyira önkéntes, mint azt a bosnyák hivatalos lap föltüntetni akarja.

— **Az eltünt kocsis.** *Gyergyó-Ditróból* irják nekünk e hó 4-én: Helységünk egyik tekintélyes székely házánál mintegy öt héttel ezelőtt az egyik kocsis egyszerre eltünt. Eltünése napján gazdája megdorgálta, mert a szolga ügyetlensége folytán a lovak elvadultak és gazdájuknak tetemes kárt okoztak. A kocsis különben Csikból való lévén, gazdája eltünését az elöljáróságnál nem jelentette be, mert a kocsist rég otthonában gondolta s a további kellemetlenségeket ez ügyben ki akarta kerülni. Mily nagy volt azonban az egész háznép rémülete, midőn a mult hét szombatján az uj kocsis gazdájának azt jelenti, hogy az udvaron levő kut vizében egy emberi testet vett észre. Az elöljáróság kivétette a tetemet a kutból s ekkor kiderült, hogy az öt hét előtt eltünt kocsis holtteste. A törvényszéki bonczolás kideritette, hogy a halott körülbelül öt hét óta volt a vizben és minden valószinüség szerint öngyilkosság forog fönn. A kut vizét az összes háznép az egész idő alatt *folytonosan ivóvizül használta*. Képzelhető az elborzadás, a melyet közöttük a szomoru fölfedezés keltett.

— **Hódmező-Vásárhelyen** a Nagy András János ártézi kutja a befejezéshez mindinkább közeledik. A vörös fenyő csöveket a mult héten helyezte Zsigmondy Béla bányamérnök a kut vascsöveibe s most már a medenczéhez szükséges alapkövek megérkeztét várják, hogy a teljes felszerelési munkálat mielőbb befejeztessék. A kőfaragó által kidolgozott kövek már utnak indittattak, minélfogva a földmunkálatot a mérnöki hivatal által már megkezdette. A medencze nem közvetlenül rá a forrásra, hanem kissé oldalt lesz elhelyezve, hogy igy a forráshoz mindenkor hozzá lehessen jutni, ha netán a szükség azt ugy kivánja.

— **Dr. Jäger Gusztáv** stuttgarti tanár, a hires gyapjuöltözékek feltalálója, e hó 21-én, a Vigadó kis termében felolvasást fog tartani a hirlapirók nyugdij-egyesülete javára. Jegyekre előjegyezhetni holnaptól kezdve Grill Károly könyvkereskedésében (Dorottya-utcza.)

— **A játék vége.** *Perbalon*, mint nekünk irják, a napokban Placz Mátyás esztergomi birtokos kocsisa töltött pisztolylyal játszadozott és a szüretelőket folyton ijesztgette a hátuk megetti durrogatásokkal. Egy lövés azonban oly szerencsétlenül sikerült, hogy balkezét egészen elszakitotta.

— **Uj artézi kutak Magyarországon.** *Gyöngyös* város képviselőtestülete e napokban Zsigmondy Vilmos bányamérnök részletes szakvéleménye alapján egy artézi kutnak furatását s ez által egy vizmü létesitését mondotta ki, a mely alagcsövezés utján remélhetőleg a város minden részében, sőt az egyes házakhoz is bevezethető bőséges vizmennyiséget fog szolgáltatni. A vizmü kiépitésével kapcsolatban az általános csatornázást is el fogják rendelni. A vizmü létesitésének, valamint a szükséges pénzösszegek beszerzésének tervét és módozatait egy bizottság fogja megállapitani szakvélemények meghallgatása alapján.

— **Vonatkésések** czim alatt e hó 1-én adott közlésünkre, mely szerint szeptember 30-án a 401-ik számu zimonyi futárvonat egy órai késéssel érkezett Budapestre, a m. kir. államvasutak szabadkai üzletvezetősége helyreigazitólag tudatja velünk, hogy az emlitett vonat rendes időben ért a fővárosba.

— **Az állatkertben** e hó 5-én (vasárnap) tartott második sorsolás alkalmával a következő számok lettek kihuzva: Sorozat 99 szám 1330 nyert egy majmot. Sor. 25 sz. 116, sor. 84 sz. 35, sor. 88 sz. 20, sor. 14. sz. 1837, sor. 2 sz. 351, sor. 78 sz. 332, sor. 17 sz. 324, sor. 16 sz. 383, sor. 49 sz. 922, sor. 36 sz. 677, sor. 53 sz. 895, sor. 94 sz. 1160, sor. 57 sz. 329, sor. 7 sz. 352, sor. 100 sz. 1694, sor. 11 sz. 1416, sor. 17 sz. 1523, sor. 44 sz. 1997, sor. 95 sz. 366, sor. 63 sz. 1732 nyert egy-egy diszpintyet. Sor. 64 sz. 1493, sor. 14 sz. 818, sor. 72 sz. 1208, sor. 61 sz. 183, sor. 39 sz. 666, sor. 56 sz. 1580, sor. 18 sz. 1045, sor. 76 sz. 1090, sor. 73 sz. 1200, sor. 9 sz. 1796, sor. 6 sz. 232, sor. 57 sz. 1858, sor. 9 sz. 1886, sor. 70 sz. 834, sor. 30 sz. 215, sor. 35 sz. 1468, sor. 2 sz. 552, sor. 2. sz. 864, sor. 12 sz. 223, sor. 83 sz. 1724 nyert egy-egy éneklőt. Sor. 21 sz. 178, sor. 58 sz. 1993, sor. 80 sz. 1437, sor. 5. sz. 1051, sor. 73 sz. 1695, sor. 19 sz. 443, sor. 5 sz. 1928, sor. 72 sz. 680, sor. 55 sz. 1575, sor. 78 sz. 1582, sor. 96 sz. 567, sor. 96 sz. 1384, sor. 42 sz. 1809, sor. 91 sz. 1682, sor. 27 sz. 604, sor. 38 sz. 181, sor. 19 sz. 866, sor. 66 sz. 225, sor. 86 sz. 723 nyert egy-egy kanárit. Sor. 2. sz. 154, sor. 88 sz. 1609, sor. 55 sz. 684, sor. 4 sz. 598, sor. 91 sz. 301, sor. 100 sz. 1540, sor. 56 sz. 1654, sor. 75 sz. 1891 nyert egy-egy papagájt. Sor. 6 sz. 1601, sor. 17 szám 1740 nyert egy-egy belga óriás nyulat. Sor. 34 sz. 344, sor. 46 sz. 1046, sor. 24 sz. 1671, sor. 12 sz. 195, sor. 88 sz. 1330, sor. 69 sz. 1110 nyert egy-egy pávát. Sor. 42 sz. 704, sor. 85 sz. 1221 nyer, egy-egy franczia récét. Végre sorozat 61 sz. 681, sor. 48, sz. 145 nyert egy-egy diszkakast.

— **Gyilkosság és öngyilkosság.** Barsmegyében, *Guékényes* nevü pusztán Wasservolf izr. gazdag korcsmáros terjedelmes csürt épittetett kisebbrendü vállalkozó által; midőn a munka elkészült a tulajdonos és az épitő közt a fizetést illetőleg némi eltérések merültek fel. A. épitőmester mint a *Nyitram. Közl.* irja, többször békés kiegyezésre szólitá fel a korcsmárost, s midőn látta, hogy ez egyáltalán hallani sem akar fizetésről, elkeseredettségében kihuzva dupla pisztolyát, egyik lövéssel Wasservolfot a másikkal magát végezte ki. — A «Bars» czimü lap a következőket irja e rémes esetről: Prikril István lévai kőmives mester, ki békeszerető csendes természetéről volt ismeretes, Wasservolf Naftáli gyékényesi bérlőnél dolgozott. Állitólag a munkához megkivántató anyag silánysága miatt — melyet a munkaadó jó minőségben tartozott volna adni — köztük már több izben szóváltás fordult elő, szeptember 29-én pedig, midőn a munkadij kifizetéséről volt szó, a bérlő holmi levonásokkal annyira fölingerelte a szerencsétlen Prikrilt, hogy ez őrült indulatában fegyvert ragadott s előbb a bérlőbe bocsájtá gyilkos golyóját s aztán magát lötte főbe. A bérlő pár órai szenvedés után meghalt. Prikril pedig élet halál között lebeg.

— **Ugrás a toronyról.** *Pribékfalván* az épülőfélben levő gör. kath. templom tornyát vakoló kőmüvesek egyikén egész váratlanul őrültségi roham vett erőt s midőn társai megakadályozhatták volna, a magas állványról leugrott. A templom oldalából kiemelkedő második állványra talpra esett, innen pedig a tégla és más anyagokkal boritott földre ugrott le a nélkül, hogy a karján nyert kisebb horzsolásokon kivül egyéb baja történt volna. A bámulatos véletlen folytán a biztos haláltól menekült boldogtalant a nagysomkuti kórházba szállitották, hol jelenleg is ápolás alatt van.

Rövid hirek. *Eszéknél* pénteken tizennégy gyermek játékból beszállt egy a Dráva partján kikötött csónakba, a melyet aztán elragadott és felforditott az ár, mire az összes gyermekek a folyóba vesztek; háromnak a holttestét még az este kifogták Rétfalu mellett. — *Kenderesen* egy fiatal özvegy, Eperjesi Lukácsné B. Rázsó Eszter, szerelmi viszonyának következményei fölött való szégyenében agyonlőtte magát. — *Zala-Egerszegen* özvegy Tángl Andrásné életuntságból megmérgezte magát gyujtóról leszedett foszforral. — *Észak-Amerikában* szigoruan hajtják végre a bevándorlást megakadályozó törvényt; számos inséges bevándorlót már is nem engedtek partra szállni, mert a menetjegy nem oltalmaz meg attól, hogy a szárazba lépést el ne tiltsák. — *A bradfordi* és wakefieldi sakk-klubok a napokban versenyt rendeztek, melyben 4—4 játszma folyt; a felek 25 angol mértföldre voltak egymástól és telefon utján közlekedtek; a versenyt négy óra alatt befejezték.

—

= **Egy munkás halála.** *Drexler* József napszámos tegnap délután egy kilencz-tiz méter mélységü törköly-élesztő gödörbe esett munka közben. A többi munkások azonnal mentésére siettek, de minden kisérlet és fáradság hasztalan volt, mert a szomszéd-gödörből, mely egészen meg volt töltve törkölylyel, a szénsav oly nagy mennyiségben szivárgott át, hogy az üres gödörbe lemenni nem lehetett. Végre midőn mentőkészülékkel egy munkás lejutott a fenékre, lezuhant társát már élettelenül találta ott; a szénsav megfojtotta. Holttestét fölbonczolják.

= **A magyar államvasutak** szabadkai üzletvezetősége a következő sorokat küldötte be hozzánk: Becses lapjának október hó 1-én kelt 271. számában «Rejtélyes eset» czim alatt téves információn alapuló közlemények foglaltatnak. Trancsik (és nem Francsik) Miklós vonatmalházonkra nézve hallomás után állittatik, hogy az a vasuti szabályzat hiányosságának esett áldozatul, mivel a szabályzat a lámpák eloltására nézve csak a pontos időt irja elő s nem terjed ki arra a körülményre, hogy a lámpa oltogatásnak csak a vonat megállásakor kell megtörténnie. Ez az információ téves, mert a rendelet szerint a lámpák eloltása és meggyujtása, csak az illető vonatnak valamely állomáson való tartózkodási ideje alatt végzendő még annak késleltetése esetén is. Jelen esetben a lámpák eloltása a személyzetnek kiadott táblázat szerint a budapesti személypályaudvaron volt eszközlendő. A vonatkisérők számára kiadott utasitás 17. czikkének 7-ik bekezdése igy szól: «A fékek melletti helyeiket a vonatkisérőknek elhagyni nem szabad, hogy egy esetleg adandó jelnek azonnal megfelelhessenek. A 11-ik bekezdés pedig elrendeli, hogy «Oly vonalrészeken, a melyeken a vágányhoz közel álló épitmények léteznek, vagy a hol a magasság meg van korlátozva a vonatkisérőknek menetközben a jardákon és lépcsőkön tartózkodni, a tető üléseken felállani meg van tiltva,» s hogy ily mütárgyak hol vannak, arról minden vonatkisérő a kezei között lévő kimutatás alapján — tudomással bir. Végre megjegyezzük, hogy a balesetre vonatkozó vizsgálat még folyamatban van és annak eredménye a vizsgálatnak legközelebbi való befejezése után az illetékes hatóságnak szokásos módon tudtára fog adatni. Fogadja stb. *Szabadkán*, 1884. október 4 én. Az üzletvezetőség: *Löw* felügyelő.

= **Lopás.** A budapesti törvényszék torony-utczai telekkönyvi hivatalában egy *Pap* nevü napdijas, *Detella* hivatalfőnök iróasztala fiokját feltörve, abból mintegy 50 forintot s ugyanennyi értékü bélyeget ellopott, s magához véve még a hivatalból 3 tajtékpipát is, megszökött. Papnak az volt a szokása, hogy az ebédjét ott költötte el a hivatalban. A lopásra is ezt az időt használta fel.

= **Az uzsorás regénye.** *Scheiber* Albert 50 éves nős kereskedő, e hó 3-dikán a Margithid fölött levő kavicsrakodó egyik tutajáról a Dunába ugrott, de még élve kimentették. Tegnap a Rókus-kórházban idült borszeszmérgezésben meghalt a szerencsétlen ember, ki hajdanában jobb napokat élt; üzlete virágzott, de az utolsó időben elhagyta a szerencse, s e miatt ivásnak adta magát. Nagy nyomoruságra jutott, azért akart öngyilkossá lenni. — A rendőri értesitőnek ez a száraz, chablonszerü jelentése egész regényt mond el röviden. Az az ember, a kinek szomoru végét tudatja, valamikor, nem is nagyon régen, ismert és rettegett alakja volt a főváros társadalmának. A Scheiber Albert tragédiáját olvasva, sok szegény emberben megszilárdul az a jámbor hit, hogy az isten késik, de nem felejt. Mert nagyon sokan vannak ebben az országban, kik régi boldogságuk, régi jólétük pusztulásáért azt az elzüllött, toprongyos földönfutót átkozták, a ki «hajdanában jobb napokat élt.» Az ő jó napjai, a szenvedések, a zaklatások és a szükölködés napjai voltak — másoknak, Schreiber Albert uzsorás volt, kapzsi és könyörtelen. De a mig odáig jutott, hogy kirántsa az utolsó párnát is nyomorba jutott emberek feje alól s kiüsse az utolsó falatot is özvegyek és árvák kezéből, maga is sokat fázott, sokat nyomorgott. Szülői vagyontalan falusi zsidók voltak. Iskolába csak addig járt, a mig megtanulta az irást, olvasást, no meg a számvetést, a mire rosszul tanitották, mert ugy csinálta mindig az osztást, hogy minden neki jutott, másnak semmi sem maradt. Suhanczkorában Bécsbe került, a hol házalással tengette életét. Utóbb megszeretett egy nálánál idősebb divatárus leányt, mert az az ember, kinek vénségére kővé vált a szive, fiatal éveiben szeretni is tudott. A leány felesége lett s előbb a nyomoruságban, később a jólétben hü osztályosa. Az asszony divatárus boltot nyitott, a férj meg egyébbel kereskedett, s annyira kedvezett mindkettőjüknek a szerencse, hogy a mikor házasságuk huszonötödik évfordulóját ünnepelték, megérték azt az örömet is, hogy első egyetlen forintjuk nyolczvanezerre szaporodott. Ennyi vagyon nekik is elegendőnek tetszett árra, hogy fáradtság nélkül is gondtalanul élhessenek tovább. Föloszlatták üzleteiket, bucsut mondottak Bécsnek, s ide költöztek a magyar fővárosba. Sokan emlegetik azt a napot, a melyen Budapestre jutottak! Az asszony beteges volt s közösen szerzett nagy vagyonukat egészen férjére bizta, hogy gyarapitsa, ha még lehet. És Schreiber Albert ugy gyarapitotta a vagyonát, hogy mesés kamatok révén magához keritette a másokét. Áldozatait a fővárosi társadalom előkelőbb osztályaiból szedte, de azért nem vetette meg a szegényebb hivatalnokok keservesen megszolgált fillléreit sem, melyeket számukra tudott nevelni — a maga hasznára. Nyomoruságba döntötte azt, a ki segitségért fordult hozzá. S a kinek jószága, háza, butorai fölött megüttette a dobot, az hiába rimánkodott irgalomért, könyörületért, vagy csak halasztásért is, mert a vén uzsorás szivébe nem férközhetett a részvétnek, szánalomnak egyetlen sugara sem. De aztán hiába rimánkodott ő is, a mikor sorsa fordultával rászorult arra, hogy az emberek oltalmát kérje az ég büntető haragja ellen. A szerencse, mely egykor aranynyá varázsolta ujjai között még a porszemet is, egyszerre csak elpártolt tőle és csapás után csapás sujtotta, a mig olyan koldussá, nyomorulttá nem lett, mint annyi sok aldozata. Nagy vagyonát szerencsétlen áldozatokba verte, egyik leányát megölték boldogtalan házasságának keserüségei, felesége rut betegség áldozata lett, fiát legénykorában ragadta el a halál, kisebbik leánya pedig, egy szép, müvelt hajadon, a sorsüldözött apa utolsó öröme, vigasztaloja, maga oltotta ki életét. A szivtelen uzsorás a borban, pálinkában kereste, a mitól a boszuló nemezis megfosztotta, de hogy mit talált, azt elmondotta száraz, chablonszerü jelentésében a rendőrség értesitője.

= **Szökött katona.** *Pichler* Ferencz, a Komáromban állomásozó 5. vártüzér ezredtizedese, a minap 22 frt 71 kr. állami pénz elsikkasztása után ezredétől megszökött. A hadparancsnokság megkeresést intézett a főkapitánysághoz a szökött katona nyomozása végett.

= **Vizi tolvajok.** Az ujpesti rendőrség egy betörő tolvajbandának jutott nyomába, mely csónakkal felszerelve a Dunán üzi tolvajlásait, olymódon, hogy a Duna mentén a fővárostól felfelé eső falvak és városok parti házaiba éjjelenkint betör s a lopott tárgyakat csónakon felhozza a fővárosba és itt eladja. A bandának három agja van: két molnár és egy halász. Többnyire Esztergomban, Váczott és Ujpesten müködnek, de más falvakat is meg szoktak látogatni, sőt néha dunai malmokat is feltörnek. Tegnapelőtt éjjel *Steiner* Vilmos váczi lakos házába törtek be s onnan mintegy 300 frt értékü ruhaneműeket és élelmiszereket elloptak. Az ujpesti rendőrség egy izben már üldözőbe vette a tolvajokat, de azok igen ügyesen és gyorsan eveznek s e mellett ismerik a buvóhelyeket; igy menekültek üldözőik elől.

= **Rendőri statisztika.** A fővárosi rendőrség a lefolyt szeptember hóban összesen 1213 egyént tartóztatott le. Ezek közül a kir. ügyeszségnek átadatott 145, a kir. büntető járásbiróságnak 58, kórházba küldetett 50, elöljáróságokhoz 4, kerületi kapitányságokhoz 64, a katonai hatósághoz 28, megkeresés alapján befogott a rendőrség 21 embert; rendőrileg megfenyitett 418-at, igazolás után elbocsátottak 109-et, kényszerutlevéllel elutasitottak 10-et, eltoloncoltak 214-et. Koldulás miatt szeptember hóban 139 egyént tartóztattak le. Utczai megtámadás egy fordult elő, melynek tetteseit a kir. ügyészségnek adták át. A letartóztatottak száma a megelőző augusztus havinál 120 fővel volt kevesebb. A bejelentő hivatalnál összesen 66,560 lakás változtatást jelentettek be.

= **Sározipők**, esőköpönyegek és ruggyanta, szőnyegek, nagy választékban *Neoschil Alajosnál*, Budapest váczi utcza 27. 50

Október hatodikának gyászünnepe.

Budapesten a nemzet vértanuinak lelke üdvéért ma délelőtt volt a budapesti ferencziek templomában a hagyományos gyász-istentisztelet. A nemzet czimerével, honvéd-csákóval és keresztbe tett meztelen kardokkal diszitett ravatalról számos gyertya szórta szét sugarait. A templom egészen megtelt a vértanuk iránt való kegyelettől oda vonzott közönséggel. Valamivel tiz óra előtt a honvédmenház tagjai vonultak be a templomba Maróthy parancsnokuk vezetése alatt Damjanics özvegye által himzett gyászlobogóval, melyen tizenhárom halálfej fehérlik. Nemsokára a budapesti honvédegylet és a honvédtemetkezési egylet is megérkezett szintén gyászfátyollal bevont zászlóikkal. Ugy a menház, mint az egyletek tagjai a ravatal körül képeztek sorfalat. A baloldali első padban *Damjanics* János özvegye, Lahner Ilka és több gyászba öltözött hölgy imádkoztak. A jobboldali, fekete posztóval bevont padsorokat nagyobbrészt negyvennyolczas honvédek foglalták el. Ott voltak: Perczel Mór tábornok, Tisza László, Ivánka Zsigmond, Tassy-Becz őrnagy, Pavlovszky Antal főhadnagy, Knebel Károly őrnagy, Marsall János hadnagy, Krivácsy József, Dembinszky József szárnysegéde, Baranyay Péter százados, Sarkady Ernő hadnagy, Perchy Antal százados, Sadócz Péter százados, Iglódy Kálmán százados, Vámosy János főhadnagy, Sághy Antal százados, Kovács Imre százados, Morzsányi Károly főhadnagy, Egyesy Vincze százados, Nagy Pál százados, Weisz Antal főhadnagy és mások; továbbá az országgyülési képviselők közül: Madarász József, Ivánka Imre, stb. — A gyász istentiszteletre több vidéki negyvennyolczas honvéd is felutazott a fővárosba. Az énekes misét, melyet a jobboldali első mellékoltárnál csendes gyászmise előzött meg Batthyány Lajos gróf lelki üdveért, Dosztal Gaudenczius rendfőnök czelebrálta. A gyász istentisztelet után, mely alatt nem egy szemen lehetett könnyek csillogását látni, a Libera hangjai között a ravatal beszentelése következett.

*

A budapesti magyar érzelmü *iparosok* 25-ös bizottsága az aradi vértanuk gyásznapjának 35-ik évfordulóját ma este ünnepelték meg a József-köruton levő Osinger-féle vendéglőben. Az ünnepben osztozott a főváros munkásainak nagy része. A nagy terem s mellékhelyiségei, az udvar s még az utcza is annyira megtelt közönséggel, hogy ember ember hátán volt. Középet egy magyar korona körül zászlókkal, alatta gyászfátyol között a tizenhárom tábornok arczképe. Balról fehér ruhába öltözött leánykák gyászfátyollal körülfont nemzeti zászlót tartottak, melyen *1849 október 6* felirat volt látható; jobbról gyászruhás hölgyek pedig koszorukat tartottak kezeikben s az egész képet pedig görög tüzzel világitották ki. Az ünnepélyt nyolcz óra után az asztalos segédek egyesületének dalárdája nyitotta meg a Szózattal. Azután Imre Ferencz bizottsági elnök lépett az emelvényre és felolvasta ünnepi beszédét. Dévai Harsits József Ábrányi Emil «Október hatodika» czimü költeményét nagy hatással szavalta. Ezután két dalárda együttesen énekelte el «Tied vagyok, tied hazám» czimü kardalt. Azután Pethő József «Görgey Arthur» czimü költeményt adta elő. Majd Kezdődi Gyula Tóth Kálmán «Csata után» czimü költeményét szavalta. A müsort a Marsellaise fejezte be.

*

Az október 6-diki vértanuk nemzeti emlékünnepét az ország minden vidékén a legnagyobb kegyelettel ülték meg, mint azt következő táviratainκ mutatják:

Arad, okt. 6. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Városunk mint rendesen, ugy ezuttal is a legnagyobb pietással adózott nagyjai emlékének. Tiz órakor a minoriták templomában gyászistentisztelet volt, melyen testületileg megjelentek: a megyei és városi tisztviselők, a kir. törvényszék, a tantestületek, a honvédség, az aradi honvédegylet, az aradi és uj-aradi tüzoltóság, a hadastyán- és iparegyesületek. A misét *Jánossy* gvárdián végezte fényes segédlettel. Innen a több ezer főre menő közönség a tüzoltók zenéje mellett kivonult a vértanuk kivégzésének szinhelyére, hol az iparos ifjak dalárdája elénekelte a Hymnust: *Hets* János a honvédegylet nevében hazafias beszédet mondott. A Szózat eléneklése után *Jankay* volt honvéd szivhez szólón szavalta el ez alkalomra irt költeményét. A városházán, a templomokon és magánépületeken gyászlobogók volt kitüzve. A szegedi honvédegylet küldöttségileg képviseltette magát a gyászünnepélyen és szép koszorut küldött a vértanuk sirjára. Este társas összejövetel a Vass-féle vendéglőben.

Kolozsvár, okt. 6. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az egyetemi ifjusag a piaristák templomában ülte meg a gyászünnepélyt, melynek rendezésében a kegyesrendiek derék igazgatóját illeti meg a főérdem. A misén az egyetemi dalkör a következő darabokat adta elő: Klosz F dur requiem (férfi karra), Rossini Offertoriuma, Stabat Mater és Pro peccatis (bariton solo.) A templom zsufolásig megtelt a nagyok emlékén lelkesülő közönséggel.

Kolozsvár, okt. 6. (O. E.) A 13 aradi vértanu emlékére ma délelőtt a piaristák templomában ünnepélyes gyászmise tartatott.

Debreczen, okt. 6. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az 1848/49. magyar önvédelmi harcz elévülhetetlen érdemü martirjainak emlékére a honvédegylet megható gyászünnepélyt rendezett a róm. kath. templomban.

Szathmár, okt. 6. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az aradi vértanuk gyászos kimulásának 35-ik évfordulóján reggel 8-kor a reformátuś, 10-kor a r. kath. templomban rendeztek lélekemelő gyász-istentiszteletet.

Nyiregyháza, okt. 6. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A vértanui halált szenvedett 13 áldozat gyászos emlékünnepélyét 10 órakor ülték meg az ág. ev. imaházban. Bartholomeides János esperes gyászimában emlékezett meg a mártirokról. A dalárda gyászdalokat énekelt.

Esztergom, okt. 6. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az esztergomi honvédegylet október 6-án gyászmisét tartatott a ferencziek templomában a vértanu-halált szenvedettek emlékére. A gyászmisén a honvédegylet, *Burián* Pál ujonnan megválasztott egyesületi elnök vezetése alatt testületileg vett részt, a közönség köréből is többen megjelentek a gyászisteni tiszteleten, hogy egy imát rebegjenek el vértanuságot szenvedett hősök lelkiüdvéért. A honvédegylet diszes koszorut helyezett a templomban föláilitott ravatalra.

Győr, okt. 6. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Városunk ez idén is kegyeletes módon ünnepelte meg október hatodikát, a magyar emberre nézve feledhetetlen gyásznapot. A szent Benedekrendiek templomában gyászmisét végeztek, mely alkalommal a dalárda tagjai a Himnuszt énekelték el.

Veszprém, okt. 6. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Veszprém polgárai megható gyászünnepélylyel tisztelték meg az aradi vértanuk emlékét. a szt. Ferencz-rendiek zárdatemplomában. A misén Tamaskó Antal főnök czelebrált. A gyászünnepélyt az egyházi kórus zárta be a Szózat eléneklésével.

A trónörököspár Magyarországon.

Görgény-Szent-Imre, okt. 6. A vadásztársaság ma reggel 7½ órakor indult vadászatra és 9 órakor Szlicseba érkezett. A vadászterület három hajtásba vétetett. A második hajtásban *Bombelles* gr. föudvarmester elhibázott egy medvét. A harmadik hajtásban felvezetett egy medve, mely *Ferencz* főherczegnek tartott, kitől erős lövést kapott és futásnak eredt. Nyomában mindenütt vértócsákat találtak. Egy megsebzett medve *Bornemissz* Tivadar báró lőtávolába jött, kitől hátba kapott erős lövést, mire a medve támadólag lépett fel. Erre a báró második lövést tett; a golyó a medve mellén hatolt be és hátán jött ki. Ekkor a medve elesett, de még harmadik lövést kapott, ugy hogy alsó álla egészen összelövetett. A medvét Bornemissza bárónak itélték oda, bár Ferencz főherczeg lövése is hatalmas sebet ejtett rajta. A meglőtt medve sulya 104 kilogramm. A mai udvari ebéden a vadásztársaság teljes számban részt vesz. Holnap a magyarói erdőségekben lesz vadászat. Indulás reggel 5 órakor és estve visszaérkezés. *Stefánia* trónörökösné délelőtt 9½ órakor a szolgabiró kalauzolása mellett kikocsizott a Fancsal nevü havasba, honnan *Pálffy* grófnő kiséretében Laposnya felé gyalog kirándulást tett a regényes szépségü havasban. Közben a trónörökösné vázlatkönyvébe lerajzolta a szép fekvésü havas kiválóbb részeit. Tegnapelőtt *Stefánia* trónörökösné Libánfalva felé kocsizott; visszatértében a község közepén levő lisztelő malmot felvette vázlatkönyvébe. A malom előtt mintegy 20 oláh gyermek, fiu és leány játszadozott. A vázlatfelvétel után a trónörökösné közibök lépett és pénzt osztott ki köztük. (O. E.)

SZINHÁZ, MÜVÉSZET.

— **A népszinházban** ma este Lukácsy *Vörös haju* czimü népszinmüvét adták elő, a czimszerepben *Blaháné* asszonynyal, ki a népszinháztól való megválása előtt utolszor játszotta ezt a szerepet. A közönség, mely csaknem egészen megtöltötte a nézőtért, gyönyörködve hallgatta a kitünő müvésznő pompás népdalait, melyeket páratlan hangon, megragadó hévvel, szivekig ható érzéssel énekelt. Tüntetve tapsolták minden dalát, de különösen az utolsó felvonásban a «Hullámzó Balaton . . .» kezdetü kedvencz dala után viharzott fel a szünni nem akaró taps, és a müvésznőnek háromszor kellett megjelennie a közönség előtt, mely a népszinházban utoljára látta az ő Szilaj Katáját. Üdén ragyogó müvészetének teljes varázsával személyesitette ma is ezt az alakot, melyet ő teremtett meg, s a mely ezután alkalmasint le is tünik a népszinház szinpadáról sok más népszinmüi alakkal együtt, a melyeket csak az ő egyéniségével összeforrott varázserő tartott fenn eddig. A végelválástól csak pár nap választ el. A népszinház közönsége tudva ezt, valóságos lelkesedéssel hallgatja Blaháné asszonyt, ki mintha csak fájóbbá akarná tenni a válást, teljes fényében csillogtatja müvészetét. Hogy melyik darabban lép föl utoljára a népszinházban, az még nincs megállapitva. Kétségtelen, hogy népszinmüben bucsuzik el, de még a *Koldusdiák* czimü operette-ben is föllép. Ma este még *Tihanyi* (Keszeg Mihály), *Eöry* (Veréb Jankó), *Tamássy* (András) és *Klárné* (Sári) játékát fogadta a közönség nagy tetszéssel.

— **A m. kir. operaházban** a holnapi, október 7-iki «*Lohengrin*» előadás kivételesen 6½ órakor kezdődik.

— **Népszinmü-előadások az országos kiállitáson.** Feleki Miklós a fővárosi jobbparti szinházak igazgatója az 1885-iki kiállitás országos bizottságához ajánlatot terjesztett be, melyben kijelenti, hogy hajlandó a kiállitás tartama alatt jelesebb magyar népszinmüveket erre alkalmas helyiségben a kiállitás területén szinre hozni. A bizottság legközelebb fogja ez ügyet tárgyalni.

— **A nemzeti zenede** igazgató választmánya tegnap ülést tartott, melyben első sorban is Bartay Ede zenedei igazgató tette meg azt az örvendetes jelentését, hogy az intézet növendékeinek száma 780-ra szaporodott. Az összhangzatnak tanára lett Benkő Henrik, a m. kir. operaház tagja; az ujonnan nyitott I. és II. hegedü párhuzamos osztályok tanárául Spát Károlyt választották meg, a fuvola-tanári állást két pályázó közül Kohler Károly a m. kir. operaház tagja nyerte el, mig Huber Károly zenedei karnagy és tanár énekkari iskola vezetője lett. Ezután 19 uj pártoló tagot vettek fel az intézetbe. Végül Bartay Ede igazgató bejelentette, hogy a nemrég elhunyt Czvercsek 84 éves agg zenész végrendeletileg két értékes kürtöt és többrendbeli orchestrális müdarabot hagyományozott a zenedének.

— **A német szinházban** ma este vendégképp *Geistinger* Mária asszony a sokoldalu müvésznő játszotta a «Kaméliás hölgy» Gauthier Margitját. E nagy müvészi öntudatot kivánó szerepben alkalma volt a közönségnek egy mindvégig a legapróbb részletekig egyforma gonddal, bár nem egyforma sikerrel kidolgozott alakitást látni, mely néhány halványabban szinezett helyet kivéve, bővében volt a megkapó mozzanatoknak. A szerepnek realisztikus, szenvedélyes s tragikus részletei voltak azok, melyek különösen érvényre jutottak; kevésbbé feleltek meg a várakozásnak a kevésbbé mély érzelmek kifejezödései. A szép számu közönség nem volt fukar az elismerésben s két szép bokrétán kivül meleg tapsokkal tüntette ki a müvésznőt. Armand Duvalt Blasel személyesitette, kinek nagy hibája az, hogy akkor is pathetikus, mikor nem kellene annak lennie; de mentségéül szolgál az, hogy néhány jelenetben mérséklettel s izléssel játszott. A többi szerepet a társulat ismert előadói töltötték be. — Holnap lesz *Geistingerné* második vendégszereplése Strauss «*Böregér*» operettjében. E darabban fog először föllépni Thaller ujonnan szerződtetett komikus is, mint fogházigazgató. A többi szereplők: Atzger kisasszony (Adel), Stein k. a. (Orlofsky), Kronthal k. a. (Ida), továbbá az urak közül: Fabbiani (Eisenstein), Décsy (Alfréd), Pokorny (dr. Falke), Indra (Frosch) és Lobe (Blind).

— **A brüsszeli zeno-konzervatorium** igazgatósága a napokban felszólitást intézett Bartay Edéhez, a nemzeti zenede igazgatójához, hogy a konzervatorium által a téli évad alatt rendezni szokott nagy hangversenyekre előadatás végett engedje át két nagyobb zenekarra irt szimfoniai zeneköltenényét.

— **A zenekedvelők egyesülete** e hó 11-én tartja meg első összpróbáját Massenet *Eva* kantatéjából, melyben az összes férfi, női ének és zenekarok részt fognak venni. A zenemü első részét már betanulták a karok külön-külön s a szombati próbán fogják együttesen először bemutatni Bellovics Imre karnagy vezetése alatt. A próba után a müködő tagok részére teljesen zártkörü estélyt rendez a férfikarból alakult rendező bizottság, mely lakomával kezdődik s tánczczal végződik.

— **A népszinházban** szerdán *Rip van Winkle* kerül szinre. A *Kék galamb* szinpadpróbái már megkezdődtek.

— **A nemzeti szinház** közelebbi müsorát az *Egy kis vihar* és *Maucroix gróf* ujdonságok, Csiky Gergely *Nora* czimü uj drámája, *Liliomfi*, *Petronella* és *Villemers marquis* töltik ki.

— **Jókainé Laborfalvi Róza** asszony mellszobrára eddig 576 frt 20 kr és 50 frank gyült össze a bizottság pénztárába.

— **Ballet-ujdonság.** A bécsi operában tegnapelőtt előadott *Sakuntala* ballet sikert aratott. A libretto, melyet egy magát meg nem nevező irt, jelesen különbözik a chablonszerü balletszövegektől, melyek csak arra látszanak szolgálni, hogy alkalmat adjanak a gépezetek s a szinpad technikai vivmányainak csillogtatására. Nem csekély dicséretére válik szerzőnek az, hogy az ismeretes regét, melyet oly sokan sokféleképp feldolgoztak, egészen uj felfogással s uj oldalról mutatta be. Bachrichnak, a ballet zeneszerzőjének sok alkalma volt szép zenét komponálni s ezt a *Muzzedin* és *Heini von Steier* szerzője sok helyen igen szerencsésen használta fel. Bachrich zenéje mindenütt tetszetős s jól hangzik; előfordul ugyan nála, hogy nincs mondani valója, de ezt az ügyes hangszereléssel el tudja takarni. Árnyoldala partiturájának a sok reflexió, melyet sokkal szebben helyettesithetne a merész fantázia. Bachrich motivumai komponálásakor nem annyira azt tartotta szem előtt, hogy zenéjével a szöveget s a helyzetet illusztrálja, hanem inkább azt kérdezte magától, vajjon tetszik-e ez a közönségnek vagy nem. A közönségnek pedig sok dolog tetszett, igy a melodikus Sakuntala-keringő, a méhek táncza, az első felvonás polkája és az amazonok keringője.

— **Vassilievics olga** k. a. a zeneakadémia volt tanitványa tegnapelőtt lépett fel Nagy-Becskereken, nagyszámu közönség előtt. A fiatal hölgy Liszt egy rapsodiáját, egy Chopin balladát, Liszt Mephisto keringőjét s több apróságot adott elő figyelemreméltó technikai készültséggel s müvészi kedélyre valló átgondolt előadással, a közönség lelkes tetszésnyilvánitásai mellett.

— **Külföldi zenészeti hirek.** *Stoll* a Theater an der Wien szinház tenoristája, kinek csengő iskolázott hangját a bécsi sajtó különösen dicséri, ugylátszik megunta az operettet. A napokban fellép az operában, mikor is José szerepét énekli Carmenben. Ha a fellépés sikerül, Stoll valószinüleg megválik a Theater an der Wien szinháztól. — *Damrosch* impreszárió new-yorki vállalata számára megnyerte Materna, Brandt, Lehmann urhölgyeket, továbbá Schott, Krausz, Béli és Robinson énekeseket. — A *lipcsei* uj hangverseny-termet három napos zeneünnepélylyel fogják deczember 11., 12. és 13-án megnyitni, mely alkalommal előadásra kerülnek Weihe des Hauses, Messias s a 9. symfonia. — *Boito* Mephistofeles czimü dalmüve a württembergi király óhajára szinre kerül a stuttgarti udvari szinházban. — A *párisi* nagy operában október hóban lesz Werdi Aida dalmüvének századik előadása, melyen maga a nagy zeneköltő is jelen lesz. — *Rodriguez* k. a., ki különben pozsonyi születésü, a stuttgarti udvari szinházban szerződtetési czélból fellépett. A fiatal hölgy, ki a bécsi konzervatorium növendéke volt, Erzsébetet énekelte Tanhäuserben s zenei tehetségével, nagy terjedelmü kifejezésteljes hangjával meghóditá a kényes izlésü stuttgarti közönséget. — *Düsseldorfban* egy kölni fiatal leány, Hábermann k. a., ki a héten lépett először szinpadra mint Agatha A kövös vadász operában, tüneményszerü sikert aratott. Mint drámai énekesnőnek fényes jövőt jósolnak neki.

SPORT.

— **Az öszi udvari parforce vadászatok** harmadikát ma tartották meg, igen kedvező időben. A hivatalos személyeken kivül a csomádi erdőben volt meeten Pallavicini őrgróf, Devitz Ottó báró, Almássy Kálmán gróf stb. is megjelentek. A vadászat kilenczedfél órakor kezdődött, a mikor a 28 pár kopóból álló falkát eleresztették. A kopók oly gyorsan iramodtak tova, hogy a nyomukat követő lovak a mult napi esőzések következtében süppedékessé vált talajban csak nagynehezen tarthatták a pacet. Az eleintén tömör csapatban haladó lovasok csakhamar hosszu lánczban követték egymást; ezalatt a falka kizavart egy rókát a közeli sürüségből s most sebes run fejlődött ki. Három-négy izben az ebek elvesztették a scentet; a huntsman azonban mindig ráterelte a helyes nyomra, melyen azután ujult erővel ismét felverték a már lihegni is alig biró ravasz komát. Mintegy másfél óráig tartó sebes, a vadászokat kimeritő, lovaglás után, a zaklatott vad sem birta tovább, a kopók utolérték és pillanat alatt szétmarczangolták. Folytatták ugyan a vadászatot, de az ezután felhajszolt róka alig több, mint egy negyedórai run után egy rókalyukba bujt, melynek komplikált szerkezete lehetetlenné tette a kiásást. Holnap kedden nyulvadászat, holnapután szerdán ismét rókaüzés lesz.

— **Az athletikai klub** e hó 13-án tartja őszi viadalát az Orczy-kertben. A versenyekre már idáig is sok nevezés érkezett, legérdekesebb küzdelem lesz az Esterházy dijért, melyre Kinsky Nusi gróf ellenében a legjelesebb athleták állnak sikra. Dijul Esterházy Mihály gróf egy diszes ezüstserleget ajánlott fel. Érdekes verseny lesz még az egy órai bajnoki gyaloglás, a bajnoki távolugrás, a melynek bajnokjelöltje Kinsky Nusi gróf. A versenyre szóló belépő jegyek a hét végén kaphatók a klub helyiségében (Esterházy-utcza, nemzeti lovarda.)

— **A bécsi öszi ügetőversenyek** első napját tegnap tartották meg pompás időben, ezrekre rugó nézőközönség jelenlétében. A versenyek nemzetközi megnyitó futammal kezdődtek. Eleintén Spy vezetett, de később Amber nyomult előre és szépen nyert. Idő 3: 49. Totalisateur 5: 11. A belföldi tenyészversenyben öt ló futott. Radantz könnyen verte le Sikvölgyöt, 4 percz és 33½ másodpercz alatt futva körül a pályát. Totalisateur 5: 55. A nagy őszi versenyben csak négy ló jelent meg a startnál. Amber játszva nyerte meg ezt a futamot is, jóval hátrább Ibrahim és Warwar. Wolakitát diskvalifikálták. Totalisateur 5: 8. Idő első 5: 34½. A hároméves tenyészversenyében Bálvány hét versenyző közül győztes lett. Idő 4: 34¾. Totalisateur 5: 25. A nemzetközi versenyben ugyancsak hét ló versenyzett. Győzött Benefici. Idő 5: 47. Lady Voorhis második, Red Wood harmadik. Totalisateur 5: 12. A belföldiek versenyében Gazsi és Ibrahim közt volt érdekes küzdelem. Utóbbi könnyen győzött. Idő 3: 50. Totalisateur 5: 6. A nyeretlen lovak versenyében Spy a Warwar-ral folytatott heves küzdelem után első lett. Idő 3: 51. Totalisateur 5: 10.

Zágráb, okt. 5. (Az «Egyetértés» távirata.) I. *Tartományi-dij.* 800 forint. Távolság 1600 méter (3 nevezés). Jankovics hadnagy három éves pej méne Kujturgo (ap. Strabantzer, a. Ellermi) 50 hosszal első, Rothenthal József báró hároméves pej kanczája Csicsóné második. II. *Akadályverseny.* 1000 frank. Távolság körülbelül 3200 méter. (9 nevezés). Gábor ezredes idős fekete heréltje Holló (félvér) 30 hosszal első; Schwarz főhadnagy idős sárga heréltje Fox második; Erdődy Károly gróf ötéves pej méne Kemenes (félvér) harmadik. III. *Gátverseny.* Erdődy-dij. Távolság 2400 méter. (6 aláirás). Jankovics hadnagy hatéves sárga méne Marczi (ap. Cambuscan, a. Walternymph) küzdelem után fél hosszal első; Jankovics Gyula idős sárga heréltje Broadway Swell két hosszal mögötte második; Erdődy Károly gróf négyéves sárga méne Bolygó harmadik. IV. *Tisztek akadályversenye.* Aláirási dij. Távolság körülbelül 3200 méter. (8 nevezés). Dadányi Lajos főhadnagy idős sárga kanczája Our Bell (félvér) 50 hosszal első; Schell Sándor báró főhadnagy hatéves pej kanczája (ap. Diophantus. a. Star of the East) második; Fluck báró hadnagy hatéves pej kanczája Barna kislány harmadik; utána Tukallah, Natalicza.

Baden-Baden, okt. 5. (Az «Egyetértés» táviratai.) I. *Handicap-gátverseny.* 2000 márka. Távolság körülbelül 3200 méter (24 nevezés) Oehlschläger bankár 4 éves pej heréltje Eyrefields Pride (ap. Umpize, a. Lucy) első, Lang hadnagy hatéves pej kanczája Guilerette második. II. *Lichtenthali dij.* 2000 márka. Handicap-akadályverseny. Távolság körülbelül 5000 méter (13 nevezés) Frerich hadnagy idős sötét pej kanczája Lily (ap. Lord Gough, a. Schwester) első, Oehlschläger bankár 5 éves Pickie-je második. III. *Nagy katonai vadászverseny.* A király tiszteletdija 4000 márka az elsőnek, 1000 márka a másodiknak. Távolság körülbelül 6000 méter. (21 nevezés). Schlippenbach gróf hatéves pej kanczája Pallas (ap. Atherstone, a. Athenais) első, Bismarck gróf kapitány idős pej méne The Rook második, von der Osten kapitány hatéves fekete méne Lauriston harmadik, mögöttük Rippli, Bonnier, Cliffsbrow, Profitrole. IV. *Yburgi dij.* 1500 márka. Akadályverseny. Távolság körülbelül 4500 méter. Frerich hadnagy idős sárga heréltje Ratheline első, Wolff hadnagy idős pej heréltje New Glasgow második.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A főváros pénzügyi és gazdasági bizottsága** ma délelőtt *Viola* tanácsos elnöklete alatt tartott ülésén első sorban a VIII. ker. Kun- és Alföld-utczák közti telkekre tartotta meg az árverést. Két árverező jelentkezett: Schleisz Mihály s a Luczenbacher utódai czég képviselője. Ez utóbbi tette a jobbik ajánlatot, igérvén a telkek négyszög ölééert 15 frt 10 krt, a bizottság azonban az eredményt nem tartotta kielégitőnek s az ajánlatot nem is fogja pártolólag terjeszteni a tanács elé. — A jegyzőnek jelentését, hogy 800 hold fővárosi szántóföld 6 évre, évi 14,000 frt bérért, bérbeadatott, jóváhagyó tudomásul vették. Elhatározta továbbá, egy kiküldött albizottmány jelentése alapján a bizottság, hogy a II. ker. Batthyány- és fő-utcza sarkán levő ház nyilvános árverésen eladassék. A kikiáltási ár négyszögölenkint 60 frt lesz. A telek 129 négyszög öl. E ház kisajátitás utján került a főváros tulajdonába. A közvágóhidi őrök folyamodtak a tanácshoz, hogy részükre lakbérátalány szavaztassék meg. A bizottság a kérelmet a közvágóhidra felügyelő Horváth János tanácsos véleménye alapján, méltányosnak találta s a 8 vágóhidi őrnek egyenkint 150 frt évi lakbért szavazott meg. A pénzügyminiszterium számvevősége néhány hivatalnokának, kik városi számadások ellátásában dolgoztak, 600 frt jutalomadását javasolja a bizottság.

— **A fővárosi vizvezeték** igazgatója a következő sorokat teszi közzé: «Holnap kedden d. u. a Margithidon fektetett csőnek a budai föcsővel való összeköttetése miatt e föcsőnek egy része el fog záratni. Ennélfogva a *budai Zsigmond-utczának az ujlaki gyárteleptől a vizivárosi élelmezési térig* holnap délutáni 2 órától esti 7 óráig nem lesz vize».

— **A magánépitési bizottság** ma Weber Antal elnöklete alatt tartott ülésén a következő épitési engedélyek kiadását hozta javaslatba u. m. Haringás Károlynak köztemető-ut 69. sz. a. földszintes lakházra és nyilt kocsiszinre; Lettner Antalnénak promontori ut 3796. sz. a. földszintes házra; Mahler Simonnénak I. Miksavölgy 6390. sz. a. földszintes nyaralóra; az orsz. kiállitás bizottságának a városligetben Haas Adolf erdőbiztos pavillonjára, Preisz Györgynek VIII. szeszgyár-utcza 8. sz. a. őrházra; Klein Hermannak VII. csömöri-ut 15. sz. a. toldalékra; Clayton és Schuttleworthnak gyár-utcza 68. sz. a. gépraktárra, Brogle Józsefnek váczi-ut 46. sz. a. gépraktárra; Sack Hermannak VIII. német-utcza 13. sz. a. raktárra; Frankfurter Józsefnek VI. Szondy-utcza 99. sz. alatt szücsmühelyre, Wörner Jakabnak váczi-ut 1293. sz. a. esztergályos mühelyre stb.

— **Az óbudai iskolaszék** nagyszabásu kérelmekkel járul a főváros elé. Első sorban kéri ugyanis, hogy a III. kerületben polgári iskolát létesitsen a törvényhatóság *leányok* számára is, mert a III. kerületi (ujlaki s még inkább óbudai) leánykáknak igen messzire van a II. kerületi polgári leányiskolába bejárni pedig óhajtandó, hogy ezen kerületben értelmes magyar anyák mozditsák elő a magyarosodást. Kéri továbbá az iskolaszék, hogy a főváros O-Buda központján uj elemi népiskolát épittessen, a már fennálló iskolák egyikét kibővittesse s keresse meg a dunagőzhajózási társulatot, hogy a munkástelepen levő s a városnak átengedett iskolaépületet nagyobbittassa meg.

— **Az elemi és polgári iskolákba** Budapesten az idén ismét annyi gyermek iratott be, hogy a budgetben a népiskolákra fölvett összeg alig lesz elégséges. A tanács felhivta az igazgatókat, hogy a fölvett növendékek számáról statisztikai kimutatást küldjenek be, hogy a minden valószinüség szerint szükséges póthitel iránti kérelmet a közgyüléshez ideje korán benyujthassa.

— **A főváros és a közraktári bank** között ujabb tárgyalások folynak az elevátorba fektetendő pótberuházások felett. A bérlő bank ugyanis beadványt intézett a fővároshoz mintegy 30—35 rendbeli pótbefektetés iránt. ezek közt nevezetesebbek is vannak, mint pl. a hajóelevátorok meghosszabbitása, mert alacsony vizálláskor nem érnek le a hajókig, a dunai meder kikotortatása az egész közraktári és elevátori part hosszán stb. A kérveny most van tárgyalás alatt az elevátor épitő bizottságában.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **A felső nép- és polgár-iskolai tanitók** és tanitónők egyesületének választmánya legutóbb tartott ülésében az egyesületi közlöny szerkesztésére dr. Kiss Aront választotta meg. A pénztárnok jelentése szerint az eddigi összes bevétel 755 frt 70 kr s a kiadás 545 frt 99 kr, tehát a pénztári készlet 209 frt 71 kr, mely maradékhoz még sok taghátralék járul. A pénztár felülvizsgálására s a pénztárkezelés és vizsgálás módjának szervezésére Suppan Vilmos, Szabó Lajos és Kozocsa Tivadar tagokból álló bizottságot küldtek ki. Végül az alapszabályoknak megerősités végett való fölterjesztésével Gyertyánffy elnököt és Baló József másodtitkárt, a felső nép- és polgár-iskolai tanitók nyugdija ügyében készitendő memorandum szerkesztésével pedig dr. Kerékgyártó Elek első titkárt bizták meg.

— **A Szent-István-társulat** e hó 9-én csütörtökön d. u. 4 órakor választmányi gyülést tart.

— **Ingyenes magyar tanfolyam.** A budapesti, népszerü felolvasásokat rendező társulat által a budai oldalon föntartott *ingyenes* magyar nyelvi tanfolyam az idén is megnyilik. A tanitás két csoportban, a haladók és kezdők csoportjában történik, hetenkint 3-szor az esti órákban. A tanfolyam megnyitása f. évi október hó 15-én lesz a II. ker. Török-utczai uj népiskolában, a mikor a tanitás ideje a hallgatókkal egyetértőleg fog megállapittatni. Esetleges felvilágositással szolgál Ekkert Antal titkár II. ker. plébánia-utcza 1. sz.

— **A hódmező-vásárhelyi kör** tisztikara e hó 4-én ez évre következőkép alakult meg: elnök Kovács Dezső, alelnök Wodianer Sándor, titkár Bán Zsigmond, pénztáros Pécsi Imre, jegyzők Szathmáry István és Szappanos Mihály, vál. tagok Kmety Károly, Belák János és Mészáros Zoltán.

— **A balatonfüredi szeretetházat** Svastics Benőt Zalamegye alispánja, dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő, dr. Mangin Károly megyei főorvos és Szentmiklósy Gyula járási szolgabiró kiséretében szeptember 27 és 28-án meglátogatta s megtekintette annak fiókintézetét, a szőlőmives felső-népiskolát s vinczellérképezdét. A tanfelügyelő, ki csak nem régen vette át Zalamegye népoktatási ügyeinek vezetését, ez uttal először lévén a szeretetházban, beható vizsgálat alá vette mindkét intézet szervezetét, berendezését, paedagogiai vezetését, belső ügykezelését s munkálkodásának eredményét. A főorvos az intézet egészségi viszonyairól kivánván meggyőződést szerezni, e szempontból vizsgálta meg a növendékeket, az intézet összes helyiségeit s az élelmezési és ruházási viszonyokat. Teljes megelégedéssel távoztak az intézetből, s a hatóság e hivatalos látogatásának eredménye megfelelt a szeretetház eddigi jó hirnevének. De a szeretetház s a nagy közönség is megnyugtatást merithet a megyei hatóságnak, különösen az ujonnan kinevezett buzgó tanfelügyelőnek, ez országos intézet iránt táplált meleg érdeklődéséből s az éber figyelemből, melylyel annak ügyeit kiséri. Meglátogatta a tanfelügyelő ezen alkalommal a b.-füredi róm. kath. s az ev. ref. felekezeti iskolákat is személyen érintkezvén az illető iskolák felügyelőivel s a község elöljáróival, buzditó szavaka intézett hozzájok s megadta a szükségesnek látszó intézkedések iránt az utasitásokat. Az alispán két napi balatonfüredi tartózkodása alatt más dolgokra is kiterjeszté figyelmét. Megvizsgálta a főmérnök kiséretében az utakat s a nem régen teljesitett utépitményeket s tárgyalásokat folytatott az érdekeltekkel a fürdőintézettől keletre és nyugatra elterülő nádasoknak a közegészség érdekében leendő kiirtása iránt s a sok nehézség daczára is sikerült az ő tapintatos eljárásával az ügyet kedvező megoldásra juttatni. Az értekezletet 25 teritékü ebéd követte, melyet az alispán tiszteletére a szives házigazda Ecsy László fürdőigazgató adott. Felköszöntőt mondtak az alispán, a házigazda, a tanfelügyelő, a község birája s Reményfy Jenő tüzoltó főparancsnok. A társaság délután 3 óra után oszlott szét, midőn az alispán kiséretével együtt tovább folytatta utját Tihany felé.

Magyar tud. akadémia.

— okt. 6.

(A Péczely-féle drámai jutalom. — Székfoglaló értekezés Longfellowról.)

Az akadémia ma kezdte meg ismét müködését. Tagok nagy számmal gyültek össze. Hallgatóság is volt, a mi mindig szokott lenni, ha pályázat fölött dönt az akadémia.

Ezuttal a Péczely-féle ezer forintos (aranyban) jutalomról volt szó. Ez a jutalom most még másodszor került elő. Első izben nem volt tárgya semmi; azaz nem akadt versenyző darab. Itt ugyanis nyilt a pályázat. A jutalomra számot tarthatnak a szinpadon bizonyos időközökben előadott vagy nyomtatásban megjelent szinmüvek, ha tárgyuk a magyar történelemből van meritve. Az alapitó a magyar történelmi szinmüvek irására kivánt buzditólag hatni. Az idén — mikor az 1882—83-ból eredő történelmi szinmüveket illette a jutalom — már akadt két történeti szinmü, olyan, melyeket a nemzeti szinházban hatással adnak. De az akadémia egyiket sem tartotta érdemesnek az ezer forintos jutalomra. A dij a nemzeti szinház pénzalapjához csatoltatik. *Gyulay* Pál olvasta fel a birálók jelentését. Birálók voltak kivüle: *Szász* Károly és *Csiky* Gergely. A jelentés eleje a történelmi szinmü elméletét adja, ugy a mint a birálók többsége megállapitotta magának. Az elmélet nem illik egyik darabra sem, a miből sem az nem következik, hogy az elmélet jó, sem az, hogy a darabok azért mégis rosszak. Dramatizált históriával talán több sikerre lehet számitani az akadémiánál, ha ugyan akkor más birálók ujabb elméletet nem állitanak föl, a mi szintén nem fog illeni a szóban levő darabokra.

Ma van négy magyar szinház Budapesten. Azoknak van szüksége irókra, van szüksége termésre. De az akadémia nem akar buzditani se a Péczely-dijjal, se jutalmazni a Karácsony-dijjal, hisz ugyis ki kell adni a Teleki-dijat évenkint. Csakhogy épen a fejlettebb irodalmi és szinmüvészeti viszonyok mellett a 100 darab arany, a pályázaton elveszö téli időszak, nem igen serkenti azokat, a kik képesek a szinpad számára dolgozni. Igy aztán minden drámai pályázatot sikerül meddővé tenni.

Az ülés két részből állt. Először az összes osztályok üléseztek *Pauler* Tivadar elnöklete alatt. Ennek tárgyát tette a jelentés. Aztán az első osztály ülése következett *Zichy* Antal elnöklete alatt. Ezen *Szász* Béla levelező tag tartotta meg székfoglalóját.

Pauler elnök üdvözölte az egybegyülteket az uj munkaszak kezdetén. Az ügyszeretet és buzgalom kezeskedik, hogy a hazai tudományra gyümölcsöző lesz az ujabb munkálkodás.

Fraknói Vilmos főtitkár melegen emlékezett meg Ezután az akadémia halottjairól. A szünidő három hava alatt négy tag hunyt el. Ma is gyászlobogó lengett az akadémia épületén. Ez *Lichner* Pál levelező tag, pozsonyi tanár halálát hirdeti. Fraknói nekrológjai ezenkivül *Frankenburg* Adolf, *Pompéry* János és *Vandrák* András érdemeiről s a halálukból háromló veszteségekről szólottak.

Gyulai Pál ült a felolvasó asztalhoz és előadta a jelentést a *Péczely-jutalom* mibenlétéről.

A Péczely-pályadijért csak tisztán a magyar történelemből vett szinmüvek pályáznak. Pályamüveknek tekintetnek minden oly magyar történelmi szinmüvek, a melyek a kijelölendő két évben megjelentek nyomtatásban, vagy pedig előadattak a szinpadon és kéziratban az akadémiához beküldettek. Ily, az 1882—83-diki évkörre eső kézirati szinmü egy sem küldetett be. Tehát csak a a nyomtatásban megjelent két történelmi szinmüvet vehetett tekintetbe: Dóczi Lajostól «*Utolsó szerelem*» vigjáték, és *Kendi Margit*, dráma Bartók Lajostól.

A biráló bizottság szükségesnek tartotta megvitatni azon elveket, a melyek szerint a történelmi dráma megitélendő.

Kétségtelen, hogy a történelmi dráma eszménye az, midőn a költő történelmi személyt vesz hősül, történelmi cselekvényekből szövi meséjét és cselekvényének bonyodalma és kifejlése a legfőbb pontokban megegyezik a történelemmel. A költő főczélja a müvészeti szép lévén, természetesen bizonyos szabadsággal dolgozza föl tárgyát; a költőnek joga van kiegésziteni, élesebben kiemelni az eseményekben nyilatkozó eszmét, az egyénekben küzdő szenvedélyt. Azonban a szabadságot csak a történelem, a monda szellemében használhatja, nem pedig ellenére. A történelmi hüség éltető eleme a történelmi költeménynek. Vannak oly történelmi tárgyak is, a melyek a költői szabadság igénybe vételével sem dolgozhatók fel drámává, a költőt mégis vonzza a kor és azért még nagyobb szabadságot vesz igénybe, a nélkül, hogy megsértené a történelmi hüséget. Egy egészen költött mesét választ müve központjául, azt hozza kapcsolatba a történelmi eseményekkel és személyekkel; a történelem ugy szólva csak háttere lesz egy tragikai vagy komikai cselekvénynek, de a történelmi kapcsolat, a hü korrajz a mely a történelemből kölcsönzött szint és szellemet többé-kevésbé történelmi drámává emeli az ily müvet is.

E szempontokból a két darab közül egyik sem vette figyelembe a történelmi hüség követelményeit.

Az utolsó szerelem vigjáték költött eseményeket hoz kapcsolatba történeti személyekkel. Kérdés, vajjon a költött mese jellemző-e a korra nézve, van-e a vigjátékban némi korrajz, vagy általában a magyar élet festésének kisérlete? E kérdésekre az akadémiai birálat tagadólag felel. Ha a neveket megváltoztatjuk, igen csekély módositással akár Spanyolországban játszhatik cselekvénye. Nemcsak a korrajz hiányzik benne, hanem a személyek jellemrajza többé-kevésbé ellenkezésben is van a korral. A korrajz hiányáért kevés kárpótlást nyujt a vigjátéknak tisztán költői becse. A jelentés részletesen foglalkozik a vigjáték szerkezetével, bonyodalmával. A darab nem is vigjáték, hanem valami közép az érzékeny szinmü és vigjáték közt. Az egész cselekvény komolyabb bonyodalomu, mintsem komikailag hasson ránk, de nem elég komoly arra, hogy mélyebb érzelmeket keltsen föl. Nem sokat gondol se a cselekvénynyel, se a jellemrajzzal. Főgondját az elmés párbeszédekre s a lyrai ömledezésekre forditja. E szempontból leginkább is méltányolható müve, bár nem mindenütt ment az erőltetéstől és affektácziótól. Azonban a lyrai gazdagság nem egyszersmind drámai gazdagság, az elmésségek özöne pedig nem pótolhatja a komikai cselekvény és jellemrajz hiányát. Azt is felhozza a birálat, hogy a nyelvezet nem magyaros.

«*Kendi Margit*» már egészen történelmi költemény, a mennyiben főszemélyei mind történelmiek s történelmi események szolgálnak a cselekvény anyagául. A történelmi tényekből a szerző átvesz egyet-mást, de semmit sem világit meg kelloleg. A cselekmény és jellemrajz pedig éles meghasonlásban vannak egymással. A szerző egészen önkényesen rángatja személyeit hol ide, hol oda s minthogy nincs biztos támpontja, az indokok összezavarodnak, a szenvedélyek eltorzulnak ugy, hogy csak nagy fáradsággal érthetni meg a drámát s vehetni ki a szerző czélzatait. A mü nyelve egyhangu, keresett és nem egyszer dagályos, a mi nem csak fárasztó, de homályos is. Bizonyára vannak a müben egyes szép helyek és sikerültebb jelenetek is, de a rhetorikai és lyrai ömledezésekből sehol sem válik ki némi tisztultabb drámai nyelv.

A birálók többsége tehát egyik müvet sem tartja érdemesnek a jutalomra. A birálók egyike a «Kendi Margit» drámának kivánta kiadatni, mert történelmileg megadott alapon nyugszik. A nemzeti szinházban nagy sikerrel került szinre és folyvást játékrenden van. Az alapitó intencziója az volt, hogy az irókat történelmi drámák irására buzditsa. A jó eredmény máris mutatkozik a pályadij kitüzésének második esztendejében, midőn egy év alatt két oly történelmi szinmü jelent meg, melyeknek mindegyike irodalmi szinvonalon áll és sikerrel adható a szinpadon; ha azonban ezeknek egyike sem nyer jutalmat, félni lehet, hogy az irók munkakadve ismét elfordul a történelmi dráma ritkán müvelt területétől s az alapitó nemes intencziója egészen meghiusul.

Az akadémia helyben hagyta a jelentést, s Pauler elnök felolvasta a paragrafust, hogy az ezer forint a nemzeti szinház pénzalapjához csatoltatik.

Fraknói titkár még egy pár folyó ügyet jelentett be; nevezetesen, hogy a sár-szent-lőrinczi, marosvásárhelyi Petőfi és Bólyai ünnepélyeken az akadémia képviseltette magát. Előterjesztette ezután a *magyar iskola-egylet* felügyelő bizottságának kérelmét, hogy az akadémia segélyezze a népszerü hazafias müvek kiadását. A kérelmet átadják az első és második osztálynak. A második osztály fog határozni Sulutiu Aurélnak Szebenből intézett azon ajánlata fölött is, hogy román-magyar szótárt ir. Az edinburgi egyetem megköszöni akadémiánk figyelmét, a miért az egyetem ötszázéves jubileumán képviseltette magát.

Ezzel véget ért az összes ülés és kezdődött az első osztály ülése, *Zichy* Antal elnöklete alatt.

Szász Béla levelező tag székfoglalójának czime «*A reflexiv és vallásos elem a költészetben s Longfellow.*» Nagyobb tanulmány töredéke. Bevezetőleg megköszönte tagul választását. Követni kivánja a kisebbek szokását, hogy a nagyobbak vezetése mellett jelenjen meg. Ezért választotta az angol szavu költők közt a legnépszerübbet, Longfellow-t, kinek szelleméhez osztályos igényt tarthatnak kicsinyek és nagyok. Longfellow költeményeiből sokat leforditottak magyarra, de költészetének jellemzésével bővebben nálunk nem foglalkoztak. Szász Béla is leforditott az angol költőtől egy kötetre menő költeményt; lyrai verseiből csaknem az összeset. E kötet bevezetése gyanánt nagyobb tanulmányt irt, s abból választott ki egy részletet.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **Uzsorás kalaposlegény.** *Szarka* János kalaposlegény és neje uzsoravétséggel vádolva állottak ma a budapesti kir. fenyitő törvényszék előtt. Duschanek Vilmos nyugalmazott vasuti titkár vádolta be őket a törvényszéknél. Még 1880-ban 100 frt kölcsönt vett fel a Szarka házaspártól s erről egy 120 frtos váltót állitott ki. Kamat fejében negyedévenkint 20 frtot tartozott fizetni s ennek hét negyedéven át meg is felelt. Ezenkivül fizetett késedelem czimén is hol 2, hol 5 frtot, ugy hogy másfél év alatt majdnem kétszer annyit fizetett kamat fejében, mint a mennyi a váltóadósság volt. Duschaneknek már nagyon terhére volt az uzsorakölcsön, melytől minden áron szabadulni akart. A másfél év letelte után lefizette tehát a tőke felét, vagyis 60 forintot, s ekkor Szarkáék egy uj váltót irattak vele alá 90 forintról. Ebből 60 forint volt a tőke, 20 forint a hátralékos negyedévi s 10 forint az előre lefizetendő kamat. Ekkor már annyira ki volt merülve az adós, hogy nem volt képes kamatot fizetni. Ennek folytán hitelezői beperelték. A polgári per folyamán kiderülvén az uzsoraügylet, áttették az iratokat a büntetőtörvényszékhez, hol ma volt a végtárgyalás. A vádlottak nem is tagadták az uzsoráskodást s az ügyésznek arra a kérdésére, hogy mikép lehettek olyan lelketlenek oly roppant uzsorakamatot követelni, egész naivul azt felelték, hogy: «bizony ránk fért, mert szegény emberek vagyunk». A törvényszék vétkesnek mondotta őket az 1883. évi XXV. t. cz. 1. és 2. §-ába ütköző uzsoravétségben s fejenkint *3 havi fogságra* s 100 forint pénzbirságra itélte őket. Ezenfelül megsemmisitette a törvényszék a váltóügyletet s kötelezte a vádlottakat a panaszos által teljesitett tulfizetés visszafizetésére. A vádlottak felebbeztek.

— **A sikkasztó rendőrkapitány** ügyében azt inditványozta dr. *Heil Fuusztin* kir. alügyész, hogy a B. T. K. 461. és 462. szakasza alapján inditsák meg az elővizsgálatot *Daczó János* bejelentési hivatal főnöke ellen. A törvényszék *Tóth* Gerő törvényszéki birót küldötte ki a vizsgálat vezetésére s ez maga elé idézte a bejelentő hivatal felfüggesztett főnökét. Ma délben hallgatta ki Daczót a vizsgálóbiró s egy rövid jegyzőkönyv fölvétele után végzést hozott, melylyel a vizsgálat sikerének biztositása végett *elrendelte a vizsgálati fogságot.* Daczót azonnal átvette a fogházfelügyelő s miután jegyzékbe foglalta generaliáit, külön czellába utasitotta őt. A vizsgálóbiró nem teljesithette a fogolynak azt a kérését, hogy váratlan letartóztatásáról adjanak hirt nejének.

— **Visszautasitott följelentések.** *Ágoston* János a báró Baldácsy-féle birtokok volt jószágigazgatója, ki Splényi Ödön bárót hamis esküvel vádolta alaptalanul a törvényszék előtt, annak idején fegyelmi vizsgálatot kért az ügyvédi kamaránál volt ügyvéde: *Eötvös* Károly ellen, azt állitván róla, hogy őt megkárositotta. Röpiratot is irt Eötvös Károly ellen s telerakta azt szemenszedett invektivákkal. Az ügyvédi kamara a tényállás megvizsgálása után megszüntetett minden további eljárást s a királyi kuria, melyhez Ágoston felebezett, jóváhagyta az ügyvédi kamara megszüntető határozatát. Ágoston nem elégedett meg a legf. itélőszéknek e jogérvényes határozatával sem, hanem beadványnyal fordult a főrendiház elnökéhez, kérve, hogy alakitson a törvény értelmében legfőbb fegyelmi biróságot, mely megállapitaná kártéritési követeléseit a kuriának mindama tagjai ellen, kik az ő ügyében müködtek. A törvény szerint a legfőbb fegyelmi biróság, mely a kir. kuria birái fölött itél, tizenkét tagból áll, még pedig hat kuriai biróból és a főrendiház hat tagjából; a biróság elnöke a főrendiház elnöke vagy alelnöke és ezek akadályoztatása esetén az, a kit erre a főrendiház tagjai közül megválasztanak. — A főrendiház elnöke áttette Ágoston beadványát véleményadás végett a kir. főügyészségnek, mely a följelentés visszautasitását ajánlotta, tekintettel arra, hogy Ágoston vádjai *teljesen alaptalanok.* — A *másik* följelentést, melyet szintén visszautasitottak, *Földváry* Árpád cs. kir. kamarás, Baldácsy Antal báró és Földváry Ferencz hagyatékának gondnoka tette a kiskoru Földváry-Menotti Béla nevében *Visontai Kovách* László képviselő ellen. A följelentés a B. T. K. 379., 362. és 363. szakaszai alapján csalással és hütlen kezeléssel vádolta a képviselőház háznagyát. *Bakos* József kir. alügyész azt inditványozta, hogy e följelentés a benne foglalt vádak alaptalansága miatt utasittassék vissza, s a törvényszék ma *Mészöly* törvényszéki biró előadása után ebben az értelemben határozott.

— **A budapesti anarchisták ügye.** Prager, Novothny és Fried ellen f. évi márcz. hó 1-je óta folyik bünfenyitő vizsgálat bünpártolás és gyilkosságban való részesség miatt a budapesti királyi törvényszék előtt. Fried, Novothny és Prager ügyei Stellmacher és Kammerer ügyeivel állanak szoros kapcsolatban, de mig a bécsi törvényszék előtt két halálos itélettel befejeztetett az ügy, addig nálunk, bár a vizsgálat még junius hó elején befejeztetett, az ügyészség mindeddig nem tette meg vádinditványát. Dr. *Kenedi* Géza, Prager és Novothny védője, Kozma Sándor főügyészhez fordult s előterjesztéssel sürgette meg a vádinditvány megtételét. Az előterjesztést nyomatékkal emeli ki, hogy az ügy hosszas elhuzódása miatt különösen Pragert érheti példátlan joghátrány, kinek ügyét még az is összebonyolitja, hogy f. évi május 15-én sajtóvétség halmaza miatt fogságából az esküdtek elé idéztetvén, 15 havi államfogházra és 600 frt pénzbüntetésre itéltetett. Dr. Kenedi Géza védenczével együtt nyomban bejelentette, hogy ő büntetését azonnal megkezdi, a mint azt egyébiránt a sajtóeljárás is rendeli. A büntetés tehát folyamatban van s ha erről nem kapott hiv. határozatot, ezt egyszerüen annak tulajdonitja, hogy azt a végrehajtó bizottság fölöslegesnek tartotta. Ugyanekkor kifejezte aggodalmát azirant is, hogy a közönséges bünper hosszura huzódása miatt védenczét joghátrány érheti. A btk. ugyanis halmazat esetén enyhébb büntetést rendel, föltéve, hogy a különböző cselekmények egyszerre kerülnek itélet alá. A gyakorlat e rendelkezést akkor is alkalmazza, ha egy korábbi büntetés még folyamatban van. Kitöltött büntetések esetén a halmazat nem vétetik tekintetbe s az uj itélet az egész uj büntetést kiszabja. Eddigelé azt hitte, hogy a törvény ezen igazságos rendelkezése (a mennyiben Prager csakugyan bünös volna) keresztül is fog vitetni. Most azonban, midőn védő a büntető per ilynemü elmaradását látja, s a vádinditvány, vád alá helyezés, végtárgyalás és a három birói forum itélete meghozatalának idejét az eddigi méretek szerint számolgatja, tisztán áll előtte Prager Ármin sorsa. Prager Ármin addig le fogja ülni a sajtótörvény büntetését egészen s elesik azon igazságosan enyhébb büntetéstől, mely javára a törvényben meg van állapitva.

A luczai gyilkosság.

A tárgyalás *ötödik* napjáról érkezett részletes tudósitás ekkép szól:

Krakó, okt. 4.

A tárgyalást a király nevenapja miatt csak 11 órakor nyitják meg. Folytatják a tanuk kihallgatását.

Pitera Miklós előtt Strochlinski ugy nyilatkozott, hogy majdnem belehalt a sok ütlegelésbe. Strochlinski folytonosan a zsidókkal közlekedett; egyebet sem tett, mint lustálkodott és részegeskedett.

Tarnovszka Francziska Ritterék pinczéjében tartotta burgonyáját. Kijelenti, hogy a betakaritás után Ritterék pinczéje annyira megtelt, hogy alig fért volna el benne két ember. Advent elején nem volt a pinczében; csak karácsony után járt ott, de akkor már a pincze üresebb volt. Ez időtájt 6—7 embernek volt helye benne. A tanu, jóllehet karácsontól kezdve majdnem minden 14 napban lenn volt a pinczében, nem látott ott semmi gyanusat. Azt nem tudja, vajjon Ritter Gittel minden évben kitisztogatta-e a pinczét. Ő gyakran járt Ritter Mózeshez de sohasem vette észre, hogy annak Francziskával szerelmi viszonya lett volna.

Telesz Kunigunda elbeszéli, hogy Ritter Mózes őt is több izben ostromolta szerelmi ajánlatokkal. Ő ezt tudtára adta Gittelnek, ki aztán eltiltotta őt házából. **Ritter** Gittel ennek ellenében kijelenti, hogy azért tiltotta őt el házától, mivel rossz hire volt a faluban, nem akarta tehát, hogy leányaival közlekedjék, **Telesz** János az előbbi tanu férje azt vallja, hogy felesége elmondta neki Ritter szerelmi ajánlatait, de ő nem merte azt kérdőre vonni, mert félt, hogy meg találná őt boszorkányozni. (Derültség.) Ellenkezőleg, még gyakran meg is látogatta Rittert és ádvent első vasárnapjának délutánján is nála volt, de naplemente előtt eltávozott onnan. Feleségével a legjobb egyetértésében él és sohasem hallotta rossz hirét.

Id. **Gaborszki** Adalbert elbeszéli, hogy ama napon, melyen Francziska eltünt, Ritternél volt, de naplemente előtt távozott onnan. A tanu még ujév előtt ráakadt telkén a meggyilkoltnak egy hajfonatára. E hajfonatot valakinek oda kellett vinnie, mert lehetetlen, hogy a viz sodorta volna oda. A hulla fölfedezése előtt Ritter Mózes egyik lánya odajött hozzá és ezt mondta neki: «Ha cserjéid közt valahol megtalálnád Mnich Francziskát, megijednél tőle.» Az ő leánya e nyilatkozat következtében fölszólitá őt, hogy keresse Mnich Francziskát, mire ő azonban nevetve azt válaszolta, hogy már ugyis mindenütt kereste, de nem találta.

Erre a tárgyalást felfüggesztik és délután 3 órakor folytatták a tanuk kihallgatását.

Dzseviczki Jakab lelkész ezeket vallja: Mindenekelőtt tiltakoznom kell ama többször ismételt vád ellen, mintha én a keresztény cselédeknek megtiltottam vo na, hogy zsidóknál szolgálnak. Ez nem áll. Én csak arra ügyeltem, hogy a zsidóknál szolgáló keresztények ne hanyagolják el vallásuk gyakorlását. A mi a szóban forgó esetet illeti, arról a következőket mondhatom: 1881. év tavaszán Biel Katalin koldusnő hozzám jött, elmondva, hogy Mnich Francziska és gazdája, Ritter között szerelmi viszony áll fön. Én azonnal magamhoz idéztettem a lányt és szemrehányást tettem neki a hallottak miatt. Ő határozottan tagadott mindent. Nemsokára azonban a viszony az egész faluban nyilvánvalóvá lett. Kevéssel azután a koldusnő ismét hozzám jött, elmondva, hogy intéseim semmit sem használtak, mert Francziska folytatja Ritterrel való viszonyát. Ismét magamhoz hivattam Francziskát és ráparancsoltam, hogy hagyja el szolgálatát. Később azt hallottam, hogy Francziska még mindig közlekedik Ritterrel, noha már nem szolgált nála. A Mnich Francziska eltünése napját egész határozottsággal tehetem 1881. deczember 4-kére, mert bizonyosan tudom, hogy ezen a napon veszett el. *Az elnök:* Mikor értesült ön Mnich Francziska eltünéséről? *A tanu:* Csak február közepe táján. Kérdeztem sokaktól, hogy hova lehetett s mindenkitől csak azt hallottam, hogy alkalmasint valamelyik rokonához ment. Csak február végén terjedt el az a hir, hogy Francziska áldott állapotban volt Rittertől, s hogy ez gyilkolta meg őt. Én azonban nem hittem el ezt, mert Rittert becsületes és tisztességes embernek tartottam. Ritterrel a legjobb szomszédságban éltem, nagyon gyakran beszélgettem vele, sokszor megkérdeztem tőle kivancsiságból, hogy mikor adja férjhez a leányát. Strochlinszkinek nagyon rossz hire volt a faluban s én sem biztam benne soha. Ritkán járt a templomba s csak a Mnich Francziska eltünése után kereste föl gyakrabban az isten házát. *Az elnök:* Mit tud mondani tisztelendőséged Ritter Gittelről? *A tanu.* Ritterné valódi jó parasztasszony volt, dolgos és tisztaságszerető, mindig otthon üldögélt és sohasem hallatszott felőle semmi rossz hir.

Ritter Gittel (mélyen meghajtja magát a lelkész előtt és sirva mondja): Nagyon szépen köszönöm, tisztelendő uram, azt a jó bizonyitványt, melyet rólam és férjemről adni kegyes volt.

Ez a jelenet, valamint a lelkész vallomása is nagy hatást tett az egész hallgatóságra, különösen az esküdtekre. E tanut a vizsgálat során és az első végtárgyaláson nem hallgatták ki.

Dzseviczki János káplán, az előbbi tanunak fivére, jelen volt, mikor Strochlinszki Lukasek albiró lakásán vallomást tett; akkor tagadta, hogy ő ütötte a baltával Mnich Francziskát s azt állitotta, hogy ezt Ritter Mózes tette.

Svinniczki Tamás luczai községi biró, *Lukasek* Staniszló albiró és *Luka* János földmives szintén azt vallják, hogy Strochlinszki megvallotta előttük tettét. Igy nyilatkozik *Pittera* Ferencz tanu is. *Bara* Ignácz nagyobb pénzösszeget látott Strochlinszkinál s azt hitte, hogy ez a pénz lopásból ered.

Lukasek Mária, Katalin, Solome és Anna tanuk *Radomszka* Katalinnal együtt a következő körülményről tesznek bizonyságot: Felber Mendel még a holttest fölfedezése előtt náluk volt s azt mondotta, hogy a Mnich Francziska már nem él. Mikor ezt a nyilatkozatot megtette, zavarba esett és elpirult. Az utolsó tanu hozzáteszi még, hogy ezt a jelenetet azért tartotta ugy eszében, mert Lukasek Mária mondta, hogy a Felber nyilatkozatát jól meg kell jegyezni, mert még szükség lehet reá.

Az elnök elhalasztja a tárgyalást hétfőre.

— A tárgyalás hatodik napja. —

Krakó, okt. 6. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A tárgyalás elején tudatja az elnök, hogy Borinszki ügyvéd atyja halála miatt lemondott a védelemről s helyette dr. Kapiszevszki fogja Strochlinszkit védeni.

Noszter A. tanu előadja, hogy Ritter az 1882 dik év farsangján azt beszélte neki, hogy Francziska áldott állapotban volt, Bieltől, ki őt belökte a vizbe, Rittel Gittel már a holttest fölfedezése előtt panaszkodott neki, mennyire bántja őt az a hir, melyet faluszerte beszélnek, hogy ők gyilkolták meg a Mnich Francziskát s vérével pászkát sütöttek. Nem tud ő erről semmit. A tanu kijelenti azt is, hogy egy vasárnap este találkozott a rimanovi vásárra menet Strochlinszkivel. Ez az Andrásnapi vásár idején volt s akkor Mnich Francziska még élt.

Gaborska Anna elbeszéli, hogy mikor Ritter Gittellel a fölfedezett hulla megszemlélése után hazatért, ez igy nyilatkozott: Most az emberek azt fogják mondani, hogy a zsidók mészárolták le Mnich Francziskát, mert sokat járt hozzánk.

Slonina Kati azt vallja, hogy Ritter lánya az ő atyja előtt azt mondta, meg fog ijedni, ha a cserjék között fölfedezi Francziskát. A tanuban ez gyanut keltett, vajjon nem fekszik-e valóban Francziska holtan a bokrok között. Ezért fölszólitotta atyját, hogy keresse Francziskát.

Saro Zsófi 1882 első hónapjaiban Ritternél volt szolgálatban. A pinczébe sohasem engedte egyedül menni Ritter Gittelt, hanem mikor burgonyát kellett fölhozni, Gittel előre ment és a pinczéből a tanunak fölnyujtotta a burgonyát. **Szurlej** Ferenczet, a ki ugyanott állott szolgálatban, sohasem küldték le a pinczébe.

Korab Katalin és **Stachovicz** Mária előtt Felber Hersch a hulla fölfedezése előtt állitólag ugy nyilatkozott, hogy talán a gonosz szellem valahová elhurczolta Francziskát és megfojtotta.

Szopa Zalamea azt vallja, hogy Ritter Mózes egy izben igy szólt előtte: «Mond meg apádnak, hogy hagyjon föl ama gyanusitgatásokkal, mintha én öltem volna meg Francziskát, mivel tőlem viselős volt; ha engem is belebonyolitanak ebbe a dologba, csak feleségem lesz az oka, ki jószivüségében minden koldust házamba csődített.» A tanu azonban semmit sem szólt erről atyjának.

Rieder Chane, Ritter lányának menyegzőjén kisegitő volt a konyhában. A baltával libákat szeldelt föl és mikor ezzel készen volt, a szekrény alá dobta azt. A felmutatott baltában ugyanazt ismeri fel, a melyet ő használt a konyhában. **Az ügyész** e tanuval szemben, ki ma a rzsezsovi tárgyalás alkalmával tett vallomásaitól eltérőleg tanuskodott, föntartja magának a jogot, hogy hamis tanuzás miatt vád alá helyezését kérje.

Nirnberg Necha elbeszéli, hogy advent egyik szombatján Mnich Francziskát egy kocsin látta és erről Rittert értesitette.

Dr. **Barzycki** strzsizsovi járásorvos fölbonczolta a hullát és a méhből praeperatumokat készitett, melyeket részletesen leir. Kijelenti, hogy Strochlinski testét is megvizsgálta, de azon ütés nyomait nem vette észre. Dr. **Bandrovszki** látta a föntemlitett praeparatumokat, melyeket azonban rothadásuk miatt még a rzsezsovi tárgyalás előtt meg kellett semmisiteni. **Rosenblatt** védő kérdésére mind a két orvos konstatálja, hogy a méhben a leghosszabb vágás csak 9 centiméternyi volt. Dr. **Brozinski** szakértő kijelenti, hogy Rosner és Mars orvosok látták az emlitett praeparatumokat és ők fölvilágositást adhatnának róla. Az *ügyész* inditványozza beidézésüket.

Felber Mendel tanu azt vallja, hogy Strochlinszki rymanovi vásáron volt.

Neumann Chiel tanu előadja, hogy Ritter Mózes 1881. deczember 4-én reggel 10 óra tájban nála volt s át akarta adni 200 forintot a hozomány fejében, de ő nem fogadta el. Ritter délig maradt a tanunál s akkor elment Felber Simonhoz. — A kihallgatás alatt ellenmondásokba keveredik a tanu, különösen az időre nézve, minélfogva hamis tanuság miatt *letartóztatását kéri az ügyész.*

Dr. **Rosenblatt** kimutatni igyekszik, hogy az ügyész inditványa törvénytelen, dr. **Machalszki** pedig arra utal, hogy ha letartóztatják mind a mentő tanukat, akkor a védelem nem felelhet meg hivatásának.

A **törvényszék** később fog határozni.

Diamant Salamon és **Hersch** tanuk elmondják, hogy ők 1881. deczember 5-dikén megvették 4000 forintért Golszkiné erdejét s aznap találkoztak a vysokai vendéglőben Ritter Mózessel s kölcsön kértek tőle foglalóul 200 forintot. Diamant Hersch egy nappal előbb (deczember 4-én) is látta Rittert, ki azt mondotta neki, hogy Neumannhoz megy letenni a hormányt.

Dr. **Machalszki** védő Golszkiné megidézését ajánlja, hogy felvilágositást adhasson arról, mely napon adta el erdejét.

Baranszka Agota 1881. advent hetében Neumannál szolgált. Elmondja, hogy egy vasárnap reggel hozzájuk érkezett Ritter Mózes. Mikor az ágyakat vetette, kigyuladt a kémény s Ritter is segitett oltani. Azért emlékszik oly jól mindenre. Ritter délig maradt náluk.

Hosszabb tanácskozás után elvetette a törvényszék az ügyész inditványát, mely Neumann letartóztatását sürgette, valamint Machalszki védőét is, ki Golszkiné megidézését kivánta.

A tárgyalás esteli nyolczadfél óráig tartott.

HÁZASSÁG.

— **Tóth Gusztáv** birtokos Haraklányban a mult héten tartotta esküvőjét Dobay Berta kisasszonynyal, Dobay Antal nagybirtokos szeretetreméltó leányával. Násznagyok voltak a menyasszony részéről Jeney István és neje, a vőlegény részéről dr. Balássy Endre és neje tak, nyoszolyólányok: Baczó Ilon, Beretzky Zsuzsa és Róza, Dobay Katinka, Viski Ilon, Zsótér Sárika (Szegedről), vőfélyek: Balássy Miklós, Baranyi Gáspár, Bideskuthy György, Dobay Károly, Györffy Pál br., Oláh László. Az esketési szertartást Fejér György ev. ref. lelkész végezte. A diszes vendégkoszoruban ott volt Szilágymegye főispánja, Dobay Zsigmondné, Fejér Györgyné és leánya, Nagy Berta, Teleky Albertné és leánya, Viski Ferenczné stb. Az esküvőt lakoma és tánc követte.

— **Máté Péter** e hó 4-én tartotta esküvőjét Losonczon Balázs Vilma kisasszonynyal, Balázs Mihály losonczi polgár leányával. Az esketést a menyasszony rokona Margócsy József ev. lelkész végezte, ki emelkedett szellemü beszédet intézett a fiatal párhoz.

— **Simonffy Emil**, Simonffy Sámuelnek, a debreczeni ügyvédi kamara elnökének fia eljegyezte Pruschinovszky Olga kisasszonyt Temesvárról.

— Dr. **Petheő Richard** kir. kincstári jogügyi fogalmazó, gyöngyösi Petheő Vilmos és földvári és bernáthfalvi Földváry Mária fia e hó 5-én Domonyban, (Pestmegye eljegyezte) özvegy szentmiklósi és óvári báró Pongrácz Anzelmné, szül. simonyi és varsányi Simonyi Sarolta leányát, Ilonát.

— **Bronos Margit** kisasszonyt, Bronos István földbirtokos leányát e napokban jegyezte el Rimaszombat egyik köztiszteletü orvosa, dr. Löcherer Tamás.

— **Braun Ede**, a Neumann-féle aradi szeszgyár derék fiatal tisztviselője jegyet váltott Székesfehérvárott Reichenthal Etel kisasszonynyal, Reichenthal N. özvegyének kedves leányával.

GYÁSZROVAT.

Lichner Pál, a magyar classica philologia egyik legérdemesebb, de mindig szerény munkása, ma elhunyt Pozsonyban, hol évek hosszu során át müködött az ev. lyczeumon, mint a görög és latin nyelv tanára. A boldogult hatvan évre terjedt élete csöndes munkásságban folyt le. Mint tanár és mint tudós egyaránt nagy érdemeket szerzett a filologia terén, maradandó müvekkel gazdagitva a szakirodalmat. A magyar tudományos akadémia 1859 decz. 16-án levelező tagjai sorába választotta a jeles nyelvbuvárt, kinek elhunytát ma az akadémia palotáján gyászlobogó hirdeti. Lichner családot nem hagyott hátra.

Báró Szentkereszty Lina, ifjabb báró Szentkereszty Zsigmond marosvásárhelyi kir. táblai elnöki titkár nagynénje, 73 éves korában jobblétre szenderült.

Lévay Teréz asszony, Lévay Imre, a veszprémi kegyes-tanítórendi főgymnázium érdemes igazgatójának s a *Veszprémi Közlöny* szerkesztőjének édesanyja e hó 2-án Makón végelgyengülésben meghalt.

Güthori **Földes György**, hevesmegyei földbirtokos e hó 2-án, élete 48-ik, boldog házassága 23-ik évében agyszélhüdés következtében Gyöngyös-Patán elhunyt.

Pásthy József budapesti postatiszt meghalt 26 éves korában. Halálát neje és kis gyermeke gyászolja.

Id. Lakits Istvánné szül. frivaldi Frivaldszky Mária asszony Nemes-Pannon élete 40. évében elhunyt.

Neogrády József, verőczei bányatulajdonos, e hó 6-án élete 52. évében szélhüdésben meghalt. Temetése holnap lesz Verőczén.

Makart temetése.

(Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.)

Bécs, okt. 6.

Makart temetése ma délután három órakor nagy fénynyel s a közönség rendkívüli részvéte mellett ment végbe. Már két óra felé ezerek és ezerek vonultak a gyászházzá változott müterem felé. A müvészek házának tájéka, a Karlskirche és azok az utczák, terek, melyeken a gyászmenet elvonulandó volt, óriási tömegek tolongtak s a néptenger egyre nőtt az utczákon, melyek mentén a fekete fátyollal bevont lámpákban minden gázláng égett, komor impozánsságot adva a nagyszerü képnek.

A koszorukkal, pálmaágakkal és virágokkal elözönlött müteremben egy órakor forrasztották be ólommal a koporsót. A gyászszobává vált pompás atelierben egyre csöndesebbé lett. Halkan vonultak a koporsóhoz a családtagok s a ház benső barátai, mig kivül a müvészek egyesületének (Künstlergenossenschaft) kétszáz tagja égő fáklyákkal állt az épület előtt. A beszentelés szertartása alatt Makart özvegye Linda Berta asszony hangja törte meg a mély csöndet. Makart két gyermekét átkarolva felsikoltott: «Enyém vagy, maradj itt, ne hagyj el!» aztán ájultan rogyott össze.

Ezután a ravatalt környező számtalan gyertyát kioltották s a koporsót a virágokkal boritott nyolczfogatu halottaskocsira helyezték. A gyászkocsi előtt három koszorukkal megterhelt szekér haladt. A menet három órakor vonult a Karlskirchehez. A gyászkocsi előtt a képzőművészeti akadémia növendékei haladtak és heroldok lovagoltak, égő lámpákat vive. A gyászolók a virágos fogatok után mentek, mig két oldalt a müvészek egyesületének tagjai képeztek mozgó sort kétszáz fáklyájukkal. A Karlskirche előtt óriási néptömeg gyült össze. Kétszáz rendőr alig tudta föntartani a rendet. Szorongásig tömve volt a feketével bevont templom is. A koporsót a tornyokból harangzugás s a khórusról gyászkürtök riadója fogadta. Jelen volt a templomban Hoffmann báró főintendáns, Teschenberg miniszter, Westermayer udvari tanácsos, továbbá a polgármesterek, a községtanács tagjai, számos tanár és a *férfi-dalegyesület tagjai*. Az egyházi szertartás bevégzése után Papier és Kaulich asszonyok s Winkelmann és Skaria, az udvari operaszinház tagjai a *Es ist bestimmt in Gottes Rath* dalt énekelték, mire a férfi-dalegyesület a *Wanderers Nachtlied* éneket adták elő. A templomtól a gyászmenet a széles Lastenstrassén, a Elisabetbrücken és a Lothringenstrassén át a Künstlerhaushoz vonult, melynek portáléja és ablakai feketével voltak bevonva s homlokzatáról három óriási gyászlobogó lengett. Itt *Streit* tanár, az egyesület elnöke mondott bucsuzót és letette az egyesület nevében a koporsóra a Tilgner szobrász rajza után készült roppant koszorut.

Erre a fáklyákat kioltották s a gyászmenet a Kärnthnerringen, Schwarzenbergplatzon és Rennwegen át a központi temetőbe vonult, hol a sirnál *Gräfe* képiró mondott végbucsut az elhunyt nagy müvésznek. Mielőtt a koporsót leeresztették a gödörbe, az özvegy jajveszékelve rávetette magát a koporsóra és csak nagy nehezen lehetett elvinni onnan.

*

Makart képei el vannak szórva az egész világon; nagyobb alkotásait a nyilvános képtárak váltották magukhoz. A berlini nemzeti képtár *Cornaro Katalint* birja, a stuttgarti képtár *Kleopatra utazásá*-t, a hamburgi műcsarnok *V. Károly bevonulásá*-t. A *Diana vadászata* egy müncheni mükereskedő révén Amerikába jutott. *A négy évszak, Leda a hattyuval* és a kilencz *Abundantia*-kép Oroszországba került. *A modern amorettek*-et egy Pálffy gróf vette meg, *A hét főbünt* pedig egy firenzei bankár. Bécsben az elhunyt müvésznek csak *Juliá*-ját őrzik, a többi kép mind magántulajdon. Dumba képviselő ebédlőjét és könyvtárát Makart képei diszitik; az ezüstlakodalmi vázlatok közül huszonhármat dr. *Rappaport*, a szépmüvészeteket lelkesen pártoló pénzügyi kapaczitás, tizennyolczat pedig az angol királynő egyik veje szerezte meg. A *Kleopatra halála* Leitenberger báró képtárát ékesiti. Ezeken kivül számos arczkép van gazdag bécsi polgárok tulajdonában. A *Bacchus diadalmenete*, melyet Makart a «vig opera» számára festett, később készült el, s Angolországba vándorolt. *A fellah-leányok*-kal Wagner Richardot ajándékozta meg a mester s e kép most a Wahnfriedben pompázik, *A nyár, Az öt érzék* és *Judith* Makartnak több más festményével együtt mükereskedők raktáraiban várja vevőjét.

TÁVIRATOK.

Bécs, okt. 6. Az Armee-Verordnungsblatt ma kiadott száma jelenti, hogy br. Dumontin János hadtest-parancsnok, altábornagy, a számonfelüli várakozási illetékü szabadságolt állományba helyeztetik s egyuttal a 2-od oszt. Lipótrend-keresztjét kapta a 3-ad oszt. hadi éremmel; helyére báró Teuchert-Kaufmann Frigyes neveztetett ki a 14. hadtest parancsnokának és Tirol-Vorarlberg védelmi parancsnokának. Jelenti továbbá báró *Franz* Ferdinand altábornagynak, ki beosztva volt a 11. hadtest parancsnoksághoz, áttételét a számonfelüli várakozási illetékü szabadságolt állományba; azután *Kukulj* Péter altábornagy, a 9. gyalog-hadosztály parancsnokának beosztását a 11. hadtest parancsnoksághoz, továbbá hohensterni *Borofini* Gusztáv vezérőrnagy. a 10. gyalogdandár parancsnokának kinevezését a 9. gyaloghadosztály parancsnokául; továbbá a számfeletti várakozási illetékkel szabadságolt dresdenbergi *Stransky* Ferencz altábornagynak ujra beosztását a tényleges szolgálatba és annak kineveztetését Komárom parancsnokává, továbbá jelenti a 2-ik számu hadtest tüzérségi igazgatójának gerlichsburgi *Gerlich* Rudolf altábornagynak krakói várparancsnokká, és a 72-ik gyalogsági dandár parancsnokának, *Demel* Gusztáv vezérőrnagynak a 12-ik gyalogsági hadosztály parancsnokává, az 1-ső sz. tábori tüzérezred parancsnokának, *Snetiwy* Vincze ezredesnek a 11. hadtest tüzérségi igazgatójává, a 9. lovassági dandár parancsnokának, *Pokorny* Lajos vezérőrnagynak az 5. gy.-hadosztály parancsnokává, galantai *Galgóczy* Tódor ezredesnek a 3. sz. huszárezred parancsnokának a 9-ik lovassági dandár parancsnokává és végre szt-görgeni *Görger* Ottó ezredesnek a 3-ik számu huszárezred parancsnokává történt kinevezését. Továbbá *Pancz* Viktor altábornagynak, az 5-ik számu gyaloghadosztály parancsnokának, nyugdijállományba való helyeztetését, ki egyuttal a Lipót-rend lovagkeresztjét kapta, jelenti a katonai érdemkeresztnek Stanger Vilmos és Moravetz Ottó törzskari ezredeseknek történt adományozását és a 43-ik gyalogsági sorezred ezredese, Putsch Ferdinándnak és a krakói tüzérségi szertár-parancsnok, Wartatot Antal ezredesnek a nyugalmi állományba történt helyezését, egyuttal a vaskorona-rend 3. osztályának az utóbbi részére történt adományozását.

Bécs, okt. 6. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A városi építészeti hivatal egyhangulag elhatározta, hogy a Stadttheaternek ujból való fölépitését jóváhagyólag fogja a tanács elé terjeszteni, mivel az ujjáépités alkalmával biztonsági szempontból még tovább fognak menni, mint azt a fönnálló rendeletek követelik.

Bécs, okt. 6. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. *Primrose* ezredes angol katonai attaché az expediczionális hadtestben, mely Szudánba megy, parancsnoksági állást kap s Bécset egy időre elhagyja, de küldetésének befejezése után ujra visszatér állására. Alaptalan az a hir, hogy ez állásáról lemondott, vagy elbocsáttatott volna, valamint alaptalanok ez állitólagos lemondás okául felhozott verziók is. (Primroseról ugyanis azt híresztelték, hogy azért hagyta el Bécset, mert egy hadgyakorlaton hivatlanul jelent meg s onnan elutasitották.)

Prága, okt. 6. A tartománygyülés községi bizottságában kijelenté a kormány képviselője, hogy a kormány *Herbst* inditványával szemben az egyes kerületeknek nemzetiségek szerint való különválasztását illetőleg, nem foglal el tagadó álláspontot, ha t. i. a különválasztás maga az illető lakosság által kérelmeztetik és a különválasztás ellen sem földrajzi, sem pedig pénzügyi akadályok nem forognak fenn. A másodfoku biróságoknak e tekintetben való módositásába azonban, mire Herbst inditványában utalás történik, a kormány nem egyezhetik bele a közigazgatás és igazságszolgáltatás egységes volta érdekében.

Trieszt, okt. 6. A tartománygyülést *Barroni* tartományi főnök hazafias irányu beszéddel ma megnyitotta.

Trieszt, okt. 6. (Az «Egyetértés» távirata.) A félhivatalos *Adria*-nak jelentik Bécsből, hogy a kormány a parlamenti szünetek után hiteljavaslatot terjeszt elő a végből, hogy Triesztben uj állami épületet emelhessen, melyben a tengerészeti hatóság, a posta- és távíró-igazgatóság hivatalait helyeznék el.

Gleichenberg, okt. 6. (Az Egyetértés távirata.) Pol. Corr. Milán Szerbia királya a hét végén utazik el, s Bécsben való 5—6 napi tartózkodása után Belgrádba utazik.

Kopenhága, okt. 6. Az *országgyülést* a király ma trónbeszéddel nyitotta meg. A trónbeszéd kiemeli, hogy a Christianborg-palota leégése komor gondolatokat ébreszt, de szolgáljon e szerencsétlenség figyelmeztetésül arra, hogy az ország és a nép jóllétére egyetértésben kell munkálkodni. A trónbeszéd melegen ajánlja, hogy az ország önállósága czélszerü védelmi intézkedések által biztosittassék és azon reményt fejezi ki, hogy az ország jólléte érdekében teendő egyéb intézkedéseket is siker fogja koronázni. A király kilenczszeres éljennel üdvözöltetett. — Az országgyülés volt elnökeit ismét megválasztotta, mire négy hétre elnapoltatott.

Kopenhága, okt. 6. (Az »Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. A *christanborgi palota égése alkalmával eddig még nemismert számu emberélet is esett áldozatul.* A mentés körül foglalatoskodó katonák idejekorán nem menekülhettek az épület helyiségeiből, melyekben eltévedtek. A képviselőház irattárában számos fontos okmány és a könyvtár számos darabja áldozatul esett a tüznek.

Kopenhága, okt. 6. *Philippsborn* német követ a diplomácziai testület nevében részvétét fejezte ki a király ama veszteség alkalmából, mely a királyt és az országot a Christianborg-palota leégése által érte.

Róma, okt. 6. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Monsignor Schiaffinót a pápa a rendkivüli egyházi ügyek titkárságának fontos állására nevezte ki. Vatikáni körökben azt hiszik, hogy e kinevezés a külföldön jó hatást fog kelteni.

Páris, okt. 6. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. Londonban az Egyiptomra vonatkozó konferenczia fölött előnyt adnak a kabinetek közt való direkt tárgyalásoknak, mig Párisban a konferenczia mellett vannak. Mióta az angol kabinet meggyőződött arról, hogy az európai egyértelmüség az egyiptomi kérdésben sokkal szilárdabb, mint előbb Angliában hitték, az egyiptomi kabinet által elkövetett jogsértéssel szemben, habár az bizonyosan angol támadásra történt, teljes tárgyilagosság mutatkozik s a felelősséget egészen Egyiptomra ruházzák. Angolország direkt előzékenységet mutat a mennyiben a hatalmaknak ujabb javaslatokat helyez kilátásba, a melyeket csak akkor fog előterjeszteni, ha Northbrook meg teszi jelentését. Egész bizonyosra veszik, hogy Egyiptom legkésőbb október hó 25-én jogtalan intézkedéseinek visszavonása és megnyugtató biztositások által igyekezni fog kiengesztelni a hatalmak jogosult rosszalását.

London, okt. 6. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *Granville* támaszkodva Northbrook előleges jelentésére körjegyzéket intézett a hatalmakhoz, a melyben előadja Northbrook fejtegetéseit s kinyilatkoztatja, hogy az ország állapota elodázhatlanná teszi a kiadások apasztását s egyidejüleg a földadónak leszállitását, ép ugy mint azt Baring s Blum javaslatai annak idején a konferenczia előtt ajánlották. Az államadóssági szelvények megröviditése a költségvetési egyensuly helyreállitásáig kikerülhetetlen, de lehetséges, hogy nem lesz folytonos. A körjegyzék ismételten hangsulyozza, hogy Angliának legőszintébb kivánsága Egyiptomban csak a többi hatalmakkal egyetértőleg járni el s legkevésbbé sem szándéka kizárólagos előjogot igényelni. A körjegyzék mindamellett semmi módozatot nem tartalmaz arra nézve, hogy a hatalmak közös müködése mikép nyerjen kifejezést. (N. Fr. Pr.)

London, okt. 6. (Az «Egyetértés» távirata.) Lord *Granville* az egyiptomi pénzügyi kérdés tárgyában körlevelet intézett ama hatalmakhoz, melyek a törlesztési alap felfüggesztése ellen tiltakoztak s megkérte őket, hogy legyenek türelemmel, a mig megérkezik lord *Northbrook* jelentése, melyet november elejére várnak. A jegyzék sejteti, hogy az alexandriai kártéritések kifizetése végett alkalmasint szükséges lesz, hogy a kötvénytulajdonosok ujabb áldozatokat hozzanak.

London, okt. 6. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A mai miniszteri tanácskozás fogja megállapitani a főrendiházzal való kiegyezés módozatait.

Páris, okt. 6. (Az «Egyetértés» távirata.) Fournier parancsnoknak Li-Hung-Csánghoz intézett jegyzékének egy a khinai kormánytól beküldött facsimiléjét 1884. május 17-ről itt hamisitottnak tekintik.

Hong-Kong, okt. 6. A franczia csapatok *bombázás után elfoglalták Tamsuit.* Három zászlóalj tengerész-katonaság elindult Tamsuiból, hogy a kelungi csapatokkal egyesüljön.

Páris, okt. 6. A szajna-megyei prefekturának ma egy utcza kiszélesbitése czéljából a Nicolas de Champs templom sekrestyéjét el kellett volna foglalnia. A prefektura kiküldöttje nem tudván igazolványt felmutatni, a lelkész megtagadta a templom kulcsának kiszolgáltatását. E közben azonban a *néptömeg behatolt a templomba és a «Marseillaise»* éneklése mellett különféle kihágásokat követett el.

Páris, okt. 6. (Az «Egyetértés távirata.) A tegnapi longchampi futtatások alkalmával a közönség valami félreértés következtében bántalmazni kezdett néhány jockeyt, mert azt hitte, hogy azok a lóversenynél csalást követtek el. Ezt az esetet tegnap tulzottan közölték a lapok.

Páris, okt. 6. (Az «Egyetértés» távirata.) Az 1889-iki világkiállitás szinhelyéül a bois de Bouloguet szemelték ki.

Bukarest, okt. 6. (Az «Egyetértést» távirata.) Pol. Corr. A *romániai királyi* pár Sigmaringenbe való utazását Bécsben csak néhány órára szakitja meg, de visszautazása alkalmával több napig Bécsben marad.

Bukarest, okt. 7. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. *Carp* volt bécsi ruméliai követet Budapesten már bucsukihallgatáson fogadta Ferencz József uralkodó. Carp állását már véglegesen elhagyta.

Szófia, okt. 6. (Az Egyetértés távirata.) Pol. Corr. Sándor fejedelem hosszabb távollét után e hó 8-án hir szerint visszaérkezik Szófiába. Nővérével Erbach-Schönberg grófnővel és ennek férjével e hó 2-án hagyta el Várnát és három napig Ruscsukban időzött.

Moszkva, okt. 6. A «Moskowskija Viedomosti» abban a körülményben, hogy Németország mint Oroszországgal barátságos viszonyban álló hatalom, követséget létesitett Teheránban, nagy előnyt lát Oroszországra nézve. Németország Persiában közvetlenül nincs érdekelve. Ez uj követség által Angolország tulságos befolyása ellensulyozást nyer.

Szuez, okt. 6. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *Mekkai* sürgöny szerint ez évben a *Mekkába való zarándoklásban* körülbelől 80,000 zarándok vett részt. Az egészségi állapot Mekkában s a zarándokok közt teljesen kielégitő.

Kairó, okt. 6. Wolseley tábornok vasárnap délután Vádi-Halfába érkezett és megérkezése után azonnal fogadta *Earle* és *Wood* angot tábornokokat. Lord *Northbrook* ma este Asszuánba megy.

A horvát tartománygyülés.

Zágráb, okt. 6. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A házszabályok határozatai ellenére az ellenzék módot talált arra, hogy igazolási vitát idézzen elő. A mai első tanácskozás tárgyát a választások és az általános igazolás képezték. A beérkezett kérvények közt van egy sürgősségi inditvány, melyet *Derencsin* fogalmazott és *Mazura* nyujtott be és a mely bizottság kiküldését kéri a végből, hogy az *a kormánynak és közegeinek a választások alatt tanusitott magatartását* megvizsgálja. Az inditvány 35 állitólagos törvénysértést sorol föl, melyekre részint a választások ellen benyujtott kérvények, részint hirlapi közlemények és magánértesitések alapján történik hivatkozás és melyek — mint az inditvány kiemeli — nem csupán a választási szabadság legelemibb fogalmaival ellenkeznek, hanem a sérthetetlen személyes szabadság és házi jog szabályaival sem egyeztethetők össze.

Napirendre térve, *Markovics* megokolja ama javaslatát, hogy mindama választásokat, melyek ellen kérvények érkeztek be, a tartománygyülés plenumában tárgyalják.

Czernkovics: E javaslat elméletileg megállhat, de gyakorlatilag nincs értelme. Föl lehetne fogni az esetben, ha de lege ferenda volna szó, de itten a törvény alkalmazása forog szóban és igy a javaslat megokolatlan. Az ügyrend értelmében az osztályok véglegesen igazolják a benyujtott mandátumokat és csak kétes esetekben dönt a tartománygyülés.

Mazura vitatja az előtte szóló véleményét, hogy a Markovics által inditványozott eljárás meghiusitaná a tartománygyülés megalakulását és azt hiszi, hogy a tartomány mindama kérdésekben, melyek beléletére vonatkoznak, egyedül illetékes.

Spevecz kifejti, hogy Markovics javaslata homlokegyenest ellenkezik a házszabályokkal. Hivatkozik a korábbi tartománygyülések praxisára, különösen az 1875. és 1878. évi tartománygyülések eljárására.

Radosevics: Minden törvényesen benyujtott tiltakozás kétessé teszi már magában véve is a választást, s az ilyen választást nem verifikálhatja a bizottság, hanem azt a tartománygyülés elé kellene terjeszteni.

Zsivkovics azt akarja, hogy itt ne a többség ereje, hanem a meggyőződés hatalma döntsön.

Starcsevics: Ti elméletről és gyakorlatról beszéltek egyszerre; az elmélettel csak meg tudnék barátkozni, mert az nem árt senkinek, de a gyakorlat megöl minket és titeket is. A horvát tartománygyülés többségei sohasem riadtak vissza az ellentmondásoktól s szuronyokkal adták meg azoknak az argumentumok hatalmát.

Krsnyavi (közbekiáltva): Ti pedig fütykösökkel és revolverekkel támadtok. (Felkiáltások a jobboldalon: Ugy van!)

Starcsevics: Ugy kellene, hogy agyonlőjjünk mindnyájatokat. (Nagy zaj.)

Gyurkovics: Vonja vissza!

Starcsevics kimutatni igyekszik, hogy a kormány közegei meghamisitották a választási lajstromokat. Körösön, hol őt Miskatovics ellenében megválasztották, néhány lelkész lemásolta a választók névsorát s a szavazó helyen egészen más neveket olvastak föl. A kormány lánczon tartja a hivatalnokokat, mint a hogy a kutyákat szokták. Megparancsolta nekik, hogy a kormánypárti jelöltek mellett agitáljanak és szavazzanak. Ennek következtében minden választás érvénytelen. «Ti játszotok a királylyal is!» (Zaj a jobb oldalon. Fölkiáltások: Visszaéltek az uralkodó nevével! Megmutatták ezt Körösön is.)

Starcsevics (folytatva): Elbocsátottátok Kamenárt, mert brutálisan bánt a néppel és elsikkasztotta az iskolapénzeket, de a mikor látták a jaskai választóhelyen a kormány közegei, hogy a starcsevista jelölt győz, parancsot kaptak az összes hivatalnokok, hogy Kamenárra szavazzanak. Hát nem nyilvánvaló dolog, hogy ti támogattok lopást és csalást, vagy talán méltatlanul vádoltátok Kamenárt, hogy megszabaduljatok egy ellenzéki embertől? Feleljetek, ha tudtok felelni. A szónok fölemliti még, hogy egy községi birót elmozditottak, mert az ellenzék jelöltjére szavazott s kijelenti, hogy Markovics javaslatát pártolja.

Sram beszélni akar.

Starcsevics: Most majd hivatalosan fog beszélni!

Sram (izgatottan): Magyarázza meg szavait? Helyt állok mindenért s kész vagyok önnek bármiféle elégtételt adni. (Zsivió-kiáltások a jobboldalon.)

Starcsevics: Önt a zágrábi második választókerületben a hivatalnokok választották meg. Hozzák ide a választók lajstromát, hadd lássa meg mindenki, hogy hány független ember adta önre szavazatát.

Sram: Kimutatja mindenekelőtt a házszabályok alapján, hogy a Markovics-féle javaslatot elfogadni sehogy sem lehet. Azután reflektál Starcsevics kifakadására, s azt a többség zajos helyeslése közt visszautasitja. Sok választó az ellenzék terrorizmusa miatt tartózkodott a szavazástól. Nagy bátorság kellett már ehhez is, de még több ahhoz, hogy valaki a nemzetipárt jelöltjére szavazzon. «Büszke vagyok — ugymond Sram — a választóimra, de egyuttal meg is vagyok győződve arról, hogy azok sem vonják meg tőlem tiszteletüket, a kik Starcsevicsre szavaztak.» (Zajos zsivió-kiáltások.)

Kamenár a többség nagy tetszése mellett válaszol Starcsevicsnek. — «Választókerületemben — ugymond — négyszer választottak meg starcsevicsista jelölttel szemben s megválasztanak még négyszer. Mig ti ezreket adtatok választóitoknak, az én választóim nem kerültek soha egy krajczáromba se. Én egy nap alatt többet teszek a hazáért, mint ti egy egész év alatt. (Nagy derültség.) Büszke vagyok, hogy a hivatalnokok reám szavaztak, mert ők a nemzet virágai. S ha a kormány parancsolta meg nekik, hogy reám szavazzanak bizonyára azért tette ezt, mert tudta, hogy engem hamisan vádoltak.

Miután még *Markovics* is beszélt saját javaslata mellett, azt a szavazásnál *nagy többséggel veti el a ház.*

Mazzura okadatolja sürgősségi inditványát s kijelenti, hogy már csak azért is meg kellene választani az ajánlott bizottságot, hogy elnémuljon az a kinos közvélemény, mely azt tartja, hogy ez a testület nem a szabad népakarat kifolyása. A hatóságok érdekei is kivánják ezt, mert azzal vádoltatnak, hogy a választásokon törvénytelenül jártak el.

A tartománygyülés *elveti a sürgősségi inditványt is.*

Zágráb, okt. 6. A tartománygyülés mai ülését Hrvát Mirko elnök nyitotta meg. A kormány részéről Stankovics és Voncsina osztályfőnökök voltak jelen. A napirendre a *képviselők igazolása fölötti vita* van kitüzve. A jegyzőkönyv hitelesitésénél Starcsevics Dávid azt a kérdést intézi, minő oknál fogva nem vétetett fel a jegyzőkönyvbe Tuskán ama nyilatkozata, hogy a Starcsevics-párt az elnök és a jegyzők választásában nem vett részt.

Az *elnök* által adott felvilágositások után a jegyzőkönyv hitelesittetett.

Ezután *elnök* megteszi bejelentéseit, melyek közt az utóbbi tartománygyülés által hozott és szentesitett törvények is előfordultak.

Kamenar azt kivánja, hogy bizottság küldessék ki, mely a közös törvények megvizsgálásával bizassék meg.

Starcsevics Dávid kifogásolja azt a módot, mely szerint a törvények kihirdettetnek és azt czélszerütlennek és elégtelennek tartja.

Markovics inditványozza, hogy a tartománygyülés ama választásokra vonatkozó igazolásokat is vegye tárgyalás alá, a melyeket bár az osztályok igazoltak, azonban ellenök óvások adattak be.

Dr. *Cernkovics* a házszabályok határozmányai alapján ellenzi az inditványt.

Mazura és *Kamenár* az inditvány mellett, dr. *Spevecz* pedig ellene emel szót. Utóbbi kimutatja az inditvány helytelenségét és utal a más parliamentekben divó szokásokra. *Radocsevics* pártolja, *Zsivkovics* ellenzi az inditványt. Utóbbi utal arra, hogy ugyanily nemü vita folyt már 6 évvel ezelőtt. Ma tehát ez egészen fölösleges.

Starcsevics Dávid megtámadja a többséget, melyet erkölcstelenséggel vádol. Beszéde a többség soraiban zajos ellenmondást kelt. Starcsevics szokott modorában kiabál és hadonáz. A kormányt erőszakoskodással vádolja és fölhivja a többséget, hogy addig térjen más utra, mig ideje van rá. Végül kijelenti, hogy elfogadja Markovics inditványát.

Dr. *Sram* beszélni akar.

Starcsevics Dávid közbeszól, hogy Sram most hivatalos minőségben beszél.

Sram élesen válaszol Starcsevicsnek, kijelentvén, hogy ő azt óhajtja, hogy a tárgyalás itt ugy folyjon, a mint müvelt emberek közt szokás. Egyszersmind kinyilatkoztatja, hogy szavaiért minden tekintetben, minden módon helyt áll. (Élénk zsivió a többség soraiban.)

Starcsevics kijelenti, hogy Sramot csak a hivatalnokok választották meg.

Sram hosszabb beszédben czáfolja az ellenzék érveit.

Sram Starcsevics ellen szólalván fel, kijelenti, hogy a mi a választásoknál történteket illeti, a Starcsevics párt volt az, mely még azok ellen is fenyegetőleg lépett fel, kik nem akartak szavazni, minélfogva a választók egy része nem is mert a szavazástól elmaradni és igy meggyőződésük ellen szavaztak. (Élénk tetszés.)

Kamenár visszautasitja a Starcsevics által személye ellen intézett gyanusitásokat és Starcsevicshez fordulva azt mondja, hogy egy Starcsevicspárti őt hamisan vádolta és ez az alispánság titkára, ki valamint több hivatalnok is a Starcsevics-párthoz vonzódik. Én mindenha a Starcsevics-párt ellen fogok küzdeni.

Markovics javaslatát védelmezi.

Mazura egy 35 pontból álló vádlevelet nyujt be, melyben három választási bizottságnak vád alá való helyezését kivánja, a választásoknál előfordult visszaélések czimén.

Zágráb, okt. 6. (O. É.) A nemzeti pártkör mai ülésén a kijelölő bizottság jelentése tárgyaltatott az egyes bizottságok részére megejtendő választásokra nézve.

A KOLERA.

Róma, okt. 6. A tegnapi nap folyamán a következő kolera-esetek fordultak elő: az alessandriai kerületben 2 betegedési és 2 haláleset, az aquilai kerületben 2 betegedési és 1 haláseset, a bergamoi kerületben 8 betegedési és 2 haláleset; a bolognai kerületben 2 betegedési eset, a bresciai kerületben 3 betegedési és 2 haláleset, a casertai kerületben 2 betegedési és 1 haláleset, a cremonai kerületben 16 betegedési és 11 haláleset, a cuneoi kerületben 57 betegedési és 27 haláleset (ebből Dronero városában a legutóbbi két nap alatt 22 betegedési eset), a ferrarai kerületben 5 betegedési és 4 haláleset, a genuai kerületben 43 betegedési és 28 haláleset (ebből *Genua* városában 27 betegedési és 12 haláleset *Spezia* városában 3 betegedési és 7 haláleset), a modenai kerületben 2 betegedési és 2 haláleset, a nápolyi kerületben 66 betegedési és 36 haláleset (ebből *Nápoly* városában 36 betegedési és 25 haláleset); a novarai kerületben 2 betegedési és 1 haláleset; a parmai kerületben 5 betegedési és 3 haláleset, a reggio nell'emiliai kerületben 3 betegedési eset, a rovigoi kerületben 3 betegedési és 2 haláleset, a turini kerületben 7 betegedési és 4 haláleset és Velencze városában 1 betegedési eset.

Trieszt, okt. 6. (Az «Egyetértés» távirata.) *Loreoban* és *Taglio di Po*-ban egy-egy koleraeset fordult elő. Velenczében péntektől tegnap estig nem volt ujabb gyanus eset.

Róma, okt. 6. A szt. Sabina-kórház bezáratott és a személyzet elbocsáttatott.

KÖZGAZDASÁG.

Kolozsvár, okt. 6. (O. É.) A maros-ludasi-beszterczei helyi érdekü vasut kiépitése czéljából egy külföldi ház képviselője és mérnöke tegnap Kolozsvárra érkezett; a kiküldöttek a tervek tanulmányozása után *Herczog* Ödön államvasuti felügyelővel a helyszinére utaztak, hogy a vonalat beutazva részletes jelentést tehessenek.

Bécs, okt. 6. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *Morvaország helytartósága szintén elrendelte a határzárt Pozsonymegye ellen,* de e rendelet, ép ugy az alsóausztriai helytartóé a pozsonyi állategészségügyi bizottság jelentése következtében legközelebb *hatályon kivül helyeztetik.* («W. Corr.»)

Bécs, okt. 6. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A *Weinrich*-czég csődügyében a kereskedelmi törvényszéknél ma délután 1 órakor volt a hitelezők értekezlete, melyen dr. *Mikosch* egyhangulag tömeggondnokká választatott, továbbá megalakitották a hitelezők választmányát. Utóbbi holnapra azonnal értekezletet tüzött ki, melyen a peczeki gyár üzemének folytatásáról hoznak határozatot. Mint a «N. Fr. Pr.» jelenti, a hitelezők megegyeznek abban, hogy a gyár müködésének folytatását lehetővé kell tenni. A peczeki gyárak a legjobb karban vannak. A körülötte fekvő földeken 300,000 mérő áll fölszedésre készen. A községtanács, a földbirtokosok és munkások, kik közül Peczeken 1200 nyer foglalkozást, küldöttségileg kérték a tömeggondnokot, hogy a gyár üzemének beszüntetését ne engedjék meg.

Páris, okt. 6. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *Lesseps* még a Szuez kötvények kibocsátása előtt utazik Egyiptomba a csatorna kibövitésének tanulmányozása végett.

Páris, okt. 6. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *2 órakor zárulnak:* 4½ százalékos franczia járadék 109.07—108.95, osztrák-magyar államvasut 635, osztrák déli vasut 316, olasz járadék 96.60, török vasuti kölcsön 770, egyiptomi 305.62, török sorsjegy 420, ottomán bank részvény 578.75—576.25 Foncier 1316, osztr. tartományi bank 467.50, Szuez-részvény 1915, uj spanyol járadék szelvény nélkül 61.12. Banque Páris 725.

3 óra 40 perczkor zárulnak: 3% franczia járadék 78.37, 4½%-os franczia járadék 109.—, osztrák-magyar államvasut 635, osztrák déli vasut 316, franczia törleszthető járadék 79.65, magyar 4%-os aranyjáradék 78⅜, ottomán bank 567. Lanyha.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

* **A pozsonyi marhavásár.** Pozsonyból jelentik, hogy daczára annak, hogy *Lipthay* István királyi biztos a pozsonyi marhavásárt vészmentesnek nyilvánitotta és a marhavásárnak megtartását szerdára és a juhvásárt csütörtökre megengedte, a bizományosok még sem szándékoznak Pozsonyban mindaddig vásárt tartani, mig az alsóausztriai helytartó rendelete vissza nem vonatik. Ámbár az osztrák kormány kétségtelenül rossz szemmel nézi a pozsonyi marhavásárt, mégis — mint a magyar kormányt táviratilag értesitette — késznek nyilatkozik a rendelet visszavonására, ha a magyar kormány intézkedéseiből a fölmerült marhavész hirlelések alaptalansága kiderül. — Gróf *Széchenyi* Pál földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter ma átiratot intézett az osztrák kormányhoz, melyben hivatkozva arra, hogy a magyar kormány közegei által legszigorubban foganatositott vizsgálat konstatálta, hogy a gyanus marha — mely különben *nem Erdélyből, hanem Bukovinából jött Erdélyen át* — közönséges *bélhurutban* volt beteg, továbbá, hogy nemcsak Pozsonymegye, hanem *egész Magyarország vészmentes*, ama biztos várakozásának ád kifejezést, hogy az osztrák kormány az alsó-ausztriai helytartóság rendeletét *haladéktalanul vissza fogja vonni.* — Kétséget sem szenved, hogy az osztrák kormány e felszólitás következtében rögtön visszavonja a rendeletet, mert ha minden áron marhavészt akar a pozsonyi esetben látni, akkor a vész keletkezése helyét Ausztriában, az az Bukovinában kell keresni, a honnét az a marhaszállitmány érkezett és ez esetben *Magyarországnak kellene Galiczia és Bukovinával szemben határait elzárni.* Ezt valószinüleg meggondolják Bécsben és igy az egész ügy néhány óra mulva el lesz intézve.

* **Vasuti tarifa ügyek.** Belgrádból jelentik, hogy a szerb vasutak tarifapolitikai csatlakozása a magyar államvasutak hálózatához a magyar államvasutakra és a szerb vasutakra szóló tarifák közzététele által megtörtént. E tarifák a zimony-belgrádi összekötő vasutra, valamint Belgrád helyi és átmeneti forgalmára is érvényesek. A magyar államvasutak e Szerbiával való forgalmi összeköttetést a német-szerb forgalomra is kiterjeeztették s a német áruknak Szerbia felé irányuló átmeneti forgalma részére 2·2 egységtételt állapitottak meg. E rendszabályok messze terjedő tarifapolitikai rendszabályokat fognak maguk után vonni, minek következtében az érdekelt vasutak folyton tartanak tanácskozásokat. Ami a szerb belforgalommal való köteléki tarifákat illeti, ugy azokról, mint szintén Belgrádból jelentik, még most nem lehet szó, mert csak munkában van, s Szerbia tulajdonképen részt sem vesz e tarifáknál. Az osztrák-magyar-német-román forgalmat illetőleg még közölhetjük, hogy a magyar vasutak által a német román átmeneti forgalomra nézve tonnakilométerenkint engedélyezett 2·6 arany fillér egységtétel az egész kocsirakományokban szállitandó gazdasági gépek után is fog alkalmaztatni. A façon-vasra megállapitott 2·2 márka fillér egységtétel azonban csak a hajózási konkurrencziának kitett tömegszállitásoknál fog alkalmaztatni, mert általában az összes forgalomra való kiterjesztése az illető közlekedési vállalatok pénzügyeit kárositaná.

* **Osztrák-magyar és német vasutak.** Az osztrák-magyar és német vasutak közt kitört konfliktus ügyében, Berlinből a következőket jelentik: A Berliner Actionär szerint az osztrák-magyar és német vasutak közt kötött berlini egyezményt az osztrák-magyar vasutak akképen mondták föl, hogy az egyezménynek épen ama határozatai fognak mellőztetni, melyek a közforgalom legfontosabb vivmányait képezik. Most már nem a vasutak egymásközti belérdekek kérdéséről van szó, hanem ama közérdekü határozatok mellőzéséről, melyek a jelenlegi tarifák alapját képezik s a melyek pontos követése nélkül a tarifák értéktelenekké és károsakká lesznek. Az osztrák-magyar vasutak ez eljárása által a direkttarifák fentartása lehetetlenné válik, s minthogy a köteléki egyezmények felmondása magának a köteléknek felmondását jelenti, ugy a köteléki tarifákat is felmondottaknak kell tekinteni.

* **A kataszteri becslőjárási földadó-bizottság** által f. évi október hó 8-án szerdán a főváros budai adóközségében helyszini vizsgálat alá vétetnek: országuti és vizivárosi beltelek, Kuruczles, Virányos, pozsonyi hegy, Pasarét és Kutvölgy dülők; gyülekezési hely a II. ker. (ország-ut) Török-utczai iskola-épület előtt.

Első cs. kir. szab. dunagőzhajózási társaság.

Kimutatás

	1884	1883
A szept. 13-tól szept. 19-ig terjedő hét bevételéről	422.366·69 frt	418.865·91 frt
ehhez a bevételek a hajózás kezdetétől szept. 12-ig	9.352,183·66 frt	10.463.792·80 frt
Összesen	9.774.550·85 frt	10.882.658·71 frt

Mohács-pécsi vasut.

Kimutatás

	1884	1883
szept. 16-tól szept. 22-ig terjedő hét bevételéről	29.040·99 frt	27.735·98 frt
ehez a bevételek m. é. deczember 1-től f. é. szept. 15-ig	987.156·16 frt	907,679·64 frt
Összesen	1.016,197·15 frt	935.415·62 frt

Budapest, 1884. okt. 5-én.

A magyarországi forgalmi igazgatóság.

IPARÜGYEK.

— **Az ipartestületek ellenségei.** Marosvásárhelyről irják lapunknak: A táviró már röviden értesitette a lapokat a legutóbb Marosvásárhelyt tartott iparosgyülés eredménytelenségéről. A gyülés azonban megérdemli, hogy visszatérjünk rá. Mi Marosvásárhelyen azzal a sajátságos körülménynyel állunk szemben, hogy *az egész iparosság ohajtja a testület létesitését* és ez még sem jöhet létre, mert a *csizmadiák* konokul ellene szegülnek és ezek az iparosoknak több mint egy harmadrészét képezik. Hiába fáradt ide Ráth Károly ur, ki tiz év óta tiszteletbeli czéhmestere a helybeli csizmadiáknak, és a kit ezek kellő tiszteletben is tartanak. Meggyőző érvekkel bizonyitotta Ráth ur a testületek létesitésének szükségét, az érvek ellen a csizmadiák nem is tudtak semmit sem felhozni és habár világosan kimondották, hogy vagyonukat megtarthatják, sőt az eddigi ipartársulatot is fönntarthatják: nem használt semmi, a csizmadiák nem voltak rábirhatók a testület mellett való szavazásra. Az országos iparegyesület közlönyéből és az Egyetértésből is tudjuk, hogy hasonló okok vagyis a *csizmadiák* ellenkezése miatt alig jöhet létre é testület Debreczenben, Mezőturon, Losonczon, B.-Csabán, Miskolczon és több más városban, mint például itt közelünkben, Kézdivásárhelyen. Ez ellenkezésnek kell valami okának lenni, mert józan észszel nem lehet föltennünk, hogy önálló iparosak csupa daczból és makacsságból nemcsak nem akarják saját javuk előmozditását, hanem azokat is megfosztják az oly régóta óhajtott iparhatósági szervezettől, a *kik testtel-lélekkel a testületek mellett* vannak. Utánna jártam a dolognak és megtaláltam a nyitját. A hiba a *vezetőkben* rejlik. Eltekintve attól, hogy sok helyütt a csizmadia iparosok még ma is folytatják az évenkinti dáridót, *az ipartársulati elnöknek, alelnöknek és jegyzőknek bizonyos kommencziója van,* melyről a testület kedviért nem akarnak lemondani. Felhivom e körülményre az illetékes közegek, különösen pedig a földm.-, ipar- és kereskedelmi *miniszterium* figyelmét. E türhetlen és káros állapotnak csak ugy lehetne véget vetni, ha pótrendeletben kimondaná a miniszter, hogy ott, a hol az ipartestületet az *iparosok összesége óhajtja és csak egy iparág képviselői* (a csizmadiák) *ellenzik: a testület mindenesetre létesitendő.* Ez intézkedés által a jelenlegi kellemetlen és türhetetlen állapotokon javitva volna és végre is ily pótrendelet nem ellenkezik a törvény ama rendelkezésének *szellemének,* mely a testületek létesitéséhez az iparosok kétharmadát kivánja. G.

— **Az országos iparegyesületben** a hivatalos órák mától fogva délelőtt 8—12-ig és délután 3—5-ig tartanak.

— **Az aranymüves ipartársulat.** Az aranymüves ipartársulat f. hó 2-án tartott választmányi ülésében egyhangulag kimondotta, hogy örömmel csatlakozik azokhoz, a kik az ipartestületek megalakitását kivánják, egyszersmind elhatározták, hogy az orsz. iparegyesület központi bizottságába Reich A. elnököt, Zitterbarth K. elnököt, Spitzer Miksa választmányi tagot és dr. Fülöp Károly ipartársulati ügyészt küldi ki, azzal a megbizással, hogy a testületek megalakitását czélzó törekvésben az iparegyesületet támogassa.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **A felszámolás alatt levő budai kereskedelmi és iparbank** ma délután 4 órára hivta össze közgyülését. *Érczhegyi* Ferencz elnök a megjelent csekély számu tagok előtt kijelentette, hogy a közgyülés nem határozatképes, mert az alapszabályok által előirt 25 tag 200 részvény képviseletében nem jelent meg. Ennek következtében a közgyülés október hó 24-ére fog ujból összehivatni.

** **A franczia járadék uj konverziója.** A franczia kamara költségvetési bizottsága, mint Párisból jelentik, a régi 4½%-os franczia járadék konverzióját tervezi olyképen, hogy az által évenkint 3 millió frank takarittatik meg. Az ötszázalékos járadéknak mult évi augusztusban 4½ százalékká konvertált 6.786,650 franknyi tőkéje a konvertálásról szóló törvény értelmében csak 10 év mulva vonható ismét konvertálás alá, ugy hogy a tervezett konverzió csak a régi 4½ százalékos czimleteket érintheti. Ez esetben 831.855 millió frank névértékü tőkéről van szó évi 37,433 millió frank kamattal. A konverzió akképen történnék, hogy vagy négy- vagy háromszázalékos czimleteket bocsátanának ki. Az első esetben évenkint 3 millió frank megtakaritás végett a 832 millió frank helyett 861 millió frankot, a másik esetben 1148 millió frank névértékü összeg erejéig kellene czimleteket kibocsátani; ugy hogy az adósság tőkéje 29, illetve 316 millió frankkal emelkednék. E szerint tehát a régi 4½ százalékos járadék 100 frankos czimleteért 103.50 frank 4 százalékos, vagy 138 frank 3 százalékos járadékot kellene adni, ugy hogy az eddigi kamatozás 4·5 százalékról 4·14 százalékra csökkenne; a mi az eddigi járadék-jövedelem 8 százalékkal való kisebbedését jelenti, mig a mult évi konverziónál a csökkenés 10 százalékot tett. Az 1884. évi augusztus óta Francziaország évenkint 34 millió frank kamatot takarit meg, s az uj konverzió után 37 milliót takaritana meg. Francziaország jelenlegi tőkeadóssága 20,920 millió frankra rug, mely összeg az uj konverzió által 29 esetleg 316 millió frankkal emelkednék. Korábbi kibocsátásu 4 százalékos járadékczimletekből jelenleg 11.152,000 frank van forgalomban 446,000 frank kamattal. Ha ez az uj konvertálási terv sikerülni fog, ez csak a mellett fog bizonyitani, hogy Francziaországban a különféle háborus expedicziók daczára pénz bőven van.

** **A kenyérárak olcsóbbá tétele** tárgyában Bécs polgármestere átiratot intézett a városi tanácshoz. Az átiratban utal a gabona és kenyér ára közti aránytalanságra és felszólitja a tanácsot, kutatná ennek okát és tegyen javaslatot az iránt, mikent lehetne a kenyér árát a gabonáéhoz arányositani, illetőleg olcsóbbá tenni. Ugyane baj orvoslása más országokat is foglalkoztatta már. Igy például Francziaországban a hatóság állapithatja meg a kenyér árszabását, bár azt igen kevés városban teszi. Párisban a jó minőségü kenyérnek ára az utóbbi hat hónap alatt 12½%-kal lett olcsóbb, mig a liszt ára 20%-kal hanyatlott. A párisi lapok most azon kérdést tárgyalják, nem lenne-e czélszerü a pékeket általános hatósági árszabás által kényszeriteni arra, hogy a liszt árhanyatlása által reájuk nézve beállott kedvezményben nagyobb mérvben részesitsék a fogyasztókat? A franczia földmivelési miniszter e tárgyban köriratot intézett a préfétekhez, melyben emlékezetükbe hozza, hogy az 1863. évi jun. 22-ik rendelet, mely a péküzlet gyakorlását Francziaország összes városaiban szabaddá tette, nem törölte el az 1791. julius 19. és 22-iki törvényeket, melyek a municzipális hatóságokat feljogositják a kenyér árának meghatározására, midőn ezt szükségesnek tartják, a mint ezt Francziaország több városában a hatóságok tényleg gyakorolják is. Felhivja ennek kapcsán a hatóságokat, hogy jelöljék meg azon költségeket, melyekben a kenyér árának hatósági meghatározása gyakorlatban van s közöljék a kormánynyal azon elveket, melyek alapján ezen ármeghatározás történik: vajjon a gabona, vagy a liszt ára vétetik-e irányadóul? A miniszter végül felkéri a préfeteket, hogy addig is, mig e tekintetben a pékek kongresszusának kérvénye folytán esetleg a törvényhozás intézkednék, a legnagyobb méltányosságot gyakorolják s a legnagyobb gonddal gyüjtsék össze a kivánt adatokat.

** **A Crédit Foncier uj kibocsátása.** A Crédit Foncier de France e hó 14-én 600,000 darab 500 frankos háromszázalékos községi kötvényekre nyit előfizetést. A kibocsátási ár 435 frank s nyolcz részletben fizetendő, melyek közül az utolsó 1887. augusztus 14-én válik esedékessé. A czimletek 54 év alatt törlesztetnek névértéküknek megfelelő összeggel. Évenkint hat huzás lesz, 200,000 frank nyereménynyel. A fönyeremény 100,000 frankot fog tenni. Az aláirás a kibocsátó intézetnél, Páris valamennyi bankjánál és minden franczia adószedőnél történhetik.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Október 6. —

Gabonatőzsde.

A *buza*-üzlet ma lanyha irányt követett. A kinálat mérsékelt volt, a vételkedv korlátolt, de azért mégis mintegy 15,000 mm. adatott el meglehetősen változatlan árakon. — Egyéb gabonanemekben csekély volt a forgalom és irány és árak teljesen változatlanok maradtak. — Eladatott:

Buza. *Tiszavidéki* 100 mm. 79 k. 8.30 frt, 100 mm. 79.5 k., 100 mm. 78.5, k., 100 mm. 78 k. és 200 mm. 79 k. 8.20 frt, 100 mm. 80.2 k. 8.30 frt, 100 mm. 78.7 k. 8.20 frt, 100 mm. 78.5 k. 8.15 frt, 400 mm. 78.5 k. 8.15, 300 mm. 78 k. 8.20 frt, 300 mm. 78 k. 8.35 frt, 400 mm. 77.6 k. 8.12½ frt, 200 mm. 77.5 k. 8.01½ frt, 100 mm. 77.5 k. és 100 mm. 77 k. 7.90 frt pótlékos, 300 mm. 77 k. 7.95 frt pótlékos, 100 mm. 77 k. 8.10 frt, 300 mm. 77 k. 8.05 frt 100 mm. 77 k. 8.10 frt, 300 mm. 77 k. 8 frt pótlékos, 100 mm. 76.8 k. 8.05 frt, 200 mm. 78 k. 8.22½ frt, 200 mm. 75 k. 7.80 frt, mind három hóra.

Pestvidéki 400 mm. 79.3 k. 8.05 frt, 200 mm. 79 k. 8.10 frt, 100 mm. 77.2 k. 8 frt, 300 mm. 77.2 k. 8 frt, 200 mm. 78.7 k. 8 frt pótlékos, 100 mm. 77.5 k. 7.90 frt pótlékos, 500 mm. 76.5 k. 7.85 frt, 100 mm. 75.5 k. 7.85 frt, 100 mm. 75 k. 7.80 frt, mind három hóra.

Fejérmegyei 200 mm. 76 k. 7.90 forint, 600 mm, 76 k. 7.90 frt, 200 mm. 76 k. 8 frt, 200 mm. 75.8 k. 7.95 frt, 500 mm. 75.5 k. 7.95 frt, 800 mm. 75.4 k. 7.85 mind három hóra.

Bánsági 200 mm. 75.5 k. 7.65 forint, mind három hóra.

Északmagyarországi 300 mm. 77 k. 7.67½ frt, 150 mm. 75. k. 7.25 frt, 100 mm. 79 k. 7.80 frt, mind három hóra.

Oláhországi 200 mm. 75.5 k. 7.25 forint, 200 mm. 75 k. 7.25 frt, 500 mm. 75 k. 7.25 frt, 300 mm. 75 k. 7 frt, mind három hóra.

Árpa 500 mm. 8.20 forint, 300 mm. 6.70 frt, mindkettő készpénzen.

Zab 200 mm. 5.95 frt, 100 mm. 6 frt, mindkettő készpénzen.

Tengeri 1000 mm. 6.30 frt, 1500 mm. 6.35 forint, mindkettő készpénzfizetéssel.

Mai hivatalos effektiv árak:

Buza	uj, bánsági	76—81 ℔	—.—	frttól	—.—	frtig
—	» tiszavidéki	76—81 ℔	7.55	»	8.25	»
—	» pestvidéki	76—81 ℔	7.45	»	8.15	»
—	» fehérmegyei	76—81 ℔	7.45	»	8.16	»
—	» bácskai	76—81 ℔	—.—	»	—.—	»
—	» északmagyarországi	76—81 ℔	7.40	»	7.95	»
Rozs	uj,	70—72 ℔	6.70	»	6.95	»
Árpa	» takarmany	60—62 ℔	6.—	»	6.35	»
—	» égetni való	62—64 ℔	6.75	»	7.75	»
—	» sörfőzdei	64—66 ℔	8.35	»	9.60	»
Zab	»	37—40 ℔	5.80	»	6.20	»
Tengeri	ó, bánsági	75 ℔	6.30	»	6.35	»
—	» másnemü	78 ℔	6.25	»	6.30	»
		— ℔	—.—	»	—.—	»
Köles		— ℔	6.20	»	6.50	»
Repcze	uj, káposzta	— ℔	11.50	»	12.75	»
—	» bánsági	— ℔	11.25	»	12.—	»

Határidőüzlet mérsékelt forgalom mellett lanyha és gyengülő irányban nyilt meg. — Köttetett:

Délelőtt

Szokványbuza őszre mintegy 10,000 mm. 7.85, 7.84 és 7.83 forinton.

Szokványbuza tavaszra mintegy 20,000 mm. 8.40, 8.39, 8.38 és 8.37 frton.

Uj tengeri május—juniusra mintegy 20,000 mm. 5.79, 5.78. 5.77, 5.76, 5.75, 5.74 és 5.73 frton.

Hivatalosan *felmondatott* e hó 11-ikére 17,000 mm. *szokványbuza* és 1000 mm. *káposztarepcze.*

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén mérsékelt volt a forgalom és lanyha irány. — Köttetett:

Szokványbuza őszre mintegy 10,000 mm. 7.82, 7.80, 7.79, 7.78, 7.80 és 7.81 frton.

Szokványbuza tavaszra mintegy 20,000 mm. 8.37, 8.38, 8.39, 8.40, 8.39 és 8.38 frton.

Uj szokványbuza 1885. szeptember—októberre mintegy 5000 mm. 9, 8.95 és 8.98 frton.

Uj tengeri május—juniusra 10,000 mm. 5.72, 5.71, 5.73, 5.75 és 5.74 frton.

Déli 1 órakor hivatalosan zárulnak:

Szokványbuza tavaszra	frt	8.36 —	8.38—
Szokványbuza őszre	»	7.80 —	7.81—
B.-tengeri május—juniusra	»	5.74 —	5.75—
Szokványzab tavaszra	»	6.35 —	6.37—
Szokványzab őszre	»	6.12 —	6.14—

Délutáni forgalom.

A délutáni forgalom gyenge volt, az irány daczára a magasabb berlini zárlati áraknak, lanyha és köttetett:

Szokványbuza őszre mintegy 5000 mm. 7.80 és 7.79 forinton.

Szokványbuza tavaszra mintegy 5000 mm. 8.38, 8.37 és 8.36 frton.

Uj-tengeri május—juniusra mintegy 5000 mm. 5.74 és 5.73 forinton.

Este 6 órakor zárulnak:

Szokványbuza őszre	frt	7.78 —	7.80—
Szokványbuza 1885. tavaszra	»	8.36 —	8.38—
Nemzetköz uj tengeri 1885. május—juniusra	»	5.72 —	5.74—
Szokványzab őszre	»	6.13 —	6.15—
Szokványzab 1885. tavaszra	»	6.38 —	6.38—

Terménytőzsde.

Terményekben gyenge volt ma a forgalom és hivatalosan egy kötés sem jegyeztetett.

Értéktőzsde.

A mai értéktőzsdei forgalom lanyha irányban nyilt meg, de miután Bécsből darabhiányt jelentettek, megszilárdult. A déli tőzsdén a contremine födözési vásárlásaira javulás állt be, de később ki nem elégitő berlini jelentésekre ismét ellanyhult az irány. Az utótőzsdén arra a hirre, hogy a német császár megbetegedett, lanyha irány uralkodott s a tőzsde a legalacsonyabb napi árfolyamokkal zárult.

Előtőzsde.

Az előtőzsde lanyhán nyilt meg, de arra a hirre, hogy Bécsben darabhiány mutatkozott, ellanyhult. Osztrák hitelrészvény 287.30—286.50 közt váltakozván, maradt 287.30 pénz, magyar 4 százalékos aranyjáradék 92.95-től 93-ig köttetett.

11 óra 30 perczkor zárul: Osztrák hitelrészvény 287.30—287.40.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde elején ujabb javulás mutatkozott; de később ismét lanyhult a hangulat. Osztrák hitelrészvény 287.70—286.30 közt ingadozván, maradt 286.75 pénz, magyar hitelbank 286.50—286 közt ingadozott és maradt 286 pénz, magyar jelzáloghitelbank 106-on, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 85-ön köttetett. Befektetési értékek közül eladattak: magyar 4%-os aranyjáradék 93-tól 93.10-ig, magyar papirjáradék 88.75-től 88.65-ig, magyar vasuti kölcsön 142.35-ön, tiszai sorsjegy 115.55-től 115.75-ig köttetett. Más értékek közül: Lujza-malom 292-őn, Ganz-féle vasöntőde 950-en, rimamurányi vasmü 116.75-ön köttetett. Valuták és váltók változatlanok. Váltó Londonra 121.80-on kelt.

1 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 286.75-től 286.80, magyar hitelbank 286—286.25, magyar hitelbank 286—286.25, magyar 4%-os aranyjáradék 92—93.02½, magyar papirjáradék 88.65—88.67½.

Utótőzsde.

Az utótőzsdén arra a hirre, hogy a német császár megbetegedett, az irány még lanyhábbá lett. Osztrák hitelrészvény 286.20—285.20 közt ingadozván, maradt 285.40 pénz, magyar 4%-os aranyjáradék 92.95 és 93 közt ingadozván, maradt 93 pénz, magyar papirjáradék 88.60-tól 88.65-ig köttetett.

5 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 285.40—285.50, magyar 4%-os aranyjáradék 93.—93.02½.

Felszámitolási árfolyamok.

Magy. 4% aranyjárad.	—.—	Osztrák hitelintézet	287.—
» 5% papirjáradék	—.—	Angol-osztrák bank	—.—
» általános hitelb.	286.—	Állami vasut	—.—
» pénzv.-éslesz.bank	—.—	Déli vasut	—.—
Tiszai és szegedi kölcsön	—.—	Török birod. dohány	—.—
Magy. jelzálogbank	—.—	Rima-Murányi	—.—

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, okt. 6. A hangulat javult. Magyar urasági öreg nehéz — frt, fiatal nehéz 43—44½ frt, fiatal közép 43—45 forint, könnyü 44—46 frt. Szedett nehéz —.—— frt, közép 43—44 frt, könnyü 44—45 forint. Romániai átmeneti, bakonyi nehéz —.—.— forint, átmeneti közép —.—.— frt. átmeneti könnyü 44—47 forint, eredeti nehéz —.— frt, átmeneti közép —.— frt. — Szerbiai nehez 44½—46 forint, közep 44½—46 forint, könnyü 44½—47 frt. Hizó 1 éves élősulyban 4% ———, hizó két éves élősulyban 4% —. 1 éves hizó a vasutról mázsálva ———. Az árak hizlalt sertéseknél páronkint 45 kilos és 4 százalékos levonással kilogrammonkint értendők. Romániai és szerbiai sertések, melyek mint átmeneteliek adattak el, vevőn s páronkint 3 aranyban vám fejében megtérittetnek.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Előtőzsde.

Bécs, okt. 6. (Az «Egyetértés» távirata.) Az értékek mai utóelhelyezésénél ujabban nagyobb darabhiány mutatkozott és az üzérkedés nagy deportot fizetett. A contremine ez okból fedezésekre vásárolt és a mai előtőzsdén szilárdabb volt az irány. Különösen magyar aranyjáradék vásároltatott nagyobb üzérkedők részéről é az érték emelkedése a hitelrészvény javulására is közrehatott. Különben üzlettelen volt az előtőzsde és üzérkedés tartózkodó. Valuták szilárdak.

11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 287.—, *magyar hitelbank* 286.50, uniobank 88, osztrák tartományi bank 101.40, osztrák-magyar államvasut 304.60, elbavölgyi vasut 181.50, tramway 212.25, májusi járadék 80.92, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 93.12, busz frankos arany 9.67.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde változatlan árfolyamokkal nyilt meg. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 287, *magyar hitelbank* 286.50, angol-osztrák bank 104.50, unió-bank 88, bankegyesület 102.50, osztr. tartományi bank 101.40, osztrák-magyar államvasut 304.50, Károly-Lajos vasut 270, elbavölgyi vasut 181.50, déli vasut 148.40, tramway 212.50, májusi járadék 80.92, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 93.15, husz frankos arany 9.67.

Az üzérkedés meglehetős élénken vásárolt fedezésekre, ezért a szilárd irány tartós és az árfolyamok tovább javulhattak. Nagy volt a vételkedv különösen járadékokért, melyek árfolyama jelentékenyen megszilárdult. Válók és valuták szilárdak.

2 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 285.20, angol-osztrák bank 104.25, uniobank 87.90, bankegyesület 102.75, *magyar hitelbank* 285.25, osztrák-magyar államvasut 304, Károly Lajos vasut 269, dunagőzhajózási részvények 533, Lloyd-részvények 555, északnyugoti vasut 176, elbavölgyi vasut 181.25, tramway 213, déli vasut 148.10, május járadék 80.92, osztrák aranyjáradék 103, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 93.12, 1864-diki sorsjegy 171.50, bécsi községi sorsjegy 123.50, husz frankos arany 9.67½, német birodalmi márka 59.77. Lanyha.

Bécs, okt. 6. *(Magyar értékek hivatalos zárlata.)* Magy. földtehermentesitési kötvények 100.80, Erdélyi földtehermentesitési kötvények 100.50, 5½% magyar földh. int. záloglevél 101.25. Erdélyi vasut 176.—. Magyar keleti vasut 102.50. Magyar sorsjegy 114.25. Szőlődézsma váltsági kötvények 99.—, 6% aranyjáradék 122.70, Tiszavölgyi sorsjegy 115.50. Magyar 4%-os aranyjáradék 93.20. Magyar vasuti kölcsön 142.60. Magyar hitelbank 285.50, Alföldi vasut 178.25. Magyar északkeleti vasut 165.50. Keleti vasuti elsőbbség 96.75, Tiszav. vasut-részvény 249.75. Magy. lesz. és váltób. részv. 85.—, Kassa-oderbergi vasut 147.25. Magyar papirjáradék 88.90. Dohány-részvények —.—

Bécs, okt. 6. *(Osztrák értékek hivatalos zárlata.)* Osztrák hitelrészvény 285.20. Déli vasut 148.—, 4%-os aranyjáradék 103.—. Váltó Londonra 121.80 Károly-Lajos vasut 269.—. 1864-es sorsj. 171.50. 1860-as sorsjegy 135.25, török sorsj. 20.—, Angol-osztrák bank részv. 104.—, 4.2%-os ezüstjáradék 82.—, osztr. államv. részv. 304.—, 20 frankos 9.67. 4.2%-os papirjáradék 80.92, osztr. hitelsorsjegy 176.75, osztr.-magyar bankrészv. 859, cs. k. arany 5.77, német bankváltók 59.77. Nyomott.

Délutáni magánforgalom.

Bécs, okt. 6. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A délutáni magánforgalomban lanyha irány mellett csak kevés kötés jött létre.

Öt órakor jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 285.30 és 285.70 után 285.40, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 93.15 után 93.12½.

Este zárulnak: Osztrák hitelrészvény 285.30 után 284.90, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 93.10.

Praemiumüzlet a bécsi értéktőzsdén.

Bécs, okt. 6. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Praemiumok ma valamivel olcsóbbak. Osztrák hitelrészvény holnapra 3—3½ forint, nyolcz napra 7¾—8¼ forint, egy hóra 16—16½ forint, három hóra 27½—28½ forint; osztrák tartományi bank egy hóra 8—8½ frt, osztrák-magyar államvasut egy hóra 10—11 frt, Károly Lajos vasut egy hóra 9—10 frt, déli vasut egy hóra 7½—8 frt, *magyar 4%-os aranyjáradék* egy hóra 1¾—2 százalék, három hóra 2¾—3 százalék.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, okt. 6. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Valamivel élénkebb forgalom mellett az irány lanyhább, mert az összes határidő árukban a kinálat ma tulsulyban volt. Köttetett: *buza* őszre 7.20, tavaszra 8.59—8.56, *rozs* őszre 8.35—8.30, tavaszra 6.72—6.68, *uj tengeri* 6.23—6.20 frton köttettek és zárulnak az összes határidők a legalacsonyabb jegyzéseken, mint áru. *Szesz* ára ma tartott. Kész gabonaáru jegyez 30.50 frton mint pénz.

Délután rendkivül kevés kötés jött létre tartott árfolyamokon. A hangulat eleintén gyöngülő, később kellemesebb. *Buza* tavaszra 8.59—8.56 frton, őszre 8.20 frton köttetett; *rozs* tavaszra 7.35 frtról 7.30 frtig esett; *zab* tavaszra 6.72—6.68 frton. Végül zárulnak: *Buza* őszre 8.20 inkább pénz, tavaszra 8.58—8.60, *rozs* őszre 7.25—7.27, tavaszra 7.32—7.34, *zab* őszre 6.60 frt névleg, tavaszra 6.68—6.70, *tengeri* május—juniusra 6.20 frt pénz és áru.

Kész áruból csak egy rakomány 76 kilós *szerb* (szendrői) *buza* adatott el 7.50 frton Bécsből a kivitel részére. Egyéb figyelemreméltó üzlet nem jött létre.

KÜLFÖLDI ÉRTEKTŐZSDÉK.

Trieszt, okt. 5. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Londoni jelentésekre lanyha. Váltó Londonra 121.75, olasz bankpiaczokra 48.25, husz frankos arany 9.66½, májusi járadék 80.90, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 93.15, osztrák hitelrészvény 285.75, Lloyd 555, olasz járadék 95.37.

Berlin, okt. 6. Csekély üzlet mellett hitelrészvények és belföldi bankpapirok piaczain a contremine müveletei nyomasztólag hatottak. Vasuti részvények, járadékok és orosz értékek piaczain irányzat szilárd. Kamatláb 3⅛ százalék.

Berlin, okt. 6. (Utótőzsde.) *Magyar 4 százalékos aranyjáradék* 77.70, osztrák hitelrészvény 478, osztrák-magyar államvasut 510½, osztrák déli vasut 250½, Károly Lajos vasut 113. Gyenge.

Külföldi értéktőzsdék zárlata

Az árfolyamok az illető helyi szokványok szerint készpénzben, medióra vagy ultimóra értendők, e szerint a mellékelt paritás is készpénzre vagy medióra illetőleg ultimóra értendő. A készpénz-árfolyamok K-val, a medióra M-mel, az ultimóra U-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy afenti átszámitásokhoz még a transakczió-költségek, továbbá medió- és ultimó-árfolyamokhoz azonkivül még a mindenkori budapesti prolongáczió-tételek is számitásba veendők. A *-gal jelölt értékek a budapesti tőzsdén nem jegyeztetnek. Átszámitási árfolyam 100 márka vista = 59 frt 70 kr. 100 frk vista = 48 25 kr.

Október hó 6.	Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. é.
PARIS.			
*Franczia 3%-os járadék	78.37	—.—	—.—
» 4½%-os »	109.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut M	635.—	303.47	— 0.49
Osztrák déli vasut M	316.—	147.88	—.—
*Osztrák földhitel-részv.-társaság	—.—	—.—	—.—
*Franczia törleszthető járadék	79.65	—.—	—.—
Magyar 6%-os aranyjáradék U	—.—	—.—	—.—
Osztrák 4%-os aranyjáradék M	—.—	—.—	—.—
Magyar vasuti kölcsön U	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzáloghitelbank K	—.—	—.—	—.—
Bécsi uniobank K	—.—	—.—	—.—
Magyar 4%-os aranyjáradék U	78.38	93.20	—.—
Magyar 5%-os papirjáradék U	—.—	—.—	—.—
Magy. leszám. és pénzv.-bank K	—.—	—.—	—.—
Magyar országos bank K	—.—	—.—	—.—
BERLIN			
Osztrák 4.2%-os papirjáradék K	67.50	80.74	— 0.11
» 5%-os » K	80.20	95.88	— 0.22
» 4.2%-os ezüstjáradék K	68.50	81.97	—.—
» 4%-os aranyjáradék K	86.20	102.92	—.—
Magyar 6%-os aranyjáradék U	102.70	122.90	+ 0.11
» 4%-os » U	77.90	93.11	—.—
» 5%-os papirjáradék U	—.—	—.—	—.—
» keleti vasuti kötvények K	—.—	—.—	—.—
Keleti 5%-os v. elsőbbs. kötv. K	100.—	119.65	—.—
Osztrák hitelrészvény U	478.—	284.86	— 2.57
Magyar hitelbank U	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut U	510.—	304.31	— 0.60
Osztrák déli vasut U	250.—	148.01	— 0.69
Károly-Lajos vasut U	113.25	270.11	— 0.36
Kassa-oderbergi vasut K	61.50	147.13	+ 0.48
*Román vasuti részv.	—.—	—.—	—.—
Orosz bankjegy	206.70	123.38	—.—
Váltó bécsi piaczra	167.10	59.78	—.—
*Keleti kölcsön II. kib	60.70	—.—	—.—
Magyar jelzáloghitelbank K	—.—	—.—	—.—
Magy. leszám. és pénzv.-bank K	—.—	—.—	—.—
Magyar országos bank K	—.—	—.—	—.—
FRANKFURT.			
Osztrák 4.2%-os papirjáradék K	67.44	80.66	— 0.13
» 5%-os » K	80.50	96.20	— 0.07
» 4.2%-os ezüstjáradék K	68.38	81.83	— 0.14
» 4%-os aranyjáradék K	86.43	103.19	— 0.38
Magyar 6%-os aranyjáradék U	102.56	122.75	— 0.07
» 4%-os » U	77.68	92.86	—.—
» 5%-os papirjáradék U	—.—	—.—	—.—
Osztrák hitelrészvény U	238.—	285.49	— 1.34
Osztrák-magyar bank K	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut U	254.37	304.34	+ 0.14
Károly-Lajos vasut U	225.37	269.58	— 0.29
Osztrák déli vasut U	124.50	148.94	— 0.14
Erzsébet osztrák nyugoti vasut K	195.—	233.17	—.—
Magyar-gácsországi vasut K	143.50	171.78	+ 0.88
Tiszavidéki v. elsőbbs. kötv. K	—.—	—.—	—.—
Váltó bécsi piaczra	167.17	59.75	+ 0.01
4½%-os földhitelint. záloglevél K	—.—	—.—	—.—
Magy. leszám. és pénzv.-bank K	—.—	—.—	—.—
Magyar hitelbank U	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzáloghitelbank K	—.—	—.—	—.—
Magyar országos bank	—.—	—.—	—.—

KÜLFÖLDI ARUTŐZSDÉK.

Berlin, okt. 6. *Buza* és *rozs* javult, *zab* nyugodt, *olaj* bágyadt, *szesz* szilárd.

Páris, okt. 6. *Buza* tartva, *liszt* és *szesz* szilárd, *olaj* csendes.

Külföldi árutőzsdék zárlata.

Gabonaszállitásidij waggonrakományokban 100 kilónkint értendő. Bevitelivám Németországba 100 kilo buzáért, rozsért és zabért 1 márka, árpáért, tengeriért s bükkönyért 1 márka, lisztert 3 márka, malátáért 1.20 márka. Beviteli vám a Svájczba 100 kilo gabonáért 0·30 frank, malátáért 0.60 frank, lisztért 1 frank. Átszámitási árfolyam a német piaczokra 100 márka vista 59 forint 70 kr. Párisra 100 frk vista 48 frt 25 kr.

Október hó 6.	Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet a tolsó zárlathoz képest osztr. értékben
PARIS.			
Buza folyó hóra	21.25	10.25	+ 0.12
— novemberre	21.25	10.25	+ 0.17
— novembertől 4 hóra	21.30	10.28	+ 0.10
— első 4 hóra	21.50	10.37	+ 0.09
Liszt folyó hóra	45.50	13.81	+ 0.08
— novemberre	45.10	13.68	+ 0.03
— novembertől 4 hóra	45.10	13.68	—.—
— első 4 hóra	45.25	13.73	+ 0.05
Olaj folyó hóra	67.50	32.57	— 0.24
— novemberre	68.—	32.81	—.—
— november-deczemberre	68.25	32.93	— 0.24
— első 4 hóra	69.75	33.66	— 0.12
Szesz folyó hóra	45.—	23.64	—.—
— novemberre	45.25	23.77	+ 0.26
— november-deczemberre	45.25	23.77	+ 0.13
— első 4 hóra	45.25	23.77	+ 0.13
Szállitási dij: Budapestről	8.27	3.93	
— » Bécsből	7.87	3.74	
BERLIN.			
Buza októberre-novemberre	149.—	8.89	+ 0.02
— április-májusra	160.25	9.57	+ 0.05
Rozs októberre	143.50	8.57	+ 0.08
— április-májusra	138.—	8.24	+ 0.07
Zab októberre	129.25	7.72	—.—
— április-májusra	127.25	7.60	—.—
Olaj októberre	50.20	29.97	— 0.18
— április-májusra	51.70	30.86	— 0.12
Szesz októberre	47.30	28.24	+ 0.06
— április-májusra	47.10	28.12	+ 0.06
Szállitási dij: Budapestről	3.93	2.30	
— » Bécsből	3.24	1.90	
STETTIN.			
Buza október-novemberre	150.—	8.95	+ 0.02
— április-májusra	160.50	9.58	— 0.03
Rozs október-novemberre	134.50	8.02	+ 0.02
— április-májusra	135.—	8.06	+ 0.04
Olaj október-novemberre	50.50	30.15	+ 0.30
— április-májusra	52.—	31.04	—.—
Szesz kész szállitásra	45.60	27.22	— 0.12
— októberre	45.80	27.34	— 0.22
— október-novemberre	45.80	27.34	— 0.12
— április-májusra	46.90	28.—	—.—
Repcze	—.—	—.—	—.—
Szállitási dij: Budapestről	4.81	2.80	
— » Bécsből	3.62	2.10	
KÖLN.			
Buza novemberre	15.40	9.19	—.—
— márcziusra	16.20	9.67	—.—
Rozs novemberre	13.80	8.24	—.—
— márcziusra	14.10	8.45	—.—
Olaj kész szállitásra	28.50	34.03	—.—
— októberre	27.40	32.72	— 0.23
Szállitási dij: Budapestről	5.95	3.45	
BOROSZLÓ.			
Buza	16.10	9.61	—.—
Zab	12.80	7.64	—.—
Olaj	44.70	26.69	—.—
Rozs	13.90	8.29	— 0.12
Repcze	23.60	14.09	—.—
Tengeri	14.50	8.66	—.—
Szállitási dij: Budapestről	2.95	1.71	

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

Marhavásár.

Bécs, okt. 6. (Távirat.) *Bécsi szt.-marxi marhavásár.* Felhajtatott 1076 drb magyar, 972 drb galicziai és 418 drb német fajta hizó marha. A pozsonyi marhavásár meg nem tartása miatt számos bécsi mészáros jelent meg a vásáron, minélfogva az üzlet élénkült s az árak 1.50 frttal emelkedtek. Fizettek: magyar hizott ökrökért 59—66 frtot, galicziaiért 58—66 frtot, német fajtájuért 56—66 frtot, legelői ökrökért 55—60 frtot 100 kilogrammonkint.

Páris (La Villette), okt. 2. Felhajtatott 3135 darab szarvasmarha és 21.163 db juh. Szarvasmarhák mult hétfői ára gyenge üzlet mellett csak nehezen volt tartható, mig a juhok nagyobb felhajtása ujabbi 3 centimenyi árcsökkenést idézett elő. Fizettek általán szarvasmarháért 64—86 centimet, juhokért 70—95 centimet. Magyar juhok (4259 db) aránylag jobb kereslet mellett 90—92 centime-en keltek ½ kilókint.

BORÁSZAT.

*** **Mintaszüretek.** A komárommegyei gazdasági egyesület közbenjárására mintaszüretek rendeztetnek *Frühvirth* Ferencz nezsideri borászati tanár jelenlétében: E hó 8-án Acson *Pály* Zsigmond szőlőjében, 15-én *Balogh* Kálmán közgazdasági előadó urnál Csuzon és 17—18-án a klosterneuburgi apátság neszmélyi szőlőjében.

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

* **Az orsz. gazd. egyesület** igazgató választmánya ma délután 4 órakor tartotta a nyári szünidők után első ülését.

Jelen voltak: Gróf *Szapáry* Gyula elnök, *Korizmics* László alelnök, *Szilágyi* Virgil, *Darányi* Ignácz, *Rakovszky* István, *Kostyán* Ferencz, *Nikl* Mihály, *Tavaszy* Antal, *Wagner* László, *Girókuty* P. Ferencz, *Ordódy* Lajos előadó, *Szabó* Ferencz jegyző.

Gróf **Szapáry** Gyula elnök üdvözölvén a választmányt, az ülést megnyitja. A mult ülés hitelesitett jegyzőkönyvének bemutatása után bejelentetett, hogy a nyári szünidők alatt b. *Miske* Imre, *Konkolyi Thege* Pál, *Kacskovics* Lajos és *Tarnóczy* Kázmér egyleti tagok elhunytak. Sajnálattal vevén tudomásul e hirt az igazgató választmány, az elnökség inditványára egyszersmind elhatározá, hogy Kacskovics Lajos volt egyleti titkár elhunyta feletti fájdalmának jegyzőkönyvileg is kifejezést ad. Uj tagokul bejelentettek *Neuman* M. A. bérlő Szegedről, *Gamauf* Vilmos Kolozsvárról, az abauj-tornamegyei gazd. egyesület és a szilágymegyei gazd. egyesület. Tagságát megujitotta gróf Migazzy Vilmos. Alapitványt tettek: Kopélyi Géza 200 frt, Szávoszt Alfons 500 frt, Schöller Sándor lovag 200 frt, Tolnamegye gazd. egyesülete 200 forint. Alapitványát befizette a tolnamegyei gazd. egyesület és Cseley Lajos.

Felolvastatott erre az elnöki jelentés, mely kimeritően tartalmazza az egyesületnek a nyári szünidők alatti müködését. E jelentésből közöljük röviden a következőket: Junius havában megtekinté az egyesület 23 tagból álló bizottsága a *lévai uradalmat*; julius hó elején Bánó Zoltán és Tarnóczy Gusztáv meghivására kisérletet rendezett istvántelki birtokán az *amerikai kévekötő aratógépekkel.* Erre vonatkozólag a kiküldött bizottság jelentése szerint a Marsch-féle aratógép kötő szerkezete rendkivüli haladást mutat a régiekhez képest. De a vágott rendek keskenysége, a gép nagy fogaserő szükséglete és jelentékeny ára még mindig nagy akadályt képez e gépek meghonositásában. Ugyanezen hónapban lett megtekintve Wolfner Gyula és társa *ujpesti gyapju mosó és börgyára* is; az e szemléről szóló jelentés a juhászati szakosztályhoz tétetett át.

Véleményt adott továbbá a földmivelési miniszter felszólitása folytán a *szeszadó-törvény* 26. §-hoz kidolgozott magyarázatra vonatkozólag; szemlebizottságot küldött ki a Timáry-család *detta-topolyai* és az állami *p.-peklai rizstelepek* megtekintésére. Az erről szóló jelentés az ismeretterjesztő szakosztályhoz utasittatott. Résztvett kiküldöttei által a *budai vinczellérképezde* zárvizsgáin, hol a küldöttség elnökének, Gönczy Pál választmányi tagnak jelentése szerint örömmel győződött meg a küldöttség arról, hogy a növendékek elméleti ismerete, a tárgyakkal való gyakorlataikon nyugosznak. Az augusztus 30-án az erdélyi gazdasági egylet által tartott tenyészállatvásár biráló bizottságában, ugyan e czélból az orsz. erdészeti egylet közgyülésében, a szept. 20-iki orsz. tenyészállatvásáron és a kecskemétvidéki gazdasági egylet által a szeptember 17-én reedezett tenyészállatvásáron kiküldöttei által képviseltetè magát. Ugyancsak a szünidők alatt tartatott meg szeptember 25-én az egyesület tulajdonát képező istvántelki iskola zárvizsgája. A jelen volt bizottság teljes megelégedését fejezé ki a növendékek gyakorlati irányu kiképeztetése felett, és ez alkalommal *Luczenbacher* Pál egyesületi tag két darab aranynyal jutalmazá meg a legjobb tanulot. A mellett, hogy a végzett növendékek azonnal alkalmazást nyernek, az volt örvendetes tapasztalása a bizottságnak, hogy már jómodu kisbirtokosok is kezdik gyermekeiket az intézetbe adni, mely feladatának igy évről-évre ikeresebben megfelel. A vizsgálat kapcsán örömmel győződött meg a bizottság arról is, hogy Luczenbacher Pál 2000 frtos hazafias adományának egy részéből a gyümölcsfaiskola nagymérvü kiterjesztése vált lehetségessé, és hogy a befektetés dusan fogja megtermeni gyümölcseit.

Bejelentetett továbbá, hogy az *iskolatakarékpénztári szakosztály* által kiirt pályázatra 6 pályamü érkezett be, melyek elbirálás végett az iskolatakarékpénztári szakosztálynak fognak kiadatni.

A *kertészeti szakosztály* által a Weisz Berthold-féle huskonzerv-gyárban gyümölcs-konzerválási kisérletek tétettek, a melyek azonban főleg az alkalmatos gyümölcs hiányában be lettek szüntetve. Végül megtekinték az egyesület kiküldöttei a nyár folyamán Grossman és Rauschenbach *gépgyárát* és erről szóló jelentés a gépészeti szakosztályhoz utasittatott. Végre felolvastatott az egyesület pénztáráról szóló pénztárforgalom.

Az igazgató választmány helyeslőleg vette tudomásul ez elnöki jelentést és gróf Szapáry Gyula inditványára elhatározá, hogy Luczenbacher Pál nemes adományáért jegyzőkönyvileg is kifejezi köszönetét.

Felolvastatott ezután a pénzügyminiszter átirata, melyben tudatja az egyesülettel, hogy egy dohányjövedéki kihágás alkalmából származó 1000 frtot az egyesületnek bocsát rendelkezésére oly kikötéssel, hogy ebből 200 frt a dohány-kiállitás költségeinek fedezésére, 800 frt pedig egy meghatározandó gazdasági pályamunka dijazására forditassék.

Korizmics László inditványára elhatározá az igazgató választmány, hogy szeretett elnökének e megemlékezését köszönettel fogadja s a pályadij kitüzésére vonatkozólag az ismeretterjesztő szakosztályt bizza meg.

Felolvastatott a közlekedésügyi miniszterium leirata, melyben felhivja az egyesületet, hogy a *közlekedési tanácsba* a maga részéről 3 tagot nevezzen ki. Gróf *Szapáry* Gyula inditványára az igazgató választmány e tagságot Lónyay Albert, gr. Dessewffy Aurel és Ordódy Lajosra ruházta. A gépészeti szakosztály részéről bejelentetett, hogy a földmivelési miniszterium megkeresésére vonatkozólag a jövő évi orsz. kiállitás alkalmára egy *cséplőgép és aratógép-verseny* rendezését inditványozza. Elsőkkel azért, mert ez irányban a hazai gyártás már szép lendületet vett és érdekes lenne megtudnunk, hogy gyártmányaink mennyire állják ki a versenyt a külföld gyártmányaival; utóbbiakat pedig azon oknál fogva, hogy az aratógépek elterjedése a termelés olcsóbbitása szempontjából kivánatos lenne, — de ennek akadályaiul a jobb gépek tekintetébeni tájékozatlanság szolgál, melyet ily verseny nagy mérvben lenne képes eloszlatni.

A verseny idejére és helyére vonatkozó részletes adatokat csak a szükséges adatok beszerzése után terjesztheti elő a szakosztály. Az igazgató választmány helyeslőleg vette a szakosztály e jelentését, valamint elfogadta azt a további inditványát is, hogy a folyó hó 15-re tervezett *szecskavágó-verseny* csak november 16-dikán tartassék meg és hogy a szecskavágó-versenynyel kapcsolatosan répavágó és zuzó, valamint gazdasági mérlegverseny is rendeztessék:

Végül jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a választmány Szávoszt Alfons és Weisz B. Ferencz egyleti tagoknak, kik közül az előbbi 500 fortot adományozott irodalmi czélokra az egyesületnek, — Weisz B. Ferencz királyi tanácsos pedig születésnapja alkalmából 100 frttal szaporitá az iskolatakarékpénztárakat kezelő tanitók jutalmazására szolgáló összeget.

Ezután a lévai uradalom megtekintésére kintjárt küldöttség jelentése mutattatott be. Elnök gr. *Szapáry* Gyula felhivja a választmány figyelmét e jelentésre és kéri, hogy hallgassa meg ezt egész terjedelmében, mint-hogy a benne foglalt gyönyörü adatok folytán a meghallgatást nagyon megérdemli. E javaslat elfogadtatván, a jelentés egész terjedelmében felolvastatott. Közöljük belőle a következő részleteket: A bérbirtok Bars- és Hontmegyében fekszik és 1861-ben Leidenfrost Károly és a Schöller lovagok által 29 évre béreltetett ki Esterházy herczegtől. 1868-ban Leidenfrost Károly meghalt és örökét a már kezdettől vele haladó fiai vették át. Időközben Schöller Sándor és Pál az urodalmat megvette és igy az egyik bérlőtárs egyszersmind tulajdonosa is lett az uradalomnak. A birtok kiterjedése 18831 katasztrális hold, ebből szántóföld 6592 hold, 617 hold rét és 11400 hold erdő és legelő. A bérgazdaság, a répaszeszgyártásra alapitott hizógazdaság is azon elvre van fektetve, hogy minél kevesebb vitessék ki a gazdaságból és hogy nagy állatállomány tartása mellett minél nagyobb termőképességben tartassék fenn a földbirtok. Az urodalomnak 6 répaszeszgyára van, melyből 4 gazdasági szeszgyár és abból a legdrágább 17,000, a legolcsóbb 10,000 frtba került és mindenütt az illető gazdatiszt által kezeltetik és 2 nagy répaszeszgyár, melyek közül az egyik 54,000, a másik 105,000 frtba került. A répaszeszgyártásnak eredménye az, hogy a répatörköly ingyért marad s itt rejlik a répaszeszgyárnak hatalmas visszahatása a gazdaságra. Az urodalomban ugyanis a takarmánykérdést a répaszeszgyártás oldotta meg. A szeszgyártáshoz szükséges répatermelésre s hizlalására alapitva s ennek folytán bő trágyamennyiséggel rendelkezve, ugar nem tartatik. Gabonával 45%, takarmánynyal 42½% van elvetve ugar és konvenciós föld mintegy 6%, legelő pedig 5%; főtermények a buza, melyből 22%, árpa, melyből 18%, vöröshere melyből 20%, czukorrépa, melyből 17%, rozszabból 9% és egyéb takarmányból mintegy 8% van elvetve. A 6600 hold szántóföld rendkivüli intenzive müveltetik répa alá 10—12 hüvelykkel, Sack-ekékkel és hatalmasan trágyáztatik holdankint 300 métermázsa trágyával minden 6—7 évben. Az igás ökörállomány 556 db, mely a legjobb minőségü 400 frtos erdélyi ökör és 132 nehéz igás ló, ugy hogy 1 párra 18 hold esik. A nagy répamivelés nagy napszámos létszámat is követel. Ebből a vidék 4—600-at szolgáltat és ugyanannyi telepitett napszámos Privigye vidékéről, kik az egész nyárra szerződtetve, az összes kapálási, kaszálási és aratási munkálatokat végzik. Az aratást aratógépek eszközlik és körülbelül 40 db van az uradalomban müködésben. Az átlagos termések kat. holdankint az utolsó 10 év átlagában buza 9·8 métermázsa, rozs 6·6 mm., tavaszbuza 7·3 mm. árpa 9·5 mm, zab 7·8 mm. czukorrépa 108 mm, (átlagos polarizáczió 14%) réti széna és sarju legnagyobb részt öntözve 16·4 mm., vöröshere 14 mm., bükköny 13 mm. stb. Az utolsó 10 évben a 6600 holdon átlag termett buza 1300 mm., rozs 2300 mm., tavaszbuza 1160 mm., árpa 5530 mm., zab 3000 mm., czukorrépa 119178 mm. Évenkint 145.000 frt pénzértékü takarmány etetik fel és állatterményekből gyapjuból és husból a bevétel az utolsó 10 év átlagában 8617 frt volt.

Alagcsövezésekre, rétöntözésekre, köutak épitésére, az urodalomnak akáczsövényekkel való bekeritésekre és Decoville-féle vasutak berendezésére a bérlők 46,000 frtot adtak ki. Az uradalom főleg lótenyésztést és juhászatot üz és évenkint 400 marhát hizlal ki. A lótenyésztés iránya nehéz, karoussel lovak tenyésztése a tenyészkanczák száma 88 darab, melyek nagy Noniussal, vagy a szükséghez képest angol telivérekkel fedeztetnek és rendszeresen idomittatnak. Az urodalom az első az országban, mely teljesen az angol husjuh-tenyésztésre ment át. A használt kosok leginkább a Leicester fajtából valók, a 1½ éves ürük páronkint 60—70 frttal értékesittetnek. Van az uradalomnak egy mümalma is vizi erőre, mely naponkint 80 mm. buzát dolgozik fel és a mely által termelt korpa a gazdaság szükségleteire felhasználtatik. Ugyane malom hajtóereje elektrodynamikus gép hajtására is használtatik fel és az urodalom központi helyiségei villamfénynyel világittatnak. A központ a terület egy részével telefonhálózattal van összekötve, mely igen olcsón lett keresztülvive. A bérgazdaság a gyümölcsfa termeléséhez is erélyesen hozzáfogott és a táblák széleit nemes gyümölcsfákkal ültette be. A siksági birtokokon azonban 1879—80-iki télen 10,000 gyümölcsfa kifagyott és csak a dombosabb vidékeken állották ki a hideget, tavaly hozva első jelentékenyebb termelést. — Az erdőgazdaság rendszeresen kezeltetik, 20—40—50 és 100 éves fordákban. Évenkinti tarolás 244 hold. Érdekes a cserhántási üzem, mert az uradalom a 20 éves fordában már benne van. A termelés ez ágában 9 m. ölfa a hozam és 81 frt 70 kr a 20 év alatti brutto nyereség. Az erdészet hozama egy évben 4595 öl fa, mely az uradalmi szeszgyárak által értékesittetik legnagyobb részben, 4855 mm. cserhéj és 3372 mm. faszén. A főbérlők évi pénztári forgalma 900.000 frt és beruházásokra a bérlet kezdete óta 1.773,000 frt fordittatott. A nagy figyelemmel kisért jelentés után *Korizmics* László inditványára az elnök a választmány határozatául kimondá, hogy a Leidenfrost testvéreknek teljes elismerése fejezi ki s köszönetet mond szives meghivásukért. Az uradalom részletes leirását mint rendkivül tanulságosat a választmány szintén elhatározta. Több apróbb ügy elintézése uton az ülés eloszlott.

* **Gazdasági kiállitás Szarvason.** A Szarvason rendezett gazd. állat-, termény- és gépkiállitást *Beliczey* elnök főispán helyett *Mikolay* Mihály nyitotta meg ma — mint táviratilag jelentik — nagyszámu érdeklődők előtt. Az esős idő daczára rendkivül nagy volt az érdeklődés ugy a közönség, mint a kiállitók részéről. Ott voltak többek közt: gróf *Bolza* Antal és Ferencz, *Bakay* Sándor, *Debreczenyi* Endre, *Dérczy* Antal és Ferencz, *Szántó* Albert, *Zsilinszky* István, *Winternicz, Szenes, Székács* és még számos előkelősége a vidéknek. A biráló bizottság két napi müködés után a következőkben összegezte itéletét: A lovak közt az első rendü dijakat gróf *Mitrovszky, Braun* Mihály, *Mázor* József, *Dérczy* Ferencz és mások lovai, a szarvasmarháknál: báró *Königswarter* tehenei és Szarvas város bikái; a termények és gyümölcsöknél: *Lónyay* Sándor, *Jancsó* Mihály, *Benczur* Sándor terményei, *Dénes* András 53 faj szőllője, *Dérczy* Ferencz, *Csapó* Sámuel, *Pál* Dánielné különböző gyümölcsfajai. Ezeken kivül e csoportokban még számos dij osztatott ki. A gépkiállitók csoportjában a biráló bizottság Tarnóczynak Schlick-Krumpach-féle ekéit, Schlick-féle rostáit, Heid-féle trieurjeit és egyéb gazdasági gépeit első dijakkal tüntette ki. Ezüst és bronzérmeket nyertek még *Lábassy, Nagy* Károly és *Józsa* József kiállitott tárgyai.

* **Az orsz magyar gazdasági egyesület** iskolatakarékpénztári szakosztálya e hó 8-án, szerdán d. u. 4 órakor a Köztelken ülést tart. Főtárgyak: Intézkedés a beérkezett pályaművek megbirálása iránt. Folyó ügyek.

* **A zalamegyei gazdasági egyesület** által e hó 5, 6 és 7-ik napjaira rendezett kiállitást tegnap délelőtt 10 órakor nyitotta meg Zala-Egerszegen. *Haczky* Kálmán, a gazdasági egyesület elnöke, *Glavina* Lajos főispán, *Svastits* Benő alispán, *Gózony* László főjegyző, *Árvay* István közgazdasági előadó és számos megyei notabilitás jelenlétében. A kiállitáson 78 kiállitó 664 rendes tárgygyal vett részt. A kiállitás ugy minőség, mint mennyiség tekintetében fényesen sikerült.

NAPIREND: Október 7-én.

Naptár: Kedd. — Római kath.: Jusztina, Márk püspök. — Prot.: Amália, Abadiás. — Görög-orosz: (szept. 25.) Frozina. — Zsidó: (tizri 18.) Abiram. — Nap kél 6 ó. 9 p., nyug. 5 ó. 25 p. — Hold kél 7 ó. 12 p. este, nyug. 9 ó. 21 p. regg. — Hold földközelében délután 3 órakor.
Pénzügyminiszter fogad d. u. 3—4-ig.
Honvédelmi miniszter fogad d. u. 4—5-ig.
Földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter fogad d. u. 5—6-ig.
Horvát miniszter fogad d. e. 10-től d. u. 2-ig.
A képviselőház ülése d. e. 11 órakor.
A polgári iskolai tanárok egyesülotének választmányi ülése d. u. 5 órakor az V. ker. polgári leányiskolában (váczi-körut 58.)
Krisztus a Kalvárián Munkácsy képe a műcsarnokban d. e. 9-től d. u. 5-ig és este 17—9. Belépti dij 50 kr.
Iparművészeti muzeum a műcsarnok épületében d. e. 9-től d. u. 1-ig.
Műszaki iparmuzeum a kerepesi-uton (Beleznay-kert) nyitva d. e. 9-től 1-ig.
Egyetemi füvészkert az üllői-uton ünnepnapok kivételével naponként látható d. e. 8—12 és d. u. 2—6.
Muzeumban: régiségtár d. e. 9-től d. u. 1.
Akadémiai könyvtár d. u. 3—7.
Egyetemi könyvtár d. u. 3—7-ig.
Muzeumi könyvtár d. e. 9 d. u. 1 óráig.
Állatkert nyitva egész nap.
Margitszigetre hajó indul óránkint.

Kivonat a hiv. lap okt. 5-i számából.

Árverések a fővárosban. Pfeifer Mór 1250 forintra becs. ingóságai okt. 14 (Révay-utcza 24). Tisza László 787 frtra becs. ingóságai okt. 13 (Sándor-utcza 15). Ifj. Tauser Mihály 573 forintra becs. ingóságai okt. 6 Madách-utcza 13). Karaász János 479 forintra becs. ingóságai okt. 6 (vámház-közut 16).

Árverések a vidéken. Udvardi Márton 738 forintra becs. ingatl. okt. 21 Batta (Adony). Alexi Pora 2260 forintra becs. ingatl. okt. 16 R.-Szt.-Mihály. Horváth János 2900 forintra becs. ingatl. nov. 12 Rába-Kovácsi (Sárvár). Friedländer Ferencz 3166 forintra becs. ingatl. okt. 31 Nagy-Károly. Rittu Jova 3300 forintra becs. ingatl. okt. 28 Kis-Szredistye (Versecz). Peczek Gyula 4172 forintra becs. ingatl. okt. 15 Veszprém. Klemm Istvánné 1340 forintra becs. ingatl. okt. 31 Szeged.

Pályázatok. A szombathelyi illetékszabási hivatalnál II. oszt. pénzügyi, — a pozsonyi pénzügyigazgatóság kerületében pénzügyőri szemlészi, — a dévai adóhivatalnál III. oszt. adótárnoki, — a selmeczi kir. bányaigazgatóságnál bányaszámvevői, — a soproni m. kir. adófelügyelőségnél II. oszt. pénzügyi fogalmazói, — a hajdu-böszörményi kir. adóhivatalnál adótiszti, — a budapesti postaigazgatósági kerületben több II. oszt. postasegédtiszti, — a budapest-angyalföldi m. kir. orsz. elmebeteg-ápoldában felügyelői szolgai (főápolói), — a löcsei adóhivatalnál II. oszt. hivatalszolgai, — a pécsi pénzügyigazgatóságnál II. oszt. irodatiszti, — a kolozsvári m. kir. erdőigazgatóságnál erdészi, — a budapest-angyalföldi m. kir. orsz. elmebeteg-ápoldában orvosgyakornoki, — Nagy-Nyujtódon (Háromszékm.), Bögözön (Udvarhelymegye), Brezován (Nyitram.), Zsigárdon (Pozsonym.), Csaczán (Trencsénmegye), Nagypakán (Pozsonym.), Gencsén (Szatmárm.) postamesteri, — az eperjesi kir. tvszéknél ügyészi, — a zombori kir. tvszéknél dijnoki, — a szombathelyi kir. tvszéknél II. oszt. hivatalszolgai, — Ungmegye adófelügyelőségénél II. oszt. pénzügyi fogalmazói, — a szebenmegyei kir. adófelügyelői intézménynél számgyakornoki, — a szegedi adófelügyelőségnél II. oszt. pénzügyi, — a budapesti kir. zálogháznál kisegitő szolgai, — Szénásfalva területén erdőmesteri, — a budapesti (Lipótmezei) m. kir. országos tébolydában II. osztályu orvosi állomásokra.

Felelős szerkesztő: **Csávolszky Lajos**

IDEGENEK NÉVSORA.

Magyar király szálloda.
Geduly L. Pozsony
Jánosy I. Nagyszeben
Bácsmegyei I. F.-Pulya
Csecsetka S. Pozsony
Berkovits I. Ibrány
Dr. Piszár A. Barcs
Kostics B. Fehérvár
Pensits F. Laibach
Rubin A. Szeged
Schmitz H. Aachen
Schwarz G. Bécs
Ungar Gy. Kassa
Handler I. Bécs
Schweiger A. Fehérvár
Bernstein S. Fehérvár
Breuer A. Fehérvár
Drenis G. Trieszt

Nemzeti szálloda
Baratta A. b. Poltár
Szabó G.-né Debreczen
Eschwig I. Kassa
Szabó I. Tállya
Kollár A. Sárkány
Czékus I. Rozsnyó
Hajtsi I. Rozsnyó
Wenter G. Arad
Szendy A. Szolnok
Marchrentenker M. Bécs
Gusztáv A. Magyaróvár
Kosztka E. Kassa
Markusz B. Berlin
Eckstein R. Bécs
Keller I. Kassa

Páris szálloda.
Várady S. Szentes
Eremit L. Malanda
Lederer M. Győr
Ehrenzweig M. Bécs
Heller A. Bécs
Korn F. Bécs
Weiss A. Bécs
Polzer M. Bécs
Fassl F. Bécs
Weiss I. Pécsvár
Koch I. Devecser
Simberger S. Falka
Temedi G. Macedonia

Jurnkod V. Genf
Reinhold E. Danczig

Schmidt-Orient szálloda.
Maringer A. Esztergom
Kovalóczi R. Pozsony
Dr. Nemes G. Pancsova
Trencsényi G. Bajcz puszta
Hammer H. Boroszló
Alacs Z. Szeged
Nagy V. Szeged
Fábián G. Nagykanizsa
Remete G. Nagykanizsa
Varju J. Banicza
Spesentiv J. Tirol
Änderle J. Tirol
Geszi J. Szántó
Geszi J. Szántó
Schmidt E. Szentgyörgy
Lengyel P. Kassa
Havas M. Kassa
Hatz B. Arad
Györfy A. Selmeczbánya
Luchs A. Bukarest
Beck J. Szabadka
Haimsohn J. Bécs
Szarvasi M. Karczag
Walcher K. Arad
Popovits D. Nagyszeben
Neuribrer P. Nagyszeben

Tigris szálloda.
Palló A. Sopron
Laczkó I. Szolnok
Szilassy A. Ungvár
Perotti I. Trieszt
Waldvogel A. Bécs
Orak T. Bécs
Szigethy I. Tovarnok
Molnár I. Zemplén
Dresdner A. Margitta
Kovács I. Csantavér
Mogyoróssy Miskolcz
Daniel E. Kőhalom
Klein I. Visó
Wollner L. Linz

Vadászkürt szálloda.
Farkas B. Peczeháza
Szakáll J. Losoncz
Vásárhelyi B. Arad
Beniczky F. Szolnok
Kohlen A. b. Sz.-Pétervár
Szabó I. Pápa
Vio A. Fiume
Péterfi S. Pozsony
Schwimmer I. Fehérvár
Soenis Gy. Drezda

Aranysas szálloda.
Riesznor I. Jászberény
Pethcő I. Heves
Diósy I. Kissolt
Mészáros I.-né Abcz
Molnár M.-né Abcz
Trummer A. Nagykőrös
Komáromy Gy Turkeve
Kenéz I. Turkeve
Hajós L. Nógrád
Matkovich I. Kispér
Mucsy K. Dreszibli
Nánásy I. Turkeve
Szarka M. Csongrád
Tóth L. Kunszentmárton
Tanács I. Halas
Kemény I. Nagybecskerek
Monrara I. Szolnok
Kosdy S. Debreczen
Selcz L. Trieszt

Budapest szálloda.
Bécsi utcza.
Kobiersky K. lvg. Bécs
Juhász I. Szolnok
Krankel A. Brünn
Szabó I. Debreczen
Nedelkovics M. Kamenica
Popovits M. I. Tovarnik

Fehér hattyu szálloda.
Weiszmann M. Miskolcz
Weiner I. Trencsén
Klein V. Jászkisér
Zeisler I. Hódmezővásárhely
Szokolay I. Czegléd
Szigeti I. Kecskemét
Sándor K. B.-Hunyad
Scheibner K. Tamási
Lustig M. Simontornya

Európa szálloda.
D'Orleans R. hg. Páris
Blacaz hg. Páris
Allen gr. London
Weiss I. Edinburg
Cenao R. Páris
Rohlers M. Bécs
Guttmann L. Kanizsa
Goldfuss C. b Hannover
Levert E. Páris
Dupont G. Páris
Contrard A. Páris
Rousse H. London
Pollard I. Edinburg
Geistinger M. Bécs
Stein N. Frankfurt

Fehérló szálloda.
Dr. Puchy I. München
Szőke A. K.-Félegyháza
Slatényi Gy. Munkács
Pálmay I. Szeged
Torszti I. Bécs
Pumpp P. Komárom
Falkner L. Zágráb
Stabiszerwski L. Szabadka
Mittler L. Herend
Bodenlosz I. Metzenzéf
Rosenfeld E. Gyöngyös
Popovics S. Zimony

Ausländer E. Kecskemét
Bleier A. Kóka
Korner A. Bécs
Bognár I. Debreczen
Preisz A. Pozsony

Erzsébet szálloda.
Hédervári A. Ipolyság
Szilágyi L. Ráczkeve
Szász G. Szentes
Mayer T. Zalaegerszeg
Török O. Rozsnyó
Hartmann E. Munkács
Gyurkovits Z. Kunszentmiklós
Kuszák J. Győr
Czitó K. Kecskemét
Breuer I. Endrőd
Borchert I. Sz.-Fehérvár
Lang K. Pozsony

Hungária szálloda.
Palay I. Szarvas
Tobits J. Bécs
Dr. Aleser L. Kassa
Kellner I. Tata
Szeberényi G. B.-Csaba
Hahn L. B.-Csaba
Deore T. és I. Newyork
Butter L. Krajova
Taschler M. Debreczen
Farkas L. Somogy
Rottenthal M. b. Moslavina
Belon R. Poroszország
Baerd A. London
Straka I. Szeged
Klein M. Berlin
Brix V. Bécs
Rebits A. Bécs

London szálloda.
Frankenberg A. Bécs
Szvitek L. Félegyháza
Cserny A. Bécs
Szalay A. Bécs
Krosetzky A. Félegyháza
Popesku I. Arad

István főhg. szálloda.
Schlosser K. b. Prága
Kaczér A. P.-Ladány
Hostorics M. Szabadka
Hostorics M. Szabadka
Hoffmann I. Pécs
Stauber G. Salzburg

Marchall-szálloda az „Angol királynőhez"
Szécsen A. gr. Bécs
Oberndorf gr. Bécs
Draschkovits I. gr. Pozsony
Chotek I. gr. Futtak
Berg b. Tolna
Erdődy G. gr. Gy.-Füzes
Rigyitzky P. Lugos
Baumgarten M. Báttaszék
Szentkereszty F. b. Erdély
Kempelen E. Moha
Dr. Krausz K. Bécs
Dr. Dittrich Bécs
Dr. Schingits I. Bécs
Heneage C. Anglia
Walter E. Szerajevó
Wagner W. Maffersdorf
Griville M. Anglia
Höfner R. Ujvidék
Wolters M. Brüsszel
Steinberg L. Bécs
Picker M. Barcs
Samek M. Bécs

Elhaltak Budapesten 1884. okt. 5.

Pozsár G. 11 é. hivt. szolga fia II. k. ostrom-u. 25. kimerülés.
Fleischer G. A. 27 é. mészáros neje I. palota-u. 7. hashártyalob.
Kircz I. 14 é. mgzó leánya VIII. k. ujvásár-tér 1. hagymáz.
Süssmann A. F. 56 é. szabó neje IV. k. Kristóf-tér 2. gyomorbaj.
Rechnitzer J. 17 é. mgzó I. k. orsz. téb. tüdőgümő.
Scheiber A. 50 é. kdő lakástalan iszákosság.
Jancsicskó A. 53 é. napsz.-nő VI. k. Eötvös-u. 2. tüdővész.
Vajda A. 28 é. szobaleány V. k. váczi-ut 31. tüdővész.
Arviazzi J. 75 é. napsz. II. k. János-kórház tüdőgümő.
Mozsári S. 44 é. napsz. II. k. János-kórház hagymáz.
Müller N. 29 é. kdő I. k. orsz. téb. agyhüdés.
Plautovics Zs. 19 é. cseléd VIII. k. kóroda kimerülés.

NYILT-TÉR.

Elvesztegette idejét s pénzét! Ezt cselekszi mindenki, ha gyomor- vagy májbajában egyebet használ mint az általánosan ismert s nagy hirre kapott Brandt R. gyógyszerész-féle svájczi labdacsokat. Csak egyedül ezek segitenek gyorsan s minden fájdalom nélkül s a mellett napi kiadásunk egyszerre csupán 2 kr. Egy egész dobozzal 70 krért lehet venni a magyarországi gyógyszertárakban.

Főraktár Magyarország számára Török József gyógyszertárában Budapesten, király-utcza 11. sz. a.

Értesülésünk szerint Brandt R. gyógyszerész ur Zürichben évenkint nagyobb mennyiségű doboz ily labdacsot bocsát azon szegények rendelkezésére, kik *közvetlen* hozzá fordulnak. 10769

HANDEL MÓR előbb **EMILE LAFITE**
NYILVÁNOS KÖLCSÖNKÖNYVTÁRA
Haris-bazár nagy udvarában.

50.000 kötet. 50.000 kötet.

A magyar, német, franczia és angol regényirodalom legujabb ujdonságai. Előnyös vidéki előfizetés 10, 20, 30 kötetre. Naponként nyitva. Jegyzék ingyen és bérmentve. 11176

MATTONI-FÉLE
GIESSHÜBLER
legtisztább égvényes
SAVANYU-KÚT
legjobb asztali- és üdítő ital,
kitünő hatásunak bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és hólyaghurutnál.
Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

Deutsch F. Károly

férfiszabó Budapesten, Gizella-tér 2. szám. I. emelet.
Különlegességek angol és franczia divatkelmékben. 11193

Fogorvos Dr. DEÁK cs. és kir. kizárólagosan szabadalmazott
RUGALMAS FOGSORAI
A műfogak közt a legtökéletesebbek. Fogtömcsék (plombeok) a legkitünőbb anyagokból stb. számos éveken át Berlinben szerzett tapasztalatok nyomán. 11179
Budapest, belváros, Deák Ferencz-utcza 3. szám, első emelet.

SZINHÁZAK ÉS MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHAZ.
Bérletszünet.
Budapest, okt. 7-én.
JULIUS CAESAR.
Szomorujáték 5 felv. Irta Shakspere, forditotta Vörösmarty M. Zenéjét irta Tittl Emil.
Személyek:
Julius Caesar — Egressy
Octavius Caesar — Horváth
Antonius — Nagy Imre
Popilius Lena — Gabányi
Publius — Földényi
Marcus Brutus — Szacsvay
Cajus Cassius — Gyenes
Casca — Bercsényi
Trebonius — Körösmezei
Decius Brutus — Komáromi
Metellus Cimber — Mészáros
Cinna — Pintér
Artemidorus — Tóth
Cinna, költő — Sántha
Lucilius — Faludi
Titinius — Császár
Pindarus — Mihályfi
Clodius — Ujházi
Lucius — Alszegi L.
Octavius szolg. — Benedek
Strato — Szalóki
Clitus — Kemény
Dardanus — Szigeti L.
1-ső római polg. — Vizvári
2-ik » » — Földényi
3-ik » » — Latabár
4-ik » » — Szigeti I.
Calpurnia — Lendvayné
Portia — Jászay M.
3-ik apród — Rozenzweig
4-ik » — Kopp L.
Kezdete 7 órakor.
Holnap, október 8-án,
A vasgyáros.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Páholy bérlet 3. szám.
Havi bérlet 3. szám.
Budapest, okt. 7-én.
LOHENGRIN.
Regényes opera 3 felv. Szövegét és zenéjét irta Wagner R. Forditották Böhm G. és Ormay F.
Személyek:
I. Henrik — Ney
Lohengrin — Gassi
Brabanti Elsa — Reich I.
Gottfried hrg. — Maruzzi D.
Telramundi — Láng
Ortrud — Spányi
Király hirdetője — Tallián
1-ső brabanti nem. — Dalnoki
2-ik » » — Zsitvay
3-ik » » — Szekeres
4-ik » » — Szendrői
1-ső apród — Ábrányiné
2-ik » — Doppler I.

NÉPSZINHÁZ.
Budapest, október 7-én.
METUZÁLEM herczeg.
Operette 3 felv. Irták Wilder és Delacour. Forditotta Verő Gy. Zenéjét szerzette Strauss J.
Személyek:
Zsigmond — Solymosi
Pulcinella — Tarnai S.
Carbonazzi — Ujvári
Vulcanio — Szilágyi
Ciprian — Kassai
Sophistica — Aranyossiné
Metuzálem — Hegyi Aranka
Trombonius — Rónaszéki
Brusco — Bánáti
Mandelbaum — Erődi
Feuerstein — Komáromi
Linkenspitz — Izsó
Funkenstahl — Marton
Arabella — Vári Irma
Ernesta — Vasváriné
Carlo — Béni Irma
Pietro — Ligeti Irma
Francesco — Galantai M.
Enrico — Galambos B.
Pablo — Kun Mari
Luigi — Bónis Anna
Fortesa — Szőcs Kata
Vesta — Zárainé
Gasparo — Pintér
Spadi — Szabó
Egy futár — Bónis
Eji ör — V. Kovács
1-ső bandita — Prielle
2-ik » — Füredi
3-ik » — Kiss M.
4-ik » — Magyari
Egy polgárnő — Izsóné
1-ső polgár — Várdai
2-ik » — Juhász
Kezdete 7 órakor.
Holnap, október 8-án,
Rip van Winkle.

VÁRSZINHÁZ.
Budapest, okt. 7-én.
A FALUSIAK.
Eredeti vigjáték 3 felv.
Kezdete 7 órakor.

NÉMET SZINHÁZ.
Budapest, okt. 7-én.
Geistinger Mária asszony második vendégjátéka.
Die Fledeemaus.
Komikus operette 3 felv.
Kezdete 7 órakor.

Löbl M. étterme

a sugár-uton, az opera mellett, naponként friss boksör-csapolás. Bécsi kolbász. — Opera után friss ételek. 11189

Kávéház megnyitási jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására juttatni, miszerint Kelet-Indiából visszaérkeztem és Budapesten a *granátos-utczában* 16. szám alatt, szemben a m. k. főposta-épülettel egy elegánsan berendezett uj kávéházat vasárnap október hó 5-én megnyitottam. — Egyszersmind azt is tudatom a n. é. közönséggel, hogy kitünő italok, valamint üditő italokról is gondoskodva van; ugyszintén kitünő teke-asztalok és a legolvasottabb bel- és külföldi hirlapok állnak a m. t. közönség rendelkezésére. Midőn még fon-tos kiszolgáltást biztositok, maradtam számos látogatást kérve mély tisztelettel

Fuchs Ödön,
kávés.
11215

FEUCHTINGER JÁNOS
11160 **KONCERT-CSARNOKA**
a «kék macskához» király utcza
☞ MA ☜
Eljegyzés a Turfon. — Párisi grizettek. Az öszszes művészek fellépte. — Kezdete 8 órakor.

A GRAND CAFÉ IMPERIAL,
helyiségében, váczi-körut 48. sz. a. naponként a
szász női zenekar zeneestélye
Karmesternő **Vischer Lujza.** 11134
Kezdete ½ 8 órakor. Minden kedden, csütörtökön és vasárnap délután concert 1—3 óráig szabad bemenet mellett.

Az *Etablissement Union*-ban *váczi-körut 16. sz. a.* tegnap mutatta be tehetségét először Reinhold Emy kisasszony mint zeneművésznő, a mikor is nagy tetszést aratott. Reinhold Emy kisasszony kedves jelenség, ki 8 hangszerét oly tökélylyel kezeli, hogy az embert csodálkozásra ragadja. Costümjei általános feltünést keltettek. E mulattató hely tulajdonosa Kohn Ignácz ur általános dicséretet érdemel, hogy a fővárosi közönségnek is ily élvezetteljes estéket szerez. Ezenkivül az Unionzenekar Csillag karmester vezetése alatt nagy kedveltségnek örvend valósággal megkapó játéka következtében. 11211 **N. B.**

HÖLGYEK SZÁZEZREI
zép, tiszta, fehér, ifjudad bőrszinüket egyedül és kizárólag a párisi dr. Lejosse-féle
RAVISSANTE
nevü felülmulhatatlan bőrszépitő szernek köszönik. Szeplő, májfoltok, pörsenések, bőrfoltok, rezesség, ránczok, himlőhelyek biztosan eltávolittatnak s a gyöngéd ifjudad, virnló kinézés ismét rögtön előtérbe lép. A siker biztosittatik. Egy nagy eredeti üveg ára frt 2.50, kicsiny frt 1.50 *magyar használati utasitással.*
Felülmulhatlan és nélkülözhetlen szappannak bizonyult be, és általanosan elismertetett a kitünő Dr. *Lejosse*-féle **Savon Ravissante.**
Ez a legjobb és leghirnevesebb mosdó szappan a világon; a ki egyszer megkisértette, az soha többé nem használ más szappant. *Egy drb. ára 50 kr. 1 dobozzal (3 darab) 1.35 kr.*
Valódi minőségben nagyban és kicsinyben kaphatók és levélileg megrendelhetők **a központi főraktárban Budapest, városház-tér 9. szám alatt SVARCZ F. U. illatszertárában (Haris bazár)** továbbá **Török József** ur gyógyszertárában. ☞ *Utánzásoktól óvakodni kell* ☜ 11049

VIZÁLLÁS 1884. októb. 6.

Névszerint	Méter 0 fölött	Méter 0 alatt	Változik	Névszerint	Méter 0 fölött	Méter 0 alatt	Változik
Duna				**Tisza**			
Pozsony	1.78	—	áradó	M.-Sziget	0.76	—	váltztl.
Komárom	0.11	—	áradó	Beregszász	—	—	—
Budapest	1.02	—	apadó	Sárospatak	—	—	—
Mohács	1.61	—	apadó	Szatmár	—	—	—
Vukovár	—	—	—	Tokaj	0.41	—	apadó
Ujvidék	1.98	—	apadó	Szolnok	0.56	—	apadó
Pancsova	0.27	—	apadó	Szeged	1.05	—	apadó
Orsova	1.20	—	apadó	**Körös**			
				B.-Gyula	0.04	—	váltztl.
Dráva				**Maros**			
Barcs	0.62	—	áradó	Arad	—	69	áradó
Eszék	1.43	—	áradó				
Száva				**Béga**			
Mitrovicza	1.22	—	áradó	Temesvár	0.05	—	apadó

IDŐJÁRÁS októb. 6. regg. 7 órakor

Az időjelző-intézet távirati jelentése.

Állomások	Légnyomás mm 700 +	Szél iránya és ereje (1—12)	A hőmérséklet Celsius-fokban	Csapadék mm	Felhőzet
Arad	66.1	DK 5	+ 13.6	—	◑
Beszterczo	—	—	—	—	—
Beszterczebánya	76.6	NY 1	+ 10.4	6	●
Budapest	65.6	EK 1	+ 12.2	9	●
Csáktornya	62.7	E 2	+ 10.4	29	●
Debreczen	66.0	EK 2	+ 10.4	5	○
Eger	67.3	ENY 1	+ 12.9	4	○
Eszék	—	—	—	—	—
Fiume	60.9	K 7	+ 15.0	1	●
Késmárk	—	—	—	—	—
Keszthely	64.3	K 2	+ 12.8	34	●
Kolozsvár	68.4	K 2	+ 10.8	—	○
Magyar-Óvár	65.0	K 1	+ 11.3	27	●
Mármaros-Sziget	69.5	K 2	+ 9.0	1	○
Nagy-Enyed	—	—	—	—	—
Nagy-Szeben	68.6	DK 3	+ 10.1	—	○
Nagyvárad	—	—	—	—	—
Orsova	66.4	K 6	+ 15.2	—	●
Pancsova	64.9	DK 6	+ 14.2	n	○
Selmeczbánya	67.0	DK 5	+ 10.0	8	○
Sopron	—	—	—	—	—
Szatmár-Németi	66.1	DK 5	+ 13.9	n	○
Szeged	64.5	K 1	+ 11.5	20	○
Sepsi-Szt-György	68.8	E 1	+ 12.4	—	○
Szolnok	65.3	NY 3	+ 11.2	4	●
Temesvár	66.9	K 2	+ 14.4	—	●
Trencsén	63.7	K 1	+ 12.0	6	○
Ungvár	66.4	EK 4	+ 9.8	2	○
Zágráb	64.7	EK 4	+ 11.4	21	○
Bécs	64.7	K 1	+ 10.2	15	≡
Bregenz	63.5	K 4	+ 9.2	12	◑
Lesina	—	—	—	—	—
Pola	58.4	K 6	+ 15.3	15	●
Prága	67.6	E 2	+ 10.0	1	●

Jelek magyarázata ○ — szélcsend; ○ — tiszta, derült ◔ — ¼ felhős; ◑ ½ felhős; ◕ — ¾ felhős; ● — borult; ◉ — esős, — ▲ jég; ≡ — köd; ✳ — hóeső; ∞ — gőz ⚡ — zivattar, villám

Áttekintése a mai időjárásnak.

Európában: A nagy légnyomás (770—771) a kontinens északi és északkeleti részében, a depresszió (757—758) Közép-Olaszországban van. Közép-Európa erősbödött szelekkel borus, esővel, délnyugaton nagyobbodott hőmérséklettel.

Hazánkban: Keleties, helyenkint erős szelek melletta hőmérséklet nagyobbodott, a légnyomás északkeleten nagyobb lett, délnyugoton keveset változott. Az idő nyugoton változó, esővel, helyenkint nagy mennyiségben; délkeleten változó, közben napos, kevés helyi esővel; a közép nagyobb részben borus, esővel, többnyire közepes mennyiségben.

Kilátás a jövő időre.

Hazánkban: Nyugoton többnyire borus idő esővel, keleten szeles, helyenkint esővel félbeszakitott derülést várhatni.

Kiadótulajdonos: PALLAS irod. és nyomdai részv.-társaság

Vasuti közlekedés-utmutató.

A vonat indul	A vonatok minősége	Indulási idő
Az oszt.-m. államvasut (terézv.) pályaházából		
Budapest, Érsekujvár, Pozsony, Trencsén, Bécs	gyorsvon. személyv. futárvon. személyv.	8.30 regg. 9.— regg. 2.— d. u. 9.30 este
Budapest, Érsekujvár, Galántha	személyv. személyv.	6.15 regg. 7.50 este.
Budapest, Esztergom-Náua, Érsekujvár	omnibuszv.	3.30 d. u.
Budapest-Szob	omnibuszv.	5.30 d. u.
Budapest-Vácz	omnibuszv.	11.50 d. e.
Budapest-Palota	omnibuszv.	6.45 regg.
Budapest Czegléd, Szeged, Temesvár, Baziás, Belgrád, Orsova, Bukarest	személyv. személyv. gyors v.	7.40 regg. 6.15 este 10.10 este
Budapest, Czegléd, Szeged	omnibuszv.	2.50 d. u.
Budapest, Czegléd	személyv. omnibuszv. omnibuszv.	8.— regg. 10.— d. e. 5.20 d. u.
A magyar államvasutak közp. pályaházából. (Kerepesi ut végén.)		
Budapest, Hatvan, Fülek, Zólyom, Ruttka	omnibuszv. gyorsv. személyv.	6.20 regg. 7.15 regg. 6.— este
Budapest, Hatvan, Füzes-Abony, Miskolcz, Kassa	omnibuszv. gyorsvon. személyv.	6.20 regg. 7.45 regg. 8.15 este
Budapest, Kis-Kőrös, Szabadka, India, Zimony	omnibuszv. gyorsvon. személyv. omnibuszv.	6.40 regg. 7.30 regg. 3.50 d. u. 9.— este
Budapest, Szolnok, P.-Ladány, Nagyvárad, Kolozsvár, Segesvár, Brassó, Predeal	személyv. omnibuszv. omnibuszv. gyorsvon.	8.— regg. 6.55 este 2.47 d. u. 9.45 este
Budapestről, Gödöllő, Hatvan	omnibuszv. gyorsvon. gyorsvon. omnibuszv. omnibuszv. omnibuszv. személyv. személyv.	6.20 regg 7.15 regg 7.45 regg. 10.16 d. e. 12.— délb. 3.— d. u. 6.— d. u. 8.15 este
Budapest, Pécs	személyv. személyv.	8.15 regg. 7.45 este
Budapest, Bicske, Tata-Tóváros, Komárom-Ujszőny, Győr, Bruck, Bécs	személyv. személyv.	11.12 d. e. 10.33 este
Budapest, Bicske, Tata-Tóváros, Komárom-Ujszőny, Győr	omnibuszv. omnibuszv.	6.30 regg. 6.10 este
Budapest-Kelenföld (csatlakozásul a déli vasut vonataihoz.)	omnibuszv. omnibuszv. gyorsvon. személyv.	6.30 regg. 10.40 d. e. 5.40 d. u. 9.24 este
A magy. államvasut (ferenczv.) pályaházából.		
Budapest, Kis-Kőrös, Szabadka, India, Zimony	omnibuszv. gyorsvon. személyv. omnibuszv.	6.57 regg. 7.40 regg. 4.01 d. u. 9.16 este
Budapest, Pécs	személyv. személyv.	8.32 regg. 8.05 este
Budapest, Bicske, Tata-Tóváros, Komárom-Ujszőny, Győr, Bruck, Bécs	személyv. személyv.	11.26 regg. 10.50 este
Budapest, Bicske, Tata-Tóváros, Komárom, Ujszőny, Győr	omnibuszv. omnibuszv.	6.48 regg. 6.26 este
Budapest-Kelenföld (csatlakozásul a déli vasut vonataihoz.)	omnibuszv. omnibuszv. gyors v. személyv.	6.48 regg. 10.54 d. e. 5.52 d. u. 9.37 este
A déli vasut (budai) pályaházából		
Budapest, Székesfehérvár, Kanizsa, Szombathely, Pragerhof, Grácz.	személyv. vegyes v. gyorsvon. személyv.	7.— regg. 11.20 d. e 6.01 este 9.45 este
Budapest, Székesfehérvár, Ujszőny, Győr	személyv. személyv.	7.— regg 9.45 este.

A vonat megérkezik	A vonatok minősége	Megérkezés idő
Az osztr.-m. államvasut (terézv.) pályaházába		
Bécs, Trencsén, Pozsony, Érsekujvár Buda-Pestre	személyv. futárvon. személyv. gyorsv.	5.57 regg. 1.44 d. u. 5.37 d. u. 9.10 este
Galantha, Érsekujvár, Budapest	személyv. személyv.	7.15 regg. 10.5 este
Érsek-Ujvár, Esztergom-Náua, Budapest	omnibuszv.	10.45 d. e.
Szob-Budapest	omnibuszv.	9.3 regg.
Vácz-Budapest	omnibuszv.	2.37 d. u.
Palota-Budapest	omnibuszv.	7.19 este
Bukarest, Orsova, Belgrád, Báziás, Temesvár Szeged, Czegléd, Budapest	futár v. személyv. személyv.	7.30 regg. 8.07 regg. 7.2 este
Szeged, Czegléd, Budapest	omnibuszv.	12.29 d. u.
Czegléd, Budapest	omnibuszv. omnibuszv. személyv.	6.30 regg. 2.53 d. u. 7.42 este
A magyar államvasut (közp.) pályaházába		
Ruttka, Zólyom, Fülek, Hatvan, Budapest	omnibuszv. gyorsvon. személyv.	8.40 este 9.40 este 8.40 d. e.
Kassa, Miskolcz, Füzes-Abony, Hatvan, Budapest	omnibuszv. gyorsvon. személyv.	8.40 este 9.— este 7.10 regg.
Zimony, India, Szabadka, Kis-Kőrös, Budapest	omnibuszv. gyorsvon. omnibuszv. személyv.	8.15 este 10.10 este 6.10 regg 10.58 d. e.
Predeal, Brassó, Segesvár, Kolozsvár, Nagyvárad, P.-Ladány, Szolnok, Budapest	gyorsvon. személyv. omnibuszv. személyv.	7.30 regg 7.44 este 10.15 d. e. 6.40 regg.
Hatvan, Gödöllő, Budapest	személyv. személyv. omnibuszv. omnibuszv. omnibuszv. gyorsvon. gyorsvon. omnibuszv.	7.10 regg. 8.40 d. e. 1.16 d. e. 6.30 este 8.40 este 9.— este 9.40 este 11.10 este
Pécs, Budapest	személyv. személyv.	6.20 regg 8.50 este
Bécs, Bruck, Győr, Komárom-Ujszőny, Tata-Tóváros, Bicske, Budapest	személyv. személyv.	7.— regg. 4.15 d. u.
Győr, Komárom-Ujszőny, Tata-Tóváros, Bicske, Budapest	omnibuszv. omnibuszv.	10.04 d. e. 9.30 este
Kelenföld-Budapest. (A déli vasut vonataitól).	személyv. gyorsv. omnibuszv. omnibuszv.	7.40 regg. 11.40 regg. 6.40 este 9.30 este
A magy. államvasut (Ferenczv.) pályaházába.		
Zimony, India, Szabadka, Kis-Kőrös, Budapest	omnibuszv. gyorsvon. omnibuszv. személyv.	8.03 este. 10.01 éjjel. 5.58 regg. 10.56 d. e.
Pécs, Budapest	személyv. személyv.	6.05 regg. 8.35 este
Bécs, Bruck, Győr, Komárom-Ujszőny, Tata-Tóvára, Bicske, Budapest	személyv. személyv.	6.47 regg. 4.02 d. u.
Győr, Komárom, Ujszőny, Tata-Tóváros, Bicske, Budapest	omnibuszv. omnibuszv.	9.31 d. e. 9.17 este
Kelenföld-Budapest. (A déli vasut vonataitól.)	személyv. gyorsv. omnibuszv. omnibuszv.	7.26 regg. 11.28 d. e 6.28 este 9.17 este
A déli vasut (budai) pályaházába		
Pragerhof, Kanizsa, Szombathely, Székesfehérvár, Grácz Budapest	személyv. gyorsvon. vegyes v. személyv.	6.54 regg 11.17 d. e. 6.— este 9.07 este
Győr, Ujszőny, Székesfehérvár, Budapest	személyv. személyv.	6.54 regg 9.07 este

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései október 6.

Minőségi súly hektoliterenkint — 100 kilogrammnak ára

Faj	Irányzat	76 klg frttól	76 klg frtig	77 klg frttól	77 klg frtig	78 klg frttól	78 klg frtig	79 klg frttól	79 klg frtig	80 klg frttól	80 klg frtig	81 klg frttól	81 klg frtig	klg frttól	klg frtig	klg frttól	klg frtig
bánsági buza uj	szilárd	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	— —	— —	— —	— —
tiszavidéki «	«	7.55	7.75	7.70	7.85	7.80	7.95	7.90	8.05	8.—	8.15	8.10	8.25	— —	— —	— —	— —
pestvidéki «	«	7.45	7.65	7.60	7.75	7.70	7.85	7.80	7.95	7.90	8.05	8.—	8.15	— —	— —	— —	— —
fehérmegyei «	«	7.45	7.65	7.60	7.75	7.70	7.85	7.80	7.95	7.90	8.05	8.—	8.15	— —	— —	— —	— —
bácskai «	«	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	— —	— —	— —	— —
m. északv. «	«	7.40	7.45	7.40	7.55	7.60	7.65	7.70	7.75	7.80	7.85	7.90	7.95	— —	— —	— —	— —

Gabona	O vagy uj	Faj	Irányzat	Minőségü suly hektoliterenként	100 kg ára -tól frt	kr.	-ig frt	kr.
rozs	uj	—	csend.	70—72	6	70	6	95
árpa	«	takarmány	«	60—62	6	—	6	35
«	«	égetni való	«	62—64	6	75	7	75
«	«	sörfőzdei	«	64—66	8	35	9	60
zab	«	—	bágy.	39—41	5	80	6	20
tengeri	ó	bánsági	szilárd	75	6	30	6	35
« «	«	másnemü	szilárd	73	6	25	6	30
« «	«	—	lanyha	—	—	—	—	—
köles	—	—	«	nélkül	6	20	6	50
káposzta-repcze	uj	—	«	—	11	50	12	75
bánsági repcze	«	—	«	—	11	25	12	—

Szokvány gabona, határidőre

Gabona	Irányzat	Határidő	pénz frt	pénz kr.	áru frt	áru kr.
buza	szilárd	tavaszra	8	36	8	38
«	»	őszre	7	80	7	81
tengeri	szilárd	máj.—jun.	5	74	5	75
zab	bágyadt	tavaszra	6	35	6	37
	»	őszre	6	12	6	14
repcze káposzta	»	aug—szeptemb. 1884	—	—	—	—
	—	—	—	—	—	—
	—	—	—	—	—	—

ÉRTÉKPAPIROK

ÁLLAMADÓSSÁG.

Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
agyar királyi aranyjáradék adómentes	6%	122.50	122.80
agyar királyi aranyjáradék adómentes 100, 500, 1000	4%	93.—	93.30
Magyar királyi aranyjáradék adómentes 10,000	4%	—.—	—.—
Magyar papirjáradék adómentes	5%	88.65	88.95
Magyar vasuti kölcsön à 120 frt o. ért. (300 frank)	5%	142.40	142.90
Magyar vasuti kölcsön 120 frt egyes darabokban	5%	143.50	144.—
Gömöri államvasuti záloglevelek	5%	—.—	—.—
Magyar 1869. keleti vasut állam-kötv. (elsőbbs.) adóm.	5%	96.50	97.—
Magyar 1873. keleti vasut arany v. ezüstb. (elsőbbs.) adóm.	5%	118.75	119.25
Magyar 1876. keleti vasut állam-kötvény aranyban	5%	102.25	102.75
Magyar királyi nyeremény-kölcsön 100 frt		114.50	115.—
Magyar királyi nyeremény-kölcsön 50 frt		114.25	114.75
Tiszai és szegedi kölcsön	4%	115.50	116.—
1871-iki magyar állam-kölcsön-kötvény font sterlingben	5%	—.—	—.—
1873-iki magyar állam-kölcsön-kötvény font sterlingben	5%	—.—	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvények	5%	100.75	101.75
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	100.50	101.50
Magyar földtehermentesitési kötvények temesi	5%	100.50	101.50
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	100.25	101.—
Magyar földtehermentesitési kötvények horvát-orszgi.	5%	100.—	102.—
Magyar földtehermentesitési kötvények erdélyi	5%	100.25	101.—

Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
Magyar országos jelzálog urbéri váltság kötvény (100 frt)	5%	97.25	98.—
Királyi horv.-szlavon jelzálog földváltsági kötvény (100 frt)	5%	—.—	—.—
Szőlődézsmaváltsági kötvény (100 frt)	5%	98.75	99.25
Magyar királyi kamatozó kincstári utalvány 6 hóra (100 frt)		—.—	—.—
Egyesitett államadósság papirban május—nov.	4²/₁₀ %	80.75	81.—
Egyesitett államadósság papirban febr.—aug.	4²/₁₀ %	80.85	81.—
Egyesitett államadósság ezüst kamat január—julius	4²/₁₀ %	81.75	82.—
Egyesitett államadósság ezüst kamat april—október	4²/₁₀ %	81.75	82.—
Osztrák aranyjáradék adómentes	4%	102.75	103.—
Osztrák papirjáradék, adómentes	5%	95.75	96.—
Osztrák államadósság, kisorsolással 1854-iki à 250 frt p. p.	4%	124.50	125.50
Osztrák államadósság, kisorsolással 1860-iki à 500 frt o. é.	5%	134.50	135.50
Osztrák államadósság, kisorsolással 1860-iki à 100 frt o. é.	5%	142.—	143.—
Osztrák államadósság, kisorsolással 1864-iki à 100 frt o. é.		171.50	172.50
Osztrák államadósság, kisorsolással 1864-iki à 50 frt o. é.		170.50	171.50
Pest város kölcsöne 1870-ből adómentes	6%	105.75	106.25
Pest város kölcsöne 1871-ből adómentes	6%	106.—	107.—
Budapest főváros 1880-iki kölcsöne adómentes	5%	98.75	99.50
Szerbiai nyeremény-kölcsön 100 frank	8%	81.50	82.50
Bécs város nyerem. kölcsöne 1874-ből		124.—	124.50

RÉSZVENYEK.

Osztal. 1883-ra	Értékpapirok	Befiz. frt	pénz	áru
	a) Bankok.			
12.—	Alt. magyar municipalis hitelint.	200	—.—	—.—
6.—	Angol-osztrák bank	120	—.—	—.—
8.—	Budapesti bankegyes.-részv.-társ.	100	108.—	109.—
— —	Horvát leszámitoló bank	200	—.—	—.—
—.—	Iparbank, budapesti	100	—.—	—.—
— —	Központi ipartársulati hitelintézet	80	—.—	—.—
19.50	Magyar Általános Hitelbank	200	286.—	286 25
26¼fr	Magyar jelzálog-hitelbank	200	—.—	—.—
13¼fr	Magy. jelzáloghitelb. II. kib. id. e.	100	106.—	106.50
5.—	Magyar leszám. és pénzváltóbank	100	85.—	85.25
20 fr	Magyar országos bank részv.-társ.	100	—.—	—.—
14.—	Osztrák hitelintézet	160	286 75	286 90
43.—	Osztrák-magyar bank	600	855.—	860.—
11.—	I. magyar iparbank	150	158.50	160.—
45.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	500	613.—	615.—
—.—	Sziszeki hitelbank	100	—.—	—.—
6.—	«Unio» bank	100	—.—	—.—
	b) Biztositó társulatok.			
10.—	Bécsi biztositó társaság	200	237.—	238.—
10.—	Bécsi élet- és járadék-biztos. társ.	200	235.—	238.—
152.—	Első magyar ált. biztositó társ.	1000	3425.—	3435.—
5 —	Foncière pesti biztositó intézet	100	89.50	90.—
7 fr	Magyar-franczia biztos. társaság	50	201.50	202.—
62.—	Pannonia viszontbiztositó társ.	300	—.—	1000.—
	c) Gőzmalmok.			
50.—	Concordia gőzmalom	500	580.—	590.—
120 —	Első budapesti	500	1260.—	1270.—
20 —	Erzsébet malom	200	228.—	230.—
40 —	Hengermalom	500	560.—	565.—
32.—	Lujza	100	290.—	292.—
40.—	Molnárok és sütők	200	432.—	434.—
100 —	Pannonia	1000	1100.—	1110.—
40.—	Viktória	300	390.—	395.—
	d) Közlekedési vállalatok.			
	«Adria» m. tengeri hajózási részv.-t.	200	—.—	—.—
—.—	Alföld-fiumei	200	178.—	178.25
—.—	Arad-Csanádi vasut	100	—.—	—.—
— —	Arad-Körösvölgyi vasut	100	—.—	—.—
5 —	Báttaszék-dombovári	200	175.50	176.50
— —	Déli vasut	200	149.—	149.50
6 fr	Észak-keleti vasut	200	165.—	166.—
— —	Erdélyi vasut	200	176.50	177.50
— —	Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	—.—	—.—
— —	Kassa-oderbergi vasut	200	147.50	148.50
— —	Magyar-galicziai vasut	200	171.—	172.—
— —	M. nyug. v. (székesf.-győr-gráczi v.)	200	171 —	172.—
— —	Osztrák-magyar államvasut	200	304.—	304.50
32 fr	Pécs-barcsi vasut	200	—.—	—.—
— —	Tiszavidéki vasut	200	249.—	250.—
— —	Osztrák dunagőzhajózási társaság	500	528.—	532.—
31.50	Pesti közuti vaspálya	500	594.—	595.—

Osztal. 1883-ra	Értékpapirok	Befiz.	pénz	áru
32.—	Pesti közuti vaspálya elv. jegy.		390.—	395.—
	e) Takarékpénztárak.			
22.—	Budapest III. kerületi	50	77.—	—.—
6.—	Országos központi	300	450.—	452.—
28.—	Pesti első hazai	1000	5140.—	5160.—
320.	Egyesült Budapest fővárosi	200	448.—	450.—
28.—	Magyar ált. takarékp. részv.-tár.	100	92.50	93.50
	f) Különféle vállalatok.			
4.50	Alagut	105	138.—	141.—
9 —	Általános waggon-kölcsönzőtárs.	80	88.—	88.50
8.—	Első magyar üveggyár r. t.	500	525.—	535.—
60.—	Ész.-magyarorsz. e. kőszénb. r. t.	100	—.—	35.—
13.50	Franklin-Társulat könyvnyomda	150	192.—	193.—
—.—	Ganz és társa vasöntöde s gépgy.	400	950.—	955.—
60.—	Gschwindt-féle szeszgyár	200	440.—	445.—
30.—	Gyapjumosó és biz. első magyar	200	265.—	270.—
20.—	Kereskedelmi testület épülete	210	—.—	—.—
30.—	Könyvnyomda «Athenaeum»	150	550.—	555.—
40.—	Pesti könyvny. részvény-társaság	500	920.—	—.—
70.—	Kőszén- és téglagyár (Drasche)	130	171.—	172.—
9.—	Kőszénbánya- és téglagyár ideigl. r.		—.—	—.—
12.—	Nemzetk. waggon-kölcsönző-r. t.	100	96.50	97.50
—.—	Pesti épitő-társaság	85	—.—	—.—
—.—	Rimamurány-salgótarjáni vasmü	100	116.25	116 75
	« « ideigl. r. j.	50	—.—	—.—
8.—	Salgó-tarjáni kőszénbánya	100	128.50	129.—
20.—	Schlick-féle vasöntöde s gépgyár	200	286.—	287.—
40.—	Serfőzde első magyar	400	823.—	827.—
30.—	Sertéshizlaló	200	330.—	335.—
—.—	Sóskuti kőbánya	200	70.—	71.—
18.—	Spodium és csontlisztgyár	200	233.—	235.—
1 —	Szálloda részvény-társaság	80	96.—	100.—
10.—	Tégla- és mészégető, ujlaki	200	174.—	175.—
	Török bir. dohány-egyedárusági társ.		126.50	127.—
20.—	Téglagyár, kőbányai	160	268.—	270.—
	ZÁLOGLEVELEK.			
	Magy. földhitelintézet papirérték	5½%	101.25	102.—
	Magy. földhitelintézet papirérték	5 %	100.50	101.—
	Magy. földhitelintézet papirérték	4½%	94.—	94.50
	Magy. földhitelint. arany v. ezüst	5 %	123.—	124.—
	Magyar jelzálogbank	5½%	101.30	101.60
	Magyar jelzálogbank	5 %	98.50	99.—
	Kisbirtokosok orsz. földhitelint.	5½%	100.—	101.—
	Osztrák-magyar bank osztr. ért.	5 %	101.75	102.—
	Osztrák-magyar bank osztr. ért.	4½%	100.25	100.50
	Osztrák-magyar bank osztr. ért.	4 %	95.60	95.85
	Pesti magyar kereskedelmi bank	6 %	101.75	102.50
	Pesti magyar kereskedelmi bank	5½%	101.50	102.—
	Pesti magyar kereskedelmi bank	5 %	99.—	99.50
	«Albina» takarék-és hitelintézet	6 %	100.50	101.50
	Magy. jelz.-hit.-bank nyer. kölcs.	4 %	99.75	100.25
	Pesti h. I. takarékp. e. k. kötv.	6 %	99.25	99.75
	ELSŐBBSÉGEK			
	Alf.-fiumei v. (n.v.-észéki v.) 200	5%	100.—	101.—

Értékpapirok			Utolsó árkelet pénz	áru
Alföld-fiumei vasut 1874. kib.	200	5%	100.—	100.50
Budapest-pécsi vasut ideiglen jegy		5%	97.25	97.75
Báttaszék-dombovár-zákányi v.	200	5%	99.25	100.25
Dunagőzhajózási társulat	100/200	5%	—.—	—.—
Dunagőzhajózási társaság	300	6%	—.—	—.—
Észak-keletivaspálya	200	5%	96.50	97.50
Észak-keletivaspálya (aranyban)	1000	5%	120.50	121.50
Észak-keletivaspálya (aranyban)	200	6%	127.—	—.—
Ész.-magyarorsz. e. kőszénb. r. t.	200	6%	—.—	—.—
Magyar-galicziai vaspálya	200	5%	98.25	99.25
Magy.-galicziai vaspálya II. kib.	200	5%	96.50	97.—
M. ny. v. (sz.-feh.-győr-gráczi v.)	200	5%	99.50	100.50
Magyar nyugativas 1874. kib.	2000/1000	5%	99.—	—.—
M. vas. elsőbbs. beruh. aranyb.	200	5%	116.50	117.—
Mármarosi sóvasut r. t. elsőbbs. r.	100		—.—	—.—
I. erdélyi vaspálya	200	5%	97.—	97.50
Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	6%	—.—	—.—
Kassa-oderbergi vasut, ezüstben	300	5%	99.75	100.25
Kassa-oderb. v. (eperjes-tarn. v.)	200	5%	98.75	99.25
Kassa-oderb. v. (osztrák vonal)	200	5%	101.—	102.—
Kassa-oderb. v. (magyar vonal)		5%	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut		5%	—.—	—.—
O.-magy. államv. 1883. kib. 400/2000 m.		4%	—.—	—.—
Szamosvölgyi vasut t. elsőbs. r.		—	82.50	—.—
Tiszavidéki vasut		5%	105.25	106.25
Budapesti lánczhid	100	6%	103.75	104.25
Lloyd- és tőzsde-épület	100	5%	97.—	97.50
MAGÁNSORSJEGYEK.				
Osztrák hitelintézet			176.50	177.50
Budavárosi sorsjegy			41.50	42.50
Keglevich sorsjegy			19.—	20.—
Magy. sz. korona orsz. vörös kereszt egyl.			7.—	7.50
Osztrák vörös kereszt-egylet			13.—	13.50
Pálffy sorsjegy			36.50	37.50
PÉNZNEMEK.				
Császári királyi arany (vert)			5.76	5.79
Császári királyi arany (kör.)			5.74	5.77
Osztrák-magyar 8 frtos arany			9.66	9.69
20 frankos arany			9.66	9.69
20 márka			11.94	11.97
Török aranylira			—.—	—.—
Osztrák- és magyar ezüst			—.—	—.—
Német birodalmi bankjegy 100 márkányi			59.65	59.75
Váltók árfolyama (látra).		Bank-kamat		
Német bankpiaczok 100 márk		4 %	59.70	59.85
Amsterdam 100 hollandi frtért		3 %	100.40	100.60
Brüssel 100 frankért		3 %	—.—	—.—
Páris 100 frankért		3 %	48.30	48.40
Marseille 100 frankért		3 %	—.—	—.—
Svájczi pénzpiaczok 100 frankért		3 %	48.25	48.35
Zürich 100 frankért		3 %	48.25	48.35
London 10 font sterlingért		2 %	121.60	121.85
Szentpétervár 100 rubelért		6 %	—.—	—.—
Olaszbankpiaczok 100 lire nouve ital.		4 %	—.—	—.—

I. Főnyeremény: nagy cassette teljes, pompás asztali evőeszközkészlettel, 12 személyre, tömör ezüst, 120 darab. Összesen 2000 nyeremény. Evőeszközök cassettekkel, gyümölcstartók, girandolok, 120 horgony- és henger-óra, női-ékszer stb.

11040

Huzás már folyó évi október 9-én esti 6 órakor.

NAGY EZÜST SORSJÁTÉK

Sorsjegymegrendelések közvetlen a huzásig teljesitetnek. Egy sorsjegy **50** krajczár. *Sorsjegymegrendelések közvetlen a huzásig teljesitetnek.*

Sorsjegyek kaphatók a sorsolási irodában Bécsben, I., Rothenthurmtrasse 2. (a bibornokérseki palotában), a megrendelt sorsjegyek értékének postautalványon való beküldése és 20 kr. bérmentesitési sorsolási lajstromdijért. Ötnél több sorsjegynél a szállitási és sorsolási lajstrom bérmentve. **5 forintért 11 sorsjegy bérmentve és sorsolási lajstrom.**

CHAMPAGNER IMPERIAL!

Raktár Osztr.-Magy. részére: *Bécsben Holländer M.* Postgasse.
Németország: *Berlinben Müller F.* Grenadierstr.
Anglia: *Londonban E. Smith* Kingstreet.
Oroszország: *Sz.-Pétervárott L Gorjoff* Michaelsp.
Ár Oszt.-Magyarország részére: **Egy eredeti plomb. kosár: 6 palaczk 15 frt**
11108 vámmentesen a bécsi fővámháztól. 11108
FAVRE FRÈRES, EPERNAY.

Fedél-pép befedést s Fa-czement befedést
Elszigetelő-lemezeket
Kő-fedél pépet 10□ mtrnyi csomagokba. **Fedél-Lakkot** (fekete s vörös) pép-zsindely s vasbádog fedelekre ajánl
Weil és Fischer
vegyészeti kátrány termékek gyára, Budapesten, külső-soroksári ut 9607. szám.
Minták, árjegyzékek s pontos utbaigazitások magánfedésre 11061 ingyen és bérmentve.

10930

Elegáns **Elegáns**

Felöltők	9 frttól	Loden Mencsikoff	12 frttól
Öltönyök	18 frttól	Vadász kabát	8 frttól
Salon-öltönyök	25 frttól	Esőköpöny *vizhatlan*	16 frttól
Divat-nadrágok	5 frttól	Városi bunda	45 frttól
Öltönyök, gyász	25 frttól	Utazo bunda erdélyi	35 frttól
Gyermek-öltönyök	14 frttól	« « schoppni	60 frttól

(Minden tiszta gyapjuból, legujabb divat szerint, pontosan készitve) a legfinomabb minőségig. Megrendelések mérték szerint. A legfinomabb *angol, franczia és brünni szövetek* legnagyobb választékban.
ROTHBERGER JAKABNÁL
cs. és kir. udvari szállitó
Budapest, Kristóf-tér 2-ik szám alatt I-ső emelet.
(Az árak minden egyes darabon ki vannak tüntetve.)

= TITKOS =
bőr- s nőibetegségeket elgyengült férfierőt, vizelési nehézségeket, mindennemü **fekélyeket,** valamint száj-, nyak- s gégebajokat alaposan és tartós sikerrel gyógyit 11110
Dr. SPITZER J.
volt tör. cs. kat. orvos. Lakik: **Belváros. Gizella-tér 5 sz.** II. em. Bemenet a lépcsön. Rendel: 8—4-ig, este 7—8-ig. *Levelekre válaszolok s kivánatra a gyógyszereket is megküldöm.*

Gyapju-regime.

Normális gyapju-czikkek.
első magyar központi raktár
eredeti gyártmányokban.
Dr. Jaeger G. stuttgárti tanár rendszere után.
MÜNZ MÓR L.-nél
BUDAPESTEN, Dorottya-utcza 4-ik szám alatt..
(«**Magyar Király**» **szálloda mellett.**)
Ajánlja mindennemü **ingek, alsó ingek, alsó nadrág, lábtyük, harisnyák, kamáslik, keztyük, cachenezek, vadászmellények, útazó-plaidek** és **ágytakarókat** eredeti gyári árakon.
Árjegyzékek kivánatra ingyen küldetnek.
Minden eredeti gyártmány, a fenti **törvényesen ótalmazott védjegygyel van ellátva; mindazon tárgyak, melyeken ez hiányzik, hamisitások.**

KIS HIRDETÉSEK

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 2 krba kerül, hirdetésekért, melyek a hirdető félnek lakczimével el vannak látva, minden egyes közlés után 30 kr. bélyegdij fizetendő.

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges posta bélyeg beküldetik, és a hirdetés számja közöltetik.

Külbirtokomról
turkevei születésü törvénytelen házasságban élő Nyakó András és Kovács Eszter ösmeretlen helyre eltávoztak szeptember hó 17. körül. Hová történt telepedésüket a ki nyilvánosságra hozza jutalmazást nyer, neve titoktartása mellett Hajdu Balázs földbirtokos Kis-Uj-Szállásra. 8030

«Ösmeretlen»
Azon fekete ruhás szép hölgyet kivel e hó 3-án pénteken délután zugligetből jövő lóvonatu kocsin találkoztam arra kérem, jöjjön el e hó 6-án vagy 7-én délután 6 órakor azon helyre, hol én a lóvonatu kocsiról leszállottam. Mosolygó. 8019

Házassági ajánlat.
Egy 47 éves özvegy épitőmester r. kath. ki 5 ezer forint kész vagyonnal és virágzó üzlettel bir, óhajt egy hasonló vagyonos 30—35 éves gyermektelen özvegynő vagy leánynyal is házasságra lépni. Levelek magyar vagy német szóban arczképpel október hó 20-ikáig Épitőmester czim alatt az Egyetértés kiadóhivatalához kéretnek. 8028

Eladás.

Igen olcsó áron
eladó egy hat lóerejü gőzmozdony cséplőgéppel. Bővebbet a kiadóhivatalnál. 8027

Butorok
Mennyasszonyoknak különösen figyelemre méltó. A Harisch bazár félemelet 20. sz. ajtó a. lévő elegans butorok, szönyegek, lámpák, képek és takarók azonnal minden áron eladatnak. 8007

Butorok,
ujak és használtak, bolt-, vendéglő- és kávéház-berendezés, tüzmentes pénz-szekrények, mindenféle vasbutorok a legolcsóbb áron kaphatók uj vásár-tér 6. sz. 8014

250—300 holdas,
lakházzal, vasuthoz közel, vizmentes jó talaju birtok haszonbérbe vétetik azonnal. Ajánlatok a kiadóhivatalba «M.» betü alatt. 7961

Laubsägeholz,
lombfürészdeszka, különféle fában és szinben kapható olcsón Lehmann G. tournirgyárában Aussigban, Csehországban. 7930

Vétel.

Jó karban levő,
félfödeles vagy könnyü zárt hintó megvétetik. Ajánlatok «Hintó» czim alatt a kiadóhivatalba intézendők. 8026

Alkalmazást nyer

Gyermektelen házaspár hivatal vagy boltiszolga sat. novemberre lakást kap a teendők végzésért. Czim a kiadóhivatalban. 8005

Ügyvédjelölt,
ki már nagyobb gyakorlati képességgel bir, nyitrai ügyvédi irodában felfogadtatik. Bővebbet Dr. Pereszlényi Henriknél lakik Budapesten váczi körut 64. Welisch asszonynál vagy egyenesen Nyitrán. 8002

Jövőjét biztosithatná egy felső magyarországi jó forgalmu városban egy kiképzett női szabó vagy szabónő női szabók hiánya miatt. Bővebb értesités a kiadóhivatalnál. 8020

Egy ügyes fiu
felvétetik tanulónak egy Budapest belvárosi füszerüzletben. Czim a kiadóhivatalban. 8022

Életbiztositási
ügynökök jutányos alkalmazást találnak egy előkelő intézetnél. Ajánlatok főpostán maradva V. L. jegy alatt intézendők. 7985

Kerestetik
egy gazd. intézetet végzett gazdasági irnok, ki némi gyakorlati tapasztalatokkal bir. Bizonyitványok másolatával felszerelt ajánlatok beküldendők Harkányi Károly irodájához Budapesten. Sugárut 4. 8009

Alkalmazást keres

Egy 27 éves,
önálló, intelligens fiatal ember a legjobb ajánlatokkal egy urnőnél keres mint gazdaság vagy üzletvezető állást. Ajánlat «E. V.» alatt kiadóhivatalba intézendők. 7968

Tisztességes keresztény fiatal ember laktársul kerestetik. Czim a kiadóhivatalban. 8008

Egy végzett gépész,
ki huzamos ideig mint gépész és gazdatiszt teljes megelégedésre önállóan müködött és ezt kitünő bizonyitványokkal kimutathatja, szerény feltételek mellett alkalmazást keres. Ajánlatok I. M. alatt a kiadóhivatalban. 8011

Egy nős 26 éves
mükertész, ki ugy a konyhai, mint diszmü-kertészetben teljes szakavatottsággal bir, s mint ilyen, egyik magyarországi főurnál jelenleg is alkalmazásban van, — családi okok miatt — valamely más nagyobb kertészetben óhajtana ugyanily minőségben állást nyerni. Uj állását hajlandó azounal, vagy pedig uj év alkalmával elfoglalni. Bővebb tudósitás e lapok szerkesztőségében kapható. 8031

Órák adására,
(esetleg zongorában is kezdők számára) ajánlkozik egy VII. oszt. beli gymnazista. Bővebbet a kiadóhivatalban. 8032

Tisztességes jó családból urnő óhajt egy előkelő rangu házba mint házgondozóné, vagyis gyermek mellé. Bővebb a kiadóhivatalba. 7989

Én egy Molnárt,
vagy gépészt keresek társnak egy kis vidéki gőzmalom épitéshez; nekem van két uj 10 lóerőre Locomobilem és egy jól berendezett gépmühelyem. Bővebbet Szuszky Istvánnál Sárbogárdon. 7993

27 éves gazdatiszt
ajánlja magát szolid feltételekkel kisebb birtok kezelésére is, söt jövedelmi részletre is elvállalja és kész bérbevételre, ha a fundus instructus használatra kedvezően átengedtetik. Czim a kiadóhivatalban. 8004

Egy tágasabb ismerettségü, a multban tekintélyesebb állásokat elfoglalt ur egy, vagy több házakban is a gondnokságot kivánt feltételek és kellő felelősség mellett elválalni ajánlkozik. Bővebben a kiadóhivatal. 8021

Házvezetőnőnek
vagy kulcsárnőnak ajánlkozik egy egjobb években álló asszony Bővebbet a kiadóhivatalban. 797?

Egy jó családból
származó fiatal leányt nagybátya mint bonnét, varrónét vagy belső szobaleányt kiván egy uri családnál elhelyezni. Inkább jó bánásmód és felügyelet mint nagy fizetésre történik reflexió ajánlatok P. A. alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 8029

Lakás és bérlet.

Intelligens urnak
részére egy elegánsan berendezett havi szoba esetleg ellátással az opera közelében fiatal özvegyasszonynál kiadandó. Bővebbet a kiadóban. 8022

Egy kényelmesen
butorozott utczai szoba előszobai bejárattal Dohány utcza 37. sz. I. em. azonnal kiadandó. 8006

Bérbeadandó
szép üzlethelyiség nagy udvari raktárral a váczi utczában november 1-től. Bővebbet a kiadóhivatal. 7987

Oktatás.

Fiatal nevelőnő,
ki a magyar, német franczia nyelvet beszéli zongorázásban, kézi munkában jártas, alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatal. 7980

Egy tanitónő kerestetik, ki 8—10 leánygyermeket tanitani és legfeljebb folyó évi október 15-ikén a tanitást megkezdeni képes. Fizetés folyó évi 15-től 1885. évi julius 1-ig 500 frt. Többi feltételek megtudhatók Dr. Jellachich Károlynál Dárdán. 8016

Alapos zongora oktatást ad egy Bécsben kiképeztetett tanitónő, házban és házon kivül zenedei és akadémiai tanulóknak is Zöldfa-utcza 40. III. emelet 24. 8023

Igen képzett oklevelés tanitónő ki tanit angol, franczia nyelvet és zongorát nevelőnőül ajánlkozik. 8025

KÁTSER SÁNDOR
Iroda: V. Bálvány-utcza 11. Telephon. — **BUDAPEST, V. bálvány-utcza 11.** — Lerakó hely: a m. k. államvasutak Józsefvárosi pályaudvarán. Telephon.
POROSZ-SZILÉZIAI KŐSZÉN ELADÁSA
FRIEDLAENDER EM. s Ta gleiwitzi czég bányáiból.
ajánlja ezen czég **legkitünőbb minőségeit**
porosz darabos és koczkaszénben
50 kilós ólomzott zsákokban házba szállitva ... á **80** kr.
egész fuvarokban rakva vagy teljes vasuti kocsirakományokban megfelelően olcsóbb.
Megrendelések Budapest helyben legpontosabban szállittatnak. 11155
A vidék számára szolgáltatik legolcsóbb árakon, dijmentesen minden vasuti állomásra szállitva, úgy szobafütés mint gyári kőszénben.

Dr. Meidinger tanár ur által feltalált és kizár. szabadalmazott gyár

MEIDINGER KÁLYHÁK
gyártására HEIM H., Döbling Bécs mellett, fiók: Budapesten Thonetudvar.
Első dijakkal kitüntetve: Bécsben 1873, Casselben 1877, Párisban 1878, Sechshausban 1877, Welsben 1878, Teplitzben 1879, Bécsben 1880, Egerben 1881. Triestben 1882.
Raktárak: Bécs, Kärntnerstrasse 40—42. sz. — Bukarest. Strada Lipscani 96. sz. — Milano, Corso Vitt. Emanuele 38. sz.
Legjelesebb szabályozható-, töltő- és szellőztethető kályhák, lakosztályok, iskolák, irodák stb. számára egyszerü és csinos kiállitásban, több szoba fütése csak egy kályha által, központi légfütés egész épületek számára.
Osztrák-Magyarországban 221 tanintézetben Meidinger kályhákból 1431 Meidinger kályha vanhasználatban. Ezek között van Bécs község 60 iskolájának 373 kályhája, Budapest községe 43 iskolájának 308 kályhája. 10743
Meidinger kályháink előnyeiknél fogva nemcsak cs. kir. hivatalokban, állami hivatalokban, községi hatóságoknál, papi rendeknél, kórházakban, vasutaknál és gőzhajóknál, pénzintézetek és biztositási társulatoknál, ipartelepeknél, szállodák,ban, kávéházakban vendéglőkben, vannak nagy mennyiségben berendezve, hanem több mint 20.000 magánlakásban is.
A gyár védjegye. MEIDINGER-OFEN H. HEIM
A nagy kedveltség melynek kályháink mindenütt örvendenek sok oldalu utánzásra adott okot. Oldalt látható védjegyünkre való utalás mellett tehát óvjuk a t. cz. közönséget a saját érdekében is, legjobb hiréről ismert gyártmányunk hamisitványaival való összetévesztése ellen még akkor is ha ezek mint Meidinger kályhák, avagy mint javitott Meidinger kályhák ajánltatnának is. — A mi gyártmányunk az ajtó belső részébe bele is öntött védjegyünket. Prospektusok és árlapok ingyen és bérmentve.

Ezer s ezer gyógyjelentés szerint megbecsülhetetlen
gyógytápszer
a Hoff János-féle malátakivonati egészségi sör; ott is használt, a hol a legkülönbözőbb kisérletek, ásványvizek, gyógyhelyek stb. sikertelenek maradtak, — Erről alább egy magyar gyógyjelentés.
A Hoff János-féle malátakivonat feltalálója és egyedüli gyártójának, a legtöbb európai fejedelem udvari szállitója, cs. kir. bizottsági tanácsos, az aranykoronás érdemkereszt tulajdonosa, magas porosz és német rendek lovagjának 11192
Hoff János
urnak Bécsben, I., Graben, Bräunerstrasse 8. sz. Gyár: Grabenhof, Bräunerstrasse 2.
Gyógyjelentés Magyarországból.
Tekintetes ur! Egy teljes esztendőn át szenvedtem fájdalmas gyomorhurutban és köhögésben, hiába való volt minden gyógyszer, mignem az ön jeles Hoff János-féle malátagyártmányait kezdtem használni; nehány hó mulva a köhögés véglegesen elmaradt, étvágyom ismét helyreállott s egészségem az ön Hoff János-féle malátakivonati egészségi söre által teljesen jóvá lett. Fogadja ezért legbensőbb köszönetemet.
Dr. Nagy Lajos plébános Mezőkovácsházán.
Hivatalos gyógyjelentés Magyarországból.
A zágrábi 23. sz. cs. kir. katonai kórháztól. Hoff János mindkét készitménye, a maláta-kivonati egészségi sör és maláta-egészségi csokoládé fell lábbadóknál, továbbá légzési és emésztési szervek hurutjában és ingerlékenységében szenvedők és kitünő étrendi erősitő szereknek bizonyultak. — A maláta-csokoládé kávé mellé pótléknak különösen ajánlható, betegeknek és fellábadóknak kedvereggelije.
Dr. Kaiser, törzs és osztály-főnök-orvos. **Dr. Ischitz**, főtörzs-orvos.
Az első valódi nyálkaoldó Hoff János-féle mell-maláta czukorkák kék papirban vannak. A bejegyzett védjegy (Hoff János feltaláló arczképe) nélkül a gyártmány hamisitott.
Árak: a valódi Hoff János-féle maláta-kivonati egészségi sörének 1 palaczk 60 kr. 11 palaczk 6 frt, 28 palaczk 15 frt, 58 palaczk 30 frt. — 11 palaczkon felül Budapestre bérmentve házba szállittatik. 11 palaczk 6 frt 60 kr., 28 palaczk 16 frt., 58 palaczk 32 frt. — ½ kilo **maláta-csokoládé** I. 2 frt, 40 kr. II. 1 frt 60 kr., III. 1 frt. — (Nagyobb vételnél ár-engedmény.) — **Maláta-czukorkák** 1 zacskó 60 kr., (½, és ¼ zacskó is). — **Maláta-kivonat** 1 üvegcse 1.12 kisebb 70 kr. — **Gyermek tápmaláta-liszt** 1 frt. — **Egy maláta fürdő** 80 és 50 kr. — **2 frt értéken alul semmi sem küldetik.**
Az igazi Hoff János-féle mellczukorkák kék papirban vannak és vásárlásnál csak ilyenek kérendők.
HOFF JÁNOS
gyári főraktára Magyarország részére:
Budapest, zsibárus-utcza 7. szám alatt.
(A főposta átellenében.)
kapható **Török József** gyógyszertárában király-utcza **12.** szám alatt. és Weninger M.-nél Budán, fő-ut 28.

FONTOS
műértőknek és műbarátoknak.
Kleinberger D. és fia urak sugár-ut 15. Brüssel-, Páris-, München-, Düsseldorf- és Bécsből visszatérvén, ismert müizlésükkel és értelmükkel a **festészet minden iskolájának modern müvészétől** való **felséges müveket** hoztak magukkal. Magukkal a müvészekkel való összeköttetéseiknél fogva képesek ez urak nagyon olcsón eladni. Az itt eladásra kiállitott gyüjteményben első sorban — természetesen — **a hazai müvészek** csakis jelentékeny képekkel vannak képviselve; **Kleinberger François** urnak állandóan **Párisban** való tartózkodása folytán alkalma van e háznak Párisban lakó előkelő magyar festőktől, kitünő nagy mesterünktől **Munkácsy Mihálytól** és müvészi alkotásaiban immár magas fokon álló tanitványaitól és utánzóitól, valamint minden más irányt követő magyar müvészektől, mint **Bruck L., Ebner, Karlovszky, Mészöly, Greguss, Pataky, Révész, Vágó, de Paál, Pettenkofer stb.**-től, a messze távolban müködő hazafiak müvészi haladását hazafias érdeklődéssel kisérő közönségnek folytonosan uj érdekes müveket hozni megtekintésre. A külföldi müvészek közül **Willems, Jacque, Troyon, Diaz, Deschamps, Munthe, Bellecour,** stb. müvei vannak itt eladásra kiállitva.
A magas főnemesség, a mélyen tisztelt müértők, valamint t. cz. fővárosi müködvelő közönség főképen ezennel tisztelettel felkéretik **Kleinberger D. és fia** urak ezen, Európa legjobb hirnevü czégeivel sikeresen versenyző müкereskedését meglátogatni.
Az öre ebb mesterek festményei közül a hirneves herczeg Hohenlohe-féle gyüjtemény egy része van eladásra kiállitva. Ezek között található egy **Rembrandt**, a Hamilton-gyüjteményből **Hobbema, Ruisdaal** stb. 11190
A müvész uraknak szolgáljon tudomásul, hogy a nevezett müкereskedés magyar festők müveit legjobb áron veszi meg s vállalja el kiállitásra. Mély tisztelettel
KLEINBERGER D. ÉS FIA
sugár-ut 15. szám alatt.

Szálloda és nagyvendéglő bérbeadás
Orosházán a legjobb hirnévnek örvendő «**Alföld**» **szálloda és nagyvendéglő** 1885. január 1-től kezdve három esetleg hat évre bérbeadandó.
Bővebb felvilágositással szolgál 11214
Patzauer Miksa, Szegeden.

Párisi preservativek • valódiságáért és ártatlanságáért kezesség. • **Párisi preservativek**
legmegbizhatóbb **gummi és halhólyag** különféle nemüek 1, 2, 3, 4 és 5 frt tuczatonként; **gummifövegek** (rövidek) 3 frt, tcuzatja; **óvatossági szivacsok** 2, 3 és 4 frt tuczatja, valamint mindennemü **gummi különlegességeket titoktartás mellett,** postabér-mentesen szállit
PIERRE MOUNIER
párisi különlegességek raktára. 10912
BÉCSBEN I. Kärtnerstrasse 14. a bazárban. I. Freiung 2, a bankbazárban.

Schweiczi chokoládé
Amédée Kohler & fils
gyárából
Lausanne-ból (Schweiczban.)
Árjegyzékek megvámolt árukról Osztr.-Magyarországra kiv. ingyen.
(A hirdetések átadattak.) 11073

Tudtára kivánjuk adniae helyen is t. cz. megrendelőinknek, hogy **faiskoláinkból** az áruk szétküldése f. hó második felében kezdődik meg. 11201
Árak: **Magasdereku koronás almafák 1 drb. 40 kr. 100 darab 38 frt. Rózsafák 1 drb 30—50 kr. 100 drb. 20—40 frt.**
a többire nézve lásd részletes árjegyzékünket.
A felső lendvai uradalom.

Titkos betegségek
miden alakját, az önfertözés mindennemü utóbajait, férfi tehetetlenséget stb. alaposan gyógyit
Dr. PÁPAY
koron. ar. érdemkeresztes tb. megyei főorvos
Budapesten, ujvilág-utcza 33. I. em. a Ferenczi kávéházzal szemben. 10971
Rendel 9—5-ig délután este6—7-ig levélileg is.

PALLAS
irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadóhivatalában **Budapest IV. ker., gránátos-utcza 6.** — megjelent és **ugyanott** valamint minden könyvkereskedőnél kapható:
UNGARISCHES SPRACHBUCH
a magyar nyelv alapos eltanulására.
Magántanulásra szintén kitünően alkalmas.
Irta:
BARNA J.
a Budapest-Terézvárosban a németajkuak magyar nyelvtanitója.
I. rész ára (2 füzet à 40 kr.) **80 kr.**
II. rész ára ... **60 kr.**

KITÜNTETÉS.
A cs. kir. szabadalmazott pénzszekrény gyáros Langhammer Ignácz, Bécs, IX. Sechsschimmelgasse 4. sz. tepliczi kiállitáson a nagy arany éremmel, továbbá a budweisi kiállitáson egészen egyedül a pilseni kereskedelmi és iparkamra által, kitünő iparczikkek kitüntetésére szervezett nagy arany éremmel tüntetetett ki.

HIRDETESEK
felvétetnek a kiadóhivatalban Budapesten IV ker., himző- és kalap utcza sarkán.

310 ctm. őszi és téli pyapjuszövet egy férfi öltözetre 4.78, 7.39, 9.34; 10914
220 ctm. téli kabátszövet 5.52, 8.98.
Minták bérmentve, minta nélkül szövetet nem küldők, mindenki győződjék meg, mit vesz.
Krausz Lipót fia posztó gyári és ruharaktára Budapest, belváros, kigyótér 3.

1130
1884

Hirdetmény.

Az 1884. évi XXIII. t. cz. alapján kiépitendő Békés Apátfalvi védtöltés vonalnak a Körös balpartján Endrődtöl Öcsödik terjedő rész kiépitéséhez szükséges körülbelö 484000 köbméter földmunkálat tervszerü biztositására zártl ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Ennélfogva felszólittatnak mindazok, kik a fent érintett munkára vállalkozni óhajtanak, hogy 11200 forint bánatpénz letételéről szóló nyugtával felszerelt kellőleg bélyegzett ajánlatukat «**Ajánlat a Körös balparti töltés épitési munkálataira**» felirattal és 5 pecséttel ellátott boritékban a szentesi kormánybiztosi központi hivatalnál 1884. évi október hó 15-én déli 12 óráig nyujtsák be.

Azon ajánlatok, melyek nem az előirt ajánlati minták szerint szerkesztetnek, figyelembe nem vétetnek.

A bánatpénz készpénzben vagy a feltétel füzetben megjelölt értékpapirokban akár valamely adóhivatalnál, akár a kormánybiztosi hivatal központi pénztáránál letehető.

A vállalat alapjául szolgáló tervek általános és részletes feltételek a szentesi m. kir. töltésépitési hivatal helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők. A szabályszerüen benyujtott zárt ajánlatok felbontása 1884. évi október 15-én (tizenöt) délutáni 3 órakor a szentesi kormánybiztosi hivatal helyiségében bizottságilag fog eszközöltetni, a melyen ajánlkozók jelen lehetnek. 11191

Szentes, 1884. október hó 3-án.

Horváth Gyula,
kormánybiztos.

Első cs. kir. szabadalm. dunagőzhajózási társaság.

HIRDETÉS.

Tekintettel nagyobbodó uszályhajó-szükségletre és azon körülményre, hogy az **uszályok** megrakása és kiüritése nem eléggé gyorsan megy végbe, az alulirt forgalmi igazgatóság a t. cz. kereskedő urak érdekében szükségesnek látja

a várakozási illetéket

f. é. október hó 6-ától fogva további intézkedésig következőképen állapitani meg:

a berakáskor:
egy-egy I., II. vagy III. osztályu uszályért **50 frtban**
» IV., V. vagy III. » » **30 frtban**

a kiüritéskor:
egy-egy I., II. vagy VI. osztályu uszályért **90 frtban**
» IV., V. vagy VI. » » **50 frtban**

uszályonként és naponként számitva, s ez illetékek minden napról, mely az engedélyezett rakodó időn túl esik, tehát az esős, vasár- és ünnepnapokról is járnak.

Budapesten, 1884, október 1-én.

A magyarországi forg. igazgatóság.

11167

A legjobb és legszolidabb faedényeket, konyhák, mosókonyhák borpinczék stb. berendezésére ajánja
GINDERT ISTVÁN
KÁDÁR-MESTER,
Budapesten, IV. ker., Hal-tér 3-dik sz.

Butorszöveteket, **portiéreket,**
flanell- és **utazó-takarókat,**
ágy- és asztal-teritőket,
jute- és **esipke-**
függönyöket,
pamlag-
pámakat
stb.
SZÖNYEGEKET
a legnagyobb választékban, legjutányosabb árak mellett ajánl 10989
Tottis és Kren
IV., Bécsi utcza 2. szám., Kristóf-tér sarkán.

SÁRKÁNY **BIZOMÁNYI BUTOR-CSARNOKA**
BUDAPESTEN,
Gizella-tér 3. sz. I. emelet, a Deák Ferencz-utcza sarkán az egyemeletes házban,
ajánlja a magas uraságoknak és nagyérdemü közönségnek csarnokában elsőrendü **hazai asztalos és karpitos mesterek közremüködéseikkel nagyszerü választékban elhelyezett elegáns salon-, ebédlő-, háló és fogadó-termek butorait,** ugyszintén **polgári kiházasitásokra** készitett egyszerü de **szolid asztalos és karpitos butorokat.** — Nagy készlet legujabb divatu, izlésteljesen kiállitott **szalongarniturákból atlasz, selyem, bársony, burett, crepp szatin és juttaszövetekből rendkivül olcsó árak mellett.** 7776
Feljárat a Gizella-téri oldalról 3. I. emel. vagy a Deák Ferencz-utczai oldalról 8. szám alatti földszinti helyiségekből.

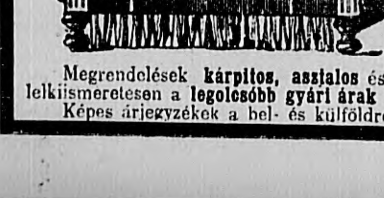

Megrendelések **kárpitos, asztalos** és **esztergályos** munkákra, ugy helyből, mint vidékről azonnal szilárdan lelkiismeretesen a **legolcsóbb gyári árak** mellett eszközöltetnek.
Képes árjegyzékek a bel- és külföldre bérmentesen küldetnek szét.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapesten megjelent s minden könyvárusnál kapható — az osztrák tartományok számára Szelinszki György cs. k. egyet. könyvárusnál Bécsben, I., Stefansplatz Nr. 6.

DÖNTVÉNYTÁR.
A magyar kir. Curia a Budapesti kir. itélőtábla és a pénzügyi közigazgatási biróság elvi jelentőségü határozatai.
Kiadja a JOGTUDOMÁNYI KÖZLÖNY szerkesztősége.

Uj folyam.	I. kötet.	(XXIX. folyam.)	Ára füzve 2 frt.
Uj folyam.	II. kötet.	(XXX. folyam.)	Ára füzve 2 frt.
Uj folyam.	III. kötet.	(XXXI. folyam.)	Ára füzve 2 frt.
Uj folyam.	IV. kötet.	(XXXII. folyam.)	Ára füzve 2 frt.
Uj folyam.	V. kötet.	(XXXIII. folyam.)	Ára füzve 2 frt.
Uj folyam.	VI. kötet.	(XXXIV. folyam.)	Ára füzve 2 frt.
Uj folyam.	VII. kötet.	(XXXV. folyam.)	Ára füzve 2 frt.
Uj folyam.	VIII. kötet.	(XXXVI. folyam.)	Ára füzve 2 frt.

Előbb megjelent:

I—II. folyam	frt 2.—	VIII—IX. folyam egyenként	frt 2.—
III—VI. folyam egyenként	frt 2.—	X. folyam	frt 3.50
VII. folyam	frt 2.50	XI—XXVIII. folyam egyenként	frt 2.—

Tárgymutató a Döntvénytár
(m. kir. Curia semmitőszéki és legf. itélőszéki osztályának elvi jelentőségü határozatai)
I—XV-dik és XVI—XXV-dik folyamaihoz.
Szerkesztette Dr. DÁRDAY SÁNDOR.
Ára füzve egy-egy kötetnek 2 frt 80 kr. — Angolvászonba kötve 3 frt 60 kr.

FRANKLIN-TÁRSULAT KÖNYVNYOMDÁ A